

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ»

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΣΔΑΘ

«Στρατηγικός σχεδιασμός μίας διοργάνωσης μικρής κλίμακας μηχανοκίνητου αθλητισμού. Η περίπτωση του Baja Greece»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΤΡΙΚΚΑ

A.M. 530095, ΤΜΗΜΑ ΗΛΕ-41

Α' ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

Β' ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΜΠΑΛΑΣΚΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΖΙΑΚΑΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2026

© Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2026

Η παρούσα Εργασία καθώς και τα αποτελέσματα αυτής, αποτελούν συνιδιοκτησία του ΕΑΠ και του φοιτητή, ο καθένας από τους οποίους έχει το δικαίωμα ανεξάρτητης χρήσης, αναπαραγωγής και αναδιανομής τους (στο σύνολο ή τμηματικά) για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, σε κάθε περίπτωση αναφέροντας τον τίτλο και το συγγραφέα της Εργασίας καθώς και το όνομα του ΕΑΠ όπου εκπονήθηκε.

«Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα/εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/ δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης.»

*Στις κόρες μου
Ελένη και Εμμανουέλα*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί χωρίς τη στήριξη και τη συμβολή ανθρώπων που στάθηκαν δίπλα μου καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της απαιτητικής διαδρομής.

Αρχικά, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμότερες ευχαριστίες μου στην επιβλέπουσα καθηγήτριά μου, Παναγιώτα Μπαλάσκα, για την επιστημονική καθοδήγηση, τις εύστοχες παρατηρήσεις και τη διαρκή υποστήριξή της κατά την εκπόνηση της εργασίας. Η συμβολή της υπήρξε καθοριστική τόσο στη διαμόρφωση της ερευνητικής προσέγγισης όσο και στη συνολική επιστημονική αρτιότητα της μελέτης.

Ιδιαίτερη ευγνωμοσύνη οφείλω στην οικογένειά μου και στις φίλες μου για τη διαχρονική στήριξη και την πίστη τους στις προσπάθειές μου, που αποτέλεσαν το σταθερό θεμέλιο κάθε ακαδημαϊκής και προσωπικής μου εξέλιξης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία εξέτασε την εξελικτική πορεία του Baja Greece, μιας διοργάνωσης μηχανοκίνητου αθλητισμού μικρής κλίμακας, η οποία ξεκίνησε ως πρωτοβουλία περιφερειακής εμβέλειας με διεθνείς συμμετοχές και εξελίχθηκε σταδιακά σε αγώνα διεθνών προδιαγραφών, ενταγμένο στο επίσημο ημερολόγιο της FIA. Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση του στρατηγικού σχεδιασμού που συνέβαλε στη διεθνή εξέλιξη της διοργάνωσης, καθώς και η ανάλυση του κοινωνικού, οικονομικού και περιβαλλοντικού αντίκτυπού της στην περιοχή φιλοξενίας.

Παράλληλα, εξετάστηκε ο τρόπος με τον οποίο η ενσωμάτωση αρχών βιωσιμότητας επηρεάζει τη λειτουργία, τη διοίκηση και τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη μιας διοργάνωσης μηχανοκίνητου αθλητισμού. Η έρευνα βασίστηκε σε μικτή μεθοδολογική προσέγγιση, συνδυάζοντας ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα, ενώ η αξιοποίηση πολλαπλών μεθόδων συλλογής δεδομένων βασίστηκε στην αρχή της τριγωνοποίησης, με στόχο την ενίσχυση της εγκυρότητας των αποτελεσμάτων και τη διαμόρφωση μιας ολιστικής προσέγγισης του υπό εξέταση φαινομένου.

Τα ευρήματα κατέδειξαν ότι η μετεξέλιξη του Baja Greece σε διεθνώς αναγνωρισμένο θεσμό στηρίχθηκε σε ένα σαφές οργανωτικό όραμα και σε έναν προσαρμοστικό στρατηγικό σχεδιασμό, ο οποίος αξιοποίησε την οργανωτική τεχνογνωσία, τη διεθνή εξωστρέφεια, τη συνεχή διαδικασία μάθησης και την ενσωμάτωση αρχών βιωσιμότητας.

Παράλληλα, η ανάλυση των συνεντεύξεων ανέδειξε ότι η ανάπτυξη του Baja Greece δεν υπήρξε αποτέλεσμα μιας αυστηρά προκαθορισμένης στρατηγικής, αλλά μιας δυναμικής διαδικασίας που διαμορφώθηκε από το όραμα, την οργανωτική εμπειρία, τη δέσμευση και την αγάπη για το άθλημα, καθώς και από τη συνεχή προσαρμογή σε αναδυόμενες ευκαιρίες και προκλήσεις. Το εύρημα αυτό συνάδει με την προσέγγιση της αναδυόμενης στρατηγικής του Henry Mintzberg (1987), σύμφωνα με την οποία η στρατηγική διαμορφώνεται σταδιακά μέσα από την εμπειρία και την αλληλεπίδραση με το περιβάλλον.

Επιπλέον, η μελέτη ανέδειξε το σημαντικό κοινωνικό και οικονομικό αποτύπωμα της διοργάνωσης στην περιοχή φιλοξενίας, καθώς η διεξαγωγή του αγώνα συνέβαλε στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, στην τουριστική προβολή και στην κοινωνική ενεργοποίηση της τοπικής κοινότητας. Ακόμη, διαπιστώθηκε ότι η βιωσιμότητα δεν λειτούργησε ως συμπληρωματική δράση, αλλά ως βασικός στρατηγικός πυλώνας ανάπτυξης και διοίκησης της διοργάνωσης.

Συνολικά, η παρούσα εργασία ανέδειξε ότι η επιτυχία ενός σύγχρονου αθλητικού γεγονότος δεν προσδιορίζεται αποκλειστικά από τη διεθνή αναγνώριση ή την οργανωτική του ανάπτυξη, αλλά και από την ικανότητά του να δημιουργεί μακροπρόθεσμη αξία για την τοπική κοινωνία και το περιβάλλον. Μέσα από την εξελικτική του πορεία, το Baja Greece απέδειξε ότι μια διοργάνωση μηχανοκίνητου αθλητισμού που ξεκίνησε ως πρωτοβουλία περιορισμένης εμβέλειας μπόρεσε να εξελιχθεί σε διεθνώς αναγνωρισμένο θεσμό, συνδυάζοντας την αγωνιστική της ταυτότητα με τις αρχές της βιωσιμότητας, της κοινωνικής συμμετοχής και της περιβαλλοντικής υπευθυνότητας.

Λέξεις κλειδιά: Baja Greece, στρατηγικός σχεδιασμός, αναδυόμενη στρατηγική, βιωσιμότητα, μηχανοκίνητος αθλητισμός, αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας, κοινωνικός και οικονομικός αντίκτυπος, περιβαλλοντική διαχείριση, FIA World Baja Cup, FIA European Baja Cup.

ABSTRACT

This paper examined the evolutionary trajectory of Baja Greece, a small-scale motorsport event that began as a regional initiative with international participation and gradually developed into an event of international standards, becoming part of the official FIA calendar.

The purpose of the research was to investigate the strategic planning that contributed to the event's international development, as well as to analyze its social, economic, and environmental impact on the host region. At the same time, the study explored the ways in which the integration of sustainability principles influenced the operation, management, and long-term development of a motorsport event.

The research adopted a mixed-methods approach, combining quantitative and qualitative data. Multiple data collection methods were employed following the principle of triangulation in order to enhance the validity of the findings and provide a holistic understanding of the phenomenon under investigation.

The findings indicated that Baja Greece's transformation into an internationally recognized event was driven by a clear organisational vision and an adaptive strategic planning approach which capitalized on organizational expertise, international outreach, continuous learning processes, and the integration of sustainability principles.

Furthermore, the analysis of the interviews revealed that the development of Baja Greece was not the result of a strictly predetermined strategy, but rather of a dynamic process shaped by vision, organisational experience, commitment to the sport, and continuous adaptation to emerging opportunities and challenges, reflecting the principles of Mintzberg's (1987) emergent strategy approach.

The research also highlighted the significant social and economic impact of the event on the host region. The organization of the rally contributed to strengthening the local economy, enhancing tourism promotion, and fostering community engagement. In addition, sustainability was found not to function as a complementary activity, but rather as a fundamental strategic pillar guiding both the development and management of the event.

Overall, this study demonstrated that the success of a contemporary sporting event is not determined solely by international recognition or organisational growth, but also by its ability to create long-term value for both the local community and the environment. Through its evolutionary journey, Baja Greece demonstrated that a motorsport event that began as a small-

scale regional initiative could develop into an internationally recognized sporting event by combining its competitive identity with the principles of sustainability, community participation, and environmental responsibility.

Keywords: Baja Greece, strategic planning, emergent strategy, sustainability, motorsport, small-scale sporting events, social and economic impact, environmental management, FIA World Baja Cup, FIA European Baja Cup.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	5
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	6
ABSTRACT.....	8
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	10
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ & ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ.....	12
I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	13
1.1 Σκοπός της έρευνας	13
1.2 Ερευνητικά ερωτήματα.....	14
1.3 Πρακτική σημασία της έρευνας.....	15
1.4 Οριοθετήσεις της έρευνας.....	15
1.5 Περιορισμοί της έρευνας	16
II. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ.....	18
2.1 Μηχανοκίνητος Αθλητισμός.....	18
2.1.1 Έννοια του μηχανοκίνητου αθλητισμού	18
2.1.2 Ιστορική ανασκόπηση του μηχανοκίνητου αθλητισμού	19
2.1.3 Είδη μηχανοκίνητου αθλητισμού	22
2.1.4 Τι σημαίνει αγώνας Baja	24
2.2 Αθλητικά Γεγονότα Μικρής Κλίμακας	25
2.2.1 Ορισμός και χαρακτηριστικά αθλητικών γεγονότων μικρής κλίμακας	25
2.2.2 Αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας ως εργαλείο τοπικής ανάπτυξης και αθλητικού τουρισμού	28
2.2.3 Στρατηγική μόχλευση και βιώσιμα αποτελέσματα.....	29
2.2.4 Αποτύπωμα μικρής κλίμακας αθλητικών γεγονότων	30
2.2.5 Αθλητικά γεγονότα μηχανοκίνητου αθλητισμού μικρής κλίμακας: αντίκτυπος διοργανώσεων	31
2.3 Βιωσιμότητα	32
2.3.1 Βιώσιμο αθλητικό γεγονός.....	32
2.1.4 Οι διαστάσεις και τα χαρακτηριστικά του βιώσιμου αθλητικού γεγονότος.....	34
2.3.4 Βιωσιμότητα στον μηχανοκίνητο αθλητισμό.....	36
2.4 Στρατηγικός Σχεδιασμός.....	38
2.4.1 Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός στα Αθλητικά Γεγονότα	38
2.4.2 Η Ενσωμάτωση της Βιωσιμότητας στον Στρατηγικό Σχεδιασμό	40
2.4.3 Η Αξιολόγηση στον Στρατηγικό Σχεδιασμό Αθλητικών Γεγονότων Μηχανοκίνητου Αθλητισμού	41
III. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ: Ο ΑΓΩΝΑΣ ΠΑΛΛΗ BAJA GREECE.....	44
3.1 Τι είναι το Baja Greece	45
3.2 Η ονομασία και η ταυτότητα της διοργάνωσης.....	45
3.3 Τα βασικά χαρακτηριστικά του αγώνα.....	46
3.4 Η εξελικτική πορεία του αγώνα.....	48
3.4.1 Η απαρχή της διοργάνωσης: το Rally Greece Offroad.....	48
3.4.2 Μεταφορά στη Δυτική Μακεδονία	49
3.4.3 Διεθνοποίηση και οργανωτική ανάπτυξη	49
3.5 Μεταφορά στο Άργος Ορεστικό και ένταξη στο FIA European Baja Cup και FIA World Baja Cup.....	50
IV. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	54

4.1 Ποσοτική Μεθοδολογία: Το Δομημένο Ερωτηματολόγιο.....	54
4.2. Ποιοτική Μεθοδολογία: Η Ημιδομημένη Συνέντευξη	55
4.3. Συνδυαστική Προσέγγιση και Τριγωνοποίηση.....	55
4.4 Δείγμα	56
4.4.1 Δείγμα πρώτου ερευνητικού ερωτήματος	56
4.4.2 Δείγμα των υπολοίπων ερευνητικών ερωτημάτων	58
4.5 Περιγραφή των Οργάνων.....	59
4.5.1 Στρατηγική Δειγματοληψίας.....	59
4.5.2 Δεοντολογία και Ηθική της Έρευνας.....	60
4.5.3 Διασφάλιση Εγκυρότητας, Ανωνυμίας και Δεοντολογίας	60
4.5.4 Στάδια Υλοποίησης	60
V. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	62
5.1 Γενικά Αποτελέσματα.....	62
5.2. Αποτελέσματα ερωτηματολογίου αξιολόγησης του Baja Greece	63
5.2.2.1 Διεξαγωγή και Επιχειρησιακή Οργάνωση του Αγώνα.....	67
5.2.2.2. Διεθνής Ανταγωνιστικότητα και Εξωστρέφεια	67
5.2.3. Προβολή και Μέσα Ενημέρωσης	68
5.2.3.1 Στρατηγική Επικοινωνίας και Ψηφιακή Απήχηση.....	68
5.2.3.2 Συνολική Εμπειρία και Στρατηγική Προοπτική.....	69
5.3 Αποτελέσματα Ημιδομημένων Συνεντεύξεων.....	70
5.3.1. Η στρατηγική εξέλιξη και ανάπτυξη του Baja Greece	71
5.3.2. Η σημασία του κοινωνικού αποτυπώματος του Baja Greece στην τοπική κοινωνία ..	74
5.3.3. Οι βιώσιμες πρακτικές και η περιβαλλοντική διαχείριση του Baja Greece.....	80
5.3.4. Η συμβολή της βιωσιμότητας στον στρατηγικό σχεδιασμό και την ανάπτυξη του Baja Greece	82
VI. ΣΥΖΗΤΗΣΗ	85
VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	96
7.1 Προτάσεις	98
7.2 Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα.....	99
VIII.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	101
Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία.....	101
Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία.....	106
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	109
Παράρτημα Ι. Συνέντευξη Διευθυντή Αγώνα και Ιδρυτικό Μέλος του Baja Greece.....	109
Παράρτημα ΙΙ. Συνέντευξη Δημάρχου Αργούς Ορεστικού	115
Παράρτημα ΙΙΙ. Συνέντευξη Υπεύθυνης Περιβάλλοντος Baja Greece.....	119

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ & ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

ΕΕΕΕΚ	Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
ΚΔΑΠ ΜΕΑ	Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης
ΟΜΑΕ	Ομοσπονδία Μηχανοκίνητου Αθλητισμού Ελλάδος
FIA	Fédération Internationale de l'Automobile - Διεθνής Ομοσπονδία Αυτοκινήτου
HQ	Κτήριο Διοίκησης Αγώνα

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας αποτελούν ένα σημαντικό πεδίο μελέτης στη διοίκηση αθλητισμού, καθώς μπορούν να συμβάλουν στην τοπική ανάπτυξη, στην τουριστική προβολή και στην κοινωνική ενεργοποίηση των περιοχών που τα φιλοξενούν. Σε αντίθεση με τις μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις, χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη οργανωτική ευελιξία, περιορισμένες απαιτήσεις σε υποδομές και στενότερη σύνδεση με την τοπική κοινωνία (Masterman, 2021).

Παράλληλα, η αυξανόμενη έμφαση στις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης έχει επηρεάσει σημαντικά τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζονται και υλοποιούνται τα σύγχρονα αθλητικά γεγονότα. Η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών παραμέτρων στον στρατηγικό σχεδιασμό θεωρείται πλέον βασική προϋπόθεση για τη μακροχρόνια επιτυχία και νομιμοποίηση των διοργανώσεων. Η προσέγγιση αυτή, γνωστή ως Triple Bottom Line, επιδιώκει τη δημιουργία μιας διαρκούς κληρονομιάς που εκτείνεται πέρα από τη χρονική διάρκεια της διοργάνωσης (Holmes, Hughes, Mair & Carlsen, 2015).

Στον μηχανοκίνητο αθλητισμό, η συζήτηση αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς πρόκειται για έναν τομέα που συνδέεται άμεσα με ζητήματα διαχείρισης πόρων, μεταφορών, ενεργειακής κατανάλωσης και παραγωγής εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ιδίως διοξειδίου του άνθρακα (CO₂), συμβάλλοντας στη διαμόρφωση του συνολικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος των διοργανώσεων (Balassone, 2021). Παρότι η διεθνής βιβλιογραφία έχει ασχοληθεί εκτενώς με τη βιωσιμότητα και τη διαχείριση μεγάλων διοργανώσεων μηχανοκίνητου αθλητισμού, περιορισμένος παραμένει ο αριθμός των μελετών που εξετάζουν τη στρατηγική ανάπτυξη, τον αντίκτυπο και τη βιωσιμότητα διοργανώσεων μικρής κλίμακας (Jaaskelainen, 2024; Purokuru & Paju, 2025).

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται η παρούσα έρευνα, η οποία επιχειρεί, μέσα από τη μελέτη της περίπτωσης του Baja Greece, να συμβάλει στην κάλυψη μέρους αυτού του ερευνητικού κενού, εξετάζοντας τη σχέση μεταξύ στρατηγικού σχεδιασμού, διεθνοποίησης και βιωσιμότητας, καθώς και τον κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο της διοργάνωσης στην τοπική κοινωνία και τον περιβαλλοντικό της αντίκτυπο στην περιοχή φιλοξενίας.

1.1 Σκοπός της έρευνας

Ο βασικός σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση του στρατηγικού σχεδιασμού που συνέβαλε στη σταδιακή εξέλιξη μιας διοργάνωσης μηχανοκίνητου αθλητισμού

μικρής κλίμακας σε έναν διεθνώς αναγνωρισμένο θεσμό, καθώς και η ανάλυση του κοινωνικού, οικονομικού και περιβαλλοντικού αντίκτυπου της στην περιοχή φιλοξενίας.

Η μελέτη επικεντρώθηκε στην περίπτωση του Baja Greece, εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο μια διοργάνωση που ξεκίνησε ως πρωτοβουλία περιφερειακής εμβέλειας με διεθνείς συμμετοχές εξελίχθηκε σταδιακά σε αγώνα διεθνών προδιαγραφών, ενταγμένο στο επίσημο ημερολόγιο της FIA. Παράλληλα, διερευνήθηκε η φύση του στρατηγικού σχεδιασμού που διαμόρφωσε την αναπτυξιακή πορεία της διοργάνωσης, μέσα από τη σταδιακή εφαρμογή οργανωτικών, επιχειρησιακών και στρατηγικών επιλογών.

Επιπλέον, η έρευνα εξέτασε τους τρεις πυλώνες αειφόρου ανάπτυξης της διοργάνωσης. Ο κοινωνικός, οικονομικός και περιβαλλοντικός αντίκτυπος προσεγγίσθηκε ως το σύνολο των επιδράσεων που παράγει η διοργάνωση στην τοπική οικονομία, στην τουριστική προβολή, στην κοινωνική ενεργοποίηση και στη συνολική εξωστρέφεια της περιοχής, μέσω της αύξησης της επισκεψιμότητας, της αξιοποίησης τοπικών υπηρεσιών και της συμμετοχής τοπικών φορέων.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε επίσης στη διερεύνηση της βιωσιμότητας ως στρατηγικού άξονα σχεδιασμού και διοίκησης της διοργάνωσης. Ειδικότερα, εξετάστηκε κατά πόσο η ενσωμάτωση αρχών βιωσιμότητας επηρέασε τη λειτουργία και τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη του Baja Greece, καθώς και με ποιον τρόπο μια διοργάνωση μηχανοκίνητου αθλητισμού μικρής κλίμακας μπορεί να επιδιώξει τη μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος μέσω βιώσιμων πρακτικών οργάνωσης και διαχείρισης.

Συνολικά, η παρούσα έρευνα επεδίωξε να αναδείξει τον τρόπο με τον οποίο η στρατηγική ανάπτυξη, η διεθνοποίηση και η βιωσιμότητα μπορούν να συνυπάρξουν σε μια διοργάνωση μηχανοκίνητου αθλητισμού μικρής κλίμακας, δημιουργώντας παράλληλα θετικό κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό αποτύπωμα στην τοπική κοινωνία.

1.2 Ερευνητικά ερωτήματα

Στο πλαίσιο αυτό, η μελέτη οργανώθηκε γύρω από τέσσερα κεντρικά ερευνητικά ερωτήματα, τα οποία καθοδήγησαν τη συλλογή και την ανάλυση των δεδομένων.

H₁. Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα διερεύνησε τη δυνατότητα μετεξέλιξης μιας διοργάνωσης μηχανοκίνητου αθλητισμού μικρής κλίμακας από ένα περιφερειακό αθλητικό γεγονός σε έναν θεσμό παγκόσμιας εμβέλειας, εξετάζοντας παράλληλα τον ρόλο του στρατηγικού σχεδιασμού στη διαμόρφωση της αναπτυξιακής της πορείας.

H₂ Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα εστίασε στη διερεύνηση του κοινωνικού, οικονομικού και αναπτυξιακού αντίκτυπου της διοργάνωσης στην τοπική κοινωνία της περιοχής φιλοξενίας. Στο πλαίσιο αυτό, ο αντίκτυπος προσεγγίσθηκε ως το σύνολο των επιδράσεων που παράγει η διοργάνωση σε τοπικό επίπεδο, τόσο άμεσα όσο και έμμεσα.

H₃. Το τρίτο ερευνητικό ερώτημα αφορά τη διερεύνηση της περιβαλλοντικής διάστασης της διοργάνωσης και ειδικότερα της δυνατότητας περιορισμού του περιβαλλοντικού αποτυπώματος μέσω της εφαρμογής βιώσιμων πρακτικών.

H₄. Το τέταρτο ερευνητικό ερώτημα εστίασε στον ρόλο της βιωσιμότητας ως στρατηγικού άξονα ανάπτυξης της διοργάνωσης. Ειδικότερα, εξετάστηκε κατά πόσο η ενσωμάτωση αρχών βιωσιμότητας στον σχεδιασμό και τη διοίκηση του Baja Greece συνέβαλλε στη μακροπρόθεσμη εξέλιξη, την οργανωτική ενίσχυση και τη διεθνή αναγνώριση του αγώνα.

1.3 Πρακτική σημασία της έρευνας

Η πρακτική σημασία της παρούσας εργασίας εδράζεται στη σύνδεση της θεωρητικής προσέγγισης του στρατηγικού σχεδιασμού με την εμπειρική πραγματικότητα της διοργάνωσης αθλητικών γεγονότων μικρής κλίμακας. Μέσα από την ανάλυση της περίπτωσης του Baja Greece, αναδεικνύονται κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας που σχετίζονται με τη στρατηγική ανάπτυξη, τη βιωσιμότητα και τη διεθνοποίηση.

Τα ευρήματα της έρευνας μπορούν να αξιοποιηθούν από διοργανωτές αθλητικών γεγονότων, φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και επαγγελματίες του χώρου της διοίκησης αθλητισμού, συμβάλλοντας στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων και στη διαμόρφωση αποτελεσματικών στρατηγικών. Επιπλέον, η εργασία φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για την ανάπτυξη βιώσιμων αθλητικών διοργανώσεων με θετικό αποτύπωμα στην τοπική κοινωνία.

1.4 Οριοθετήσεις της έρευνας

Η παρούσα μελέτη εστίασε στην περίπτωση του Baja Greece, ως διοργάνωσης μηχανοκίνητου αθλητισμού εκτός δρόμου, η οποία πραγματοποιείται στην περιοχή του Άργους Ορεστικού και της ευρύτερης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Η γεωγραφική αυτή οριοθέτηση επιλέχθηκε λόγω της άμεσης σύνδεσης του αγώνα με την τοπική κοινωνία και της

ανάγκης αποτύπωσης του αντικτύπου του σε ένα συγκεκριμένο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον.

Χρονικά, η έρευνα επικεντρώθηκε στην περίοδο μετάβασης και καθιέρωσης της διοργάνωσης σε διεθνές επίπεδο, δίνοντας έμφαση στα έτη ένταξής της στο επίσημο ημερολόγιο της FIA. Θεματικά, η ανάλυση περιορίστηκε στον στρατηγικό σχεδιασμό, τη λειτουργική υλοποίηση και τις επιπτώσεις του γεγονότος σε κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό επίπεδο.

Τέλος, η έρευνα οριοθετείται ως προς το δείγμα της, εστιάζοντας στις απόψεις των άμεσα εμπλεκόμενων φορέων (διοργανωτές, τοπική αυτοδιοίκηση) και των συμμετεχόντων, προκειμένου να διασφαλιστεί η εγκυρότητα της ανάλυσης εντός ενός σαφώς προσδιορισμένου ερευνητικού πεδίου.

1.5 Περιορισμοί της έρευνας

Η παρούσα μελέτη παρουσίασε ορισμένους περιορισμούς που έπρεπε να ληφθούν υπόψη κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίστηκε στον συνδυασμό ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, χωρίς την πλήρη αξιοποίηση μακροχρόνιων στατιστικών στοιχείων ή εθνικών βάσεων δεδομένων, γεγονός που επηρέασε τη δυνατότητα εξαγωγής απόλυτα αντιπροσωπευτικών συμπερασμάτων.

Η εφαρμογή της τριγωνοποίησης, μέσω του συνδυασμού ποσοτικών και ποιοτικών προσεγγίσεων, αποσκοπούσε στην επίτευξη μιας πιο ολοκληρωμένης και σε βάθος κατανόησης του ερευνητικού προβλήματος (Chali, Eshete & Debela, 2022). Ωστόσο, παρά την ενίσχυση της εγκυρότητας που προσέφερε η συγκεκριμένη προσέγγιση, η παρούσα έρευνα παρουσίαζε ορισμένους μεθοδολογικούς περιορισμούς, οι οποίοι απέρρεαν κυρίως από τη φύση των εργαλείων συλλογής δεδομένων.

Αναφορικά με το δομημένο ερωτηματολόγιο, παρότι εξασφάλιζε υψηλό βαθμό τυποποίησης και διευκόλυνε τη συγκρισιμότητα των απαντήσεων, ενδεχομένως υστερούσε σε βάθος, καθώς οι κλειστού τύπου ερωτήσεις περιόριζαν την ελεύθερη και αυθόρμητη έκφραση των συμμετεχόντων (Chali et al., 2022). Για την αντιμετώπιση του περιορισμού αυτού, ενσωματώθηκαν ερωτήσεις ανοικτού τύπου, παρέχοντας στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να διατυπώσουν τις απόψεις τους με δικά τους λόγια και να εκφράσουν πιο σύνθετες σκέψεις

και εμπειρίες. Η επιλογή αυτή ενίσχυσε τον ποιοτικό χαρακτήρα της έρευνας και συνέβαλε σε μια πληρέστερη κατανόηση των ερευνητικών ζητημάτων.

Επιπλέον, βασικός περιορισμός σχετιζόταν με το μέγεθος του δείγματος ($n=33$), το οποίο, αν και αντιστοιχούσε σε σημαντικό ποσοστό των εγγεγραμμένων συμμετεχόντων (40,2%), παρέμενε αριθμητικά περιορισμένο για την εξαγωγή ασφαλών στατιστικών γενικεύσεων. Παράλληλα, η περιορισμένη συλλογή και ανάλυση δημογραφικών χαρακτηριστικών δυσχέραινε τη διερεύνηση πιθανών συσχετίσεων μεταξύ των απαντήσεων και του προφίλ των συμμετεχόντων, περιορίζοντας την ερμηνευτική εμβάθυνση των αποτελεσμάτων (Chali et al., 2022).

Όσον αφορά τις ημιδομημένες συνεντεύξεις, κύριο περιορισμό αποτέλεσε ο υποκειμενικός χαρακτήρας της ανάλυσης, καθώς η ερευνήτρια εμπλεκόταν ενεργά στην ερμηνεία των δεδομένων. Η διαδραστική φύση της διαδικασίας και η παρουσία της ερευνήτριας ενδέχεται να επηρέασαν τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, ενώ το μικρό μέγεθος του ποιοτικού δείγματος δεν επέτρεπε τη στατιστική γενίκευση των ευρημάτων στον ευρύτερο πληθυσμό. Επιπρόσθετα, η δυσκολία πλήρους ελέγχου της αξιοπιστίας των ποιοτικών τεχνικών αποτέλεσε μία διαχρονική πρόκληση για την επαλήθευση και τη συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων (Chali et al., 2022).

Συνολικά, οι παραπάνω περιορισμοί δεν αναιρούν τη συμβολή της έρευνας, αλλά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ερμηνεία των ευρημάτων και τη διατύπωση των συμπερασμάτων. Παρά τους περιορισμούς αυτούς, η συνδυαστική αξιοποίηση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων επέτρεψε την πολυδιάστατη προσέγγιση του ερευνητικού αντικειμένου και συνέβαλε στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων σχετικά με τη στρατηγική ανάπτυξη, τη βιωσιμότητα και τον αντίκτυπο του Baja Greece ως διεθνούς αθλητικού γεγονότος.

II. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Μηχανοκίνητος Αθλητισμός

2.1.1 Έννοια του μηχανοκίνητου αθλητισμού

Ο μηχανοκίνητος αθλητισμός αποτελεί έναν ξεχωριστό κλάδο του σύγχρονου αθλητισμού, καθώς η αγωνιστική επίδοση δεν εξαρτάται αποκλειστικά από τις σωματικές και πνευματικές ικανότητες του αθλητή, αλλά επηρεάζεται σημαντικά και από την τεχνολογική απόδοση του οχήματος, την τεχνική υποστήριξη, τη στρατηγική της ομάδας και το οργανωτικό πλαίσιο της διοργάνωσης. Για τον λόγο αυτό διαφοροποιείται από τα υπόλοιπα αθλήματα, συνδυάζοντας στοιχεία αθλητισμού, μηχανολογίας, διοίκησης και εμπορικής δραστηριότητας (Balassone, 2021).

Η κατανόηση των παραπάνω χαρακτηριστικών προϋποθέτει τον εννοιολογικό προσδιορισμό του μηχανοκίνητου αθλητισμού ο οποίος ορίζεται ευρέως ως η ανταγωνιστική διεξαγωγή αγώνων μεταξύ μηχανοκίνητων οχημάτων σε καθορισμένες διαδρομές ή πίστες, περιλαμβάνοντας ένα ευρύ φάσμα μορφών όπως αγώνες αυτοκινήτων, μοτοσυκλετών και καρτ. Σε γενικό επίπεδο, αφορά τη συστηματική και οργανωμένη αντιπαράθεση ισοδύναμων μηχανών, υπό συγκεκριμένους κανονισμούς και σε ελεγχόμενο αγωνιστικό περιβάλλον (Dingle, 2009).

Σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο της Διεθνούς Ομοσπονδίας Αυτοκινήτου (FIA), η οποία αποτελεί τον παγκόσμιο οργανισμό διοίκησης και το ανώτατο όργανο λήψης αποφάσεων για τον μηχανοκίνητο αθλητισμό, δεν υφίσταται ένας ενιαίος, επίσημος ορισμός στα καταστατικά της. Ωστόσο, ο όρος χρησιμοποιείται για να περιγράψει κάθε διαγωνισμό ή αθλητική δραστηριότητα που περιορίζεται σε οχήματα με τουλάχιστον τέσσερις μη ευθυγραμμισμένους τροχούς, τα οποία τελούν υπό τον συνεχή έλεγχο του οδηγού (Ραγκαβής, 2023).

Εννοιολογικά, ο όρος «motorsport» συντίθεται από δύο βασικά σκέλη: το «motor», που αφορά την κατασκευή και την τεχνική προετοιμασία των οχημάτων, και το «sport», που αναφέρεται στις υποδομές και την οργάνωση (λέσχες, πίστες, ασφάλιση, προώθηση) που απαιτούνται για τη συμμετοχή ή τη θέαση του αθλήματος (Dingle, 2009).

Παράλληλα, ο μηχανοκίνητος αθλητισμός χαρακτηρίζεται από έντονη ποικιλομορφία, καθώς περιλαμβάνει διαφορετικές μορφές αγώνων, όπως αγώνες πίστας και εκτός δρόμου δραστηριότητες, καθώς και πλήθος κατηγοριών οχημάτων. Ωστόσο, κοινά χαρακτηριστικά όλων των μορφών αποτελούν η έμφαση στον ανταγωνισμό, η επιδίωξη της νίκης και η συνεχής μέτρηση και αξιολόγηση της απόδοσης μέσω τεχνικών και αγωνιστικών δεικτών (Dingle, 2009).

Στη σύγχρονη εποχή, ο μηχανοκίνητος αθλητισμός δεν αποτελεί μόνο μια αγωνιστική δραστηριότητα, αλλά ένα σύνθετο οικονομικό και διοικητικό οικοσύστημα. Σε αυτό συμμετέχουν κατασκευαστές, αγωνιστικές ομάδες, διοργανωτές, χορηγοί, μέσα ενημέρωσης και θεατές, δημιουργώντας ένα δίκτυο παραγωγής αξίας και εμπειρίας που υπερβαίνει τα όρια του αθλητισμού και εντάσσεται στη βιομηχανία ψυχαγωγίας και θεάματος (Balassone, 2021).

Επιπλέον, ο μηχανοκίνητος αθλητισμός εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη χρήση φυσικών πόρων και ενεργειακών μέσων, γεγονός που τον εντάσσει σε ένα ευρύτερο πλαίσιο κατανάλωσης και περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η εξάρτηση από καύσιμα, πρώτες ύλες και τεχνολογικές υποδομές καθιστά τον τομέα αυτόν ιδιαίτερα σημαντικό για τη μελέτη της βιωσιμότητας στον αθλητισμό (Dingle, 2009).

Τέλος, ως μορφή αθλητικού γεγονότος, ο μηχανοκίνητος αθλητισμός χαρακτηρίζεται από σύνθετες οργανωτικές διαδικασίες, υψηλές απαιτήσεις ασφάλειας και ανάγκη στρατηγικού σχεδιασμού. Η επιτυχία μιας διοργάνωσης εξαρτάται από τον αποτελεσματικό συντονισμό πολλών εμπλεκόμενων φορέων, γεγονός που καθιστά τον μηχανοκίνητο αθλητισμό ιδιαίτερα ενδιαφέρον πεδίο μελέτης για τη διοίκηση αθλητικών γεγονότων (Ραγκαβής, 2023).

2.1.2 Ιστορική ανασκόπηση του μηχανοκίνητου αθλητισμού

Η ιστορική εξέλιξη του μηχανοκίνητου αθλητισμού είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την πορεία του αυτοκινήτου ως τεχνολογικής και κοινωνικής καινοτομίας. Οι πρώτες προσπάθειες κατασκευής αυτοκινούμενων οχημάτων στα τέλη του 19ου αιώνα δημιούργησαν τις βασικές προϋποθέσεις για την εμφάνιση των πρώτων αγωνιστικών μορφών, οι οποίες αρχικά είχαν χαρακτήρα δοκιμής αξιοπιστίας, αντοχής και ταχύτητας. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, το αυτοκίνητο έπαψε σταδιακά να αντιμετωπίζεται μόνο ως τεχνικό επίτευγμα και αναδείχθηκε σε μέσο επίδειξης τεχνολογικής υπεροχής, κοινωνικού κύρους και καινοτομίας (Μαυράντζα, 2009).

Πιο συγκεκριμένα, οι πρώτοι οργανωμένοι αγώνες μηχανοκίνητων οχημάτων πραγματοποιήθηκαν στη Γαλλία στα τέλη του 19ου αιώνα, με χαρακτηριστικά παραδείγματα τις διοργανώσεις του 1887 και του 1891. Οι αγώνες αυτοί δεν είχαν μόνο αγωνιστικό ενδιαφέρον, αλλά λειτουργούσαν και ως δημόσια επίδειξη της αξιοπιστίας και των επιδόσεων των νέων οχημάτων. Ως εκ τούτου, αποτέλεσαν τη βάση πάνω στην οποία οικοδομήθηκε σταδιακά ο μηχανοκίνητος αθλητισμός ως οργανωμένη και θεσμοθετημένη δραστηριότητα (Ραγκαβής, 2023; Dingle, 2009).

Στη συνέχεια, η εξάπλωση της αυτοκίνησης κατά τον 20ό αιώνα συνέβαλε καθοριστικά στην περαιτέρω ανάπτυξη του μηχανοκίνητου αθλητισμού. Η μαζική παραγωγή αυτοκινήτων κατέστησε τα οχήματα πιο προσιτά στο κοινό, ενώ παράλληλα ενίσχυσε το ενδιαφέρον για τους αγώνες ως μέσο δοκιμής νέων τεχνολογιών, προβολής των κατασκευαστών και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της αυτοκινητοβιομηχανίας. Έτσι, οι αγώνες απέκτησαν σταδιακά πιο συστηματικό χαρακτήρα, με την καθιέρωση κανονισμών, θεσμών και οργανωμένων διοργανώσεων (Μαυράντζα, 2009)

Παράλληλα, κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα, και ιδιαίτερα μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ο μηχανοκίνητος αθλητισμός γνώρισε εντυπωσιακή ανάπτυξη τόσο σε τεχνολογικό όσο και σε εμπορικό επίπεδο. Η πρόοδος στην αεροδυναμική, η βελτίωση των μηχανικών συστημάτων, η αυξανόμενη έμφαση στην ασφάλεια και η ενισχυμένη προβολή μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης συνέβαλαν στη μετατροπή των αγώνων σε παγκόσμιο θέαμα. Κατά συνέπεια, ο μηχανοκίνητος αθλητισμός συνδέθηκε όλο και περισσότερο με τη βιομηχανία, την οικονομία, τη χορηγική δραστηριότητα και τη βιομηχανία ψυχαγωγίας (Balassone, 2021)

Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι η διεθνής ανάπτυξη του μηχανοκίνητου αθλητισμού συνοδεύτηκε από αυξανόμενη διαφοροποίηση ως προς τις μορφές και τις κατηγορίες αγώνων. Από τις αγωνιστικές πίστες έως τις εκτός δρόμου διαδρομές, ο μηχανοκίνητος αθλητισμός εξελίχθηκε σε ένα πολυσύνθετο πεδίο που περιλαμβάνει ποικίλες αγωνιστικές μορφές, αλλά διατηρεί ως κοινά χαρακτηριστικά τον ανταγωνισμό, τη μέτρηση της απόδοσης και τη στενή σχέση ανθρώπου και μηχανής. Με αυτόν τον τρόπο, ο μηχανοκίνητος αθλητισμός απέκτησε τόσο θεσμικό όσο και πολιτισμικό βάθος σε διεθνές επίπεδο (Dingle, 2009; Balassone, 2021)

Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, η ιστορική πορεία του μηχανοκίνητου αθλητισμού ακολούθησε τη γενικότερη διάδοση του αυτοκινήτου ως μέσου μετακίνησης, τεχνολογικής προόδου και κοινωνικού εκσυγχρονισμού. Η αύξηση της χρήσης αυτοκινήτων, ιδιαίτερα από τα

μέσα του 20ού αιώνα και έπειτα, συνδέθηκε με τη δημιουργία λεσχών, την καλλιέργεια αυτοκινητιστικής κουλτούρας και την εμφάνιση αγωνιστικών δραστηριοτήτων, οι οποίες σταδιακά απέκτησαν πιο οργανωμένο και θεσμικό χαρακτήρα (Μαυράντζα, 2009)

Ωστόσο, η οργανωμένη θεσμική αφετηρία του μηχανοκίνητου αθλητισμού στην Ελλάδα εντοπίζεται ήδη από το 1924, με την ίδρυση της Ελληνικής Λέσχης Περιηγήσεων και Αυτοκινήτου (ΕΛΠΑ). Η ΕΛΠΑ αποτέλεσε για πολλές δεκαετίες τον κεντρικό φορέα εκπροσώπησης και οργάνωσης της ελληνικής αυτοκίνησης και του μηχανοκίνητου αθλητισμού, αναλαμβάνοντας όχι μόνο την προώθηση της αυτοκίνησης και του τουρισμού, αλλά και τον ρόλο του επίσημου εκπροσώπου της Διεθνούς Ομοσπονδίας Αυτοκινήτου (FIA) στην Ελλάδα. Υπό αυτή την ιδιότητα, συνέβαλε ουσιαστικά στη διοργάνωση αγώνων και στη διαμόρφωση του βασικού κανονιστικού πλαισίου του αθλήματος στη χώρα (Δελεβέγκος, 2023; Δουζίνας, 2019)

Στη συνέχεια, καθώς ο μηχανοκίνητος αθλητισμός εξελισσόταν και οι απαιτήσεις διοίκησης γίνονταν πιο σύνθετες, προέκυψε η ανάγκη για τη δημιουργία ενός αμιγώς αθλητικού φορέα, ο οποίος θα λειτουργούσε με σαφή αθλητικά κριτήρια και υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο ιδρύθηκε η Ομοσπονδία Μηχανοκίνητου Αθλητισμού Ελλάδος (ΟΜΑΕ), σηματοδοτώντας τη μετάβαση από ένα μοντέλο μικτής τουριστικής και αθλητικής εκπροσώπησης σε ένα πιο σύγχρονο και εξειδικευμένο διοικητικό σχήμα (Δελεβέγκος, 2023; Δουζίνας, 2019)

Καθοριστικό σημείο σε αυτή τη μετάβαση αποτέλεσε το έτος 2013, όταν με απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού η ΟΜΑΕ αναγνωρίστηκε επίσημα ως ο αρμόδιος φορέας για το άθλημα του αυτοκινήτου και του καρτ στην Ελλάδα. Η εξέλιξη αυτή είχε ιδιαίτερη θεσμική σημασία, καθώς αποτέλεσε την πρώτη επίσημη αναγνώριση του χειρσαίου μηχανοκίνητου αθλητισμού ως αθλήματος από την Ελληνική Πολιτεία, ενισχύοντας τη διοικητική οργάνωση και τη δυνατότητα ανάπτυξης του χώρου σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (ΟΜΑΕ, 2013)

Επομένως, η μετάβαση από την ΕΛΠΑ στην ΟΜΑΕ αντανάκλα τη συνολικότερη μεταβολή του μηχανοκίνητου αθλητισμού στην Ελλάδα, από μια δραστηριότητα με έντονο κοινωνικό και τουριστικό χαρακτήρα σε έναν θεσμικά κατοχυρωμένο αθλητικό τομέα με σαφή διοικητική δομή, κανονιστικό πλαίσιο και στρατηγικό προσανατολισμό. Αυτή η θεσμική εξέλιξη αποτελεί βασική προϋπόθεση για την υποστήριξη και ανάπτυξη σύγχρονων διοργανώσεων

μηχανοκίνητου αθλητισμού, συμπεριλαμβανομένων των αγώνων τύπου Baja (Δελεβέγκος, 2023; Δουζίνας, 2019; OMAE, 2013)

Ιδιαίτερη θέση στην ελληνική ιστορία του μηχανοκίνητου αθλητισμού κατέχει το Ράλλυ Ακρόπολις, το οποίο διοργανώθηκε για πρώτη φορά το 1953 και αξιοποίησε τις ιδιαίτερες γεωμορφολογικές συνθήκες της χώρας, ιδίως τους απαιτητικούς χωματόδρομους, προκειμένου να αναδειχθεί σε έναν από τους πλέον εμβληματικούς αγώνες αντοχής διεθνώς. Η σημασία του, ωστόσο, δεν περιορίζεται αποκλειστικά στην αγωνιστική του διάσταση, αλλά επεκτείνεται και στην τουριστική, συμβολική και επικοινωνιακή του λειτουργία, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη διεθνή προβολή της Ελλάδας και στην ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας του μηχανοκίνητου αθλητισμού στη χώρα (Ραγκαβής, 2023; Μαυράντζα, 2009).

2.1.3 Είδη μηχανοκίνητου αθλητισμού

Ο μηχανοκίνητος αθλητισμός περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα αγωνιστικών μορφών, οι οποίες διαφοροποιούνται ως προς το περιβάλλον διεξαγωγής, τη διάρκεια, το κανονιστικό πλαίσιο, τον τύπο των οχημάτων και τις απαιτήσεις σε επίπεδο τεχνικών γνώσεων και οργανωτικής υποστήριξης. Για τον λόγο αυτό, δεν αποτελεί ένα ενιαίο και ομοιογενές πεδίο, αλλά ένα σύνολο διακριτών κατηγοριών, καθεμία από τις οποίες διαθέτει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, διαφορετική εξέλιξη και ξεχωριστό κοινό (Balassone, 2021)

Μία από τις βασικότερες και πλέον προβεβλημένες κατηγορίες είναι οι αγώνες ταχύτητας σε κλειστές πίστες, όπως η Formula 1 και άλλες μορφές αγώνες πίστας. Οι αγώνες αυτοί χαρακτηρίζονται από υψηλό επίπεδο τεχνολογικής εξειδίκευσης, αυστηρά κανονιστικά πλαίσια και έντονη εμπορική διάσταση, καθώς συνδέονται άμεσα με τη διεθνή αθλητική και επιχειρηματική βιομηχανία. Ως εκ τούτου, αποτελούν μία από τις πιο θεσμοθετημένες και εμπορικά ανεπτυγμένες μορφές μηχανοκίνητου αθλητισμού παγκοσμίως (Balassone, 2021)

Παράλληλα, ιδιαίτερη σημασία έχουν οι αγώνες Rally, οι οποίοι διεξάγονται σε ανοιχτές ή ημι-κλειστές διαδρομές και περιλαμβάνουν διαφορετικά είδη επιφανειών, όπως ασφαλτο, χώμα ή χιόνι. Σε αντίθεση με τους αγώνες πίστας, η έμφαση στους αγώνες Rally δεν περιορίζεται στην ταχύτητα, αλλά επεκτείνεται στην πλοήγηση, στη συνεργασία οδηγού και συνοδηγού και στην ικανότητα προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Με τον τρόπο αυτό, αναδεικνύεται μια πιο σύνθετη μορφή αγωνιστικής δεξιότητας που συνδυάζει τεχνική ικανότητα και στρατηγική σκέψη (Balassone, 2021; Μαυράντζα, 2009).

Επιπλέον, σημαντική κατηγορία του μηχανοκίνητου αθλητισμού αποτελούν οι αγώνες Cross-Country Rally, οι οποίοι περιλαμβάνουν τόσο τους αγώνες Rally-Raid όσο και τους αγώνες Baja (Μπάχα). Οι αγώνες αυτοί διεξάγονται σε φυσικά και συχνά δυσπρόσιτα περιβάλλοντα, γεγονός που αυξάνει τον βαθμό δυσκολίας και ενισχύει τις απαιτήσεις σε επίπεδο οργάνωσης, πλοήγησης και αντοχής (FIA, 2026; Wikipedia, 2024).

Ειδικότερα, οι αγώνες Rally-Raid μεγαλύτερης κλίμακας, όπως το Rally Dakar, χαρακτηρίζονται από εκτεταμένη χρονική διάρκεια και μεγάλη αγωνιστική κάλυψη. Συνήθως διαρκούν περισσότερο από μία εβδομάδα, περιλαμβάνουν αποστάσεις που υπερβαίνουν τα 1.200 χιλιόμετρα ειδικών διαδρομών και συχνά εκτείνονται σε περισσότερες από μία χώρες. Οι ιδιαιτερότητες αυτές συνεπάγονται αυξημένες απαιτήσεις σε επίπεδο στρατηγικού σχεδιασμού, διαχείρισης πόρων και επιχειρησιακού συντονισμού, καθιστώντας τις διοργανώσεις αυτές ιδιαίτερα σύνθετες.

Στο ίδιο πλαίσιο, οι αγώνες εκτός δρόμου Baja αποτελούν μια πιο συμπυκνωμένη μορφή των Cross-Country Rally, διαφοροποιούμενοι κυρίως ως προς τη διάρκεια και τη δομή τους (FIA, 2026; Lled, 2012; Sirerol, 2016)

Στην ελληνική πραγματικότητα, καθοριστικό ρόλο για την ανάπτυξη αγώνων αντίστοιχης φιλοσοφίας διαδραμάτισε η Λέσχη 4x4 Εκάλης (Ekali 4x4 Club), η οποία από την ίδρυσή της το 1988 αποτέλεσε βασικό πυλώνα του off-road μηχανοκίνητου αθλητισμού στη χώρα. Μέσα από τη διοργάνωση σημαντικών αγώνων, όπως το Ελληνικό Baja, συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός ανταγωνιστικού αλλά ταυτόχρονα προσιτού πλαισίου συμμετοχής (ΕΛΠΑ, 2004).

Μέσα από αυτή τη δραστηριότητα, η συστηματική προσέλκυση διεθνών συμμετοχών ενίσχυσε τη διεθνή προβολή της Ελλάδας, εντάσσοντάς την σταδιακά στον παγκόσμιο χάρτη των αγώνων 4x4. Παράλληλα, η φιλοσοφία των διοργανώσεων αυτών διατήρησε μια ισορροπία μεταξύ επαγγελματικού ανταγωνισμού και ερασιτεχνικής περιπέτειας, στοιχείο που χαρακτηρίζει διαχρονικά τους αγώνες αυτού του τύπου (ΕΛΠΑ, 2004).

2.1.4 Τι σημαίνει αγώνας Baja

Ιστορικά, η προέλευση των αγώνων Baja εντοπίζεται στη χερσόνησο Baja California του Μεξικού κατά τη δεκαετία του 1960, όπου αναπτύχθηκαν αγώνες σε ερημικά και ιδιαίτερα δύσβατα εδάφη. Από αυτή τη γεωγραφική και αγωνιστική ιδιαιτερότητα προέκυψε και η ονομασία «Baja», η οποία καθιερώθηκε διεθνώς για να περιγράψει μια συγκεκριμένη μορφή αγώνων αντοχής μικρότερης διάρκειας σε σχέση με τους αγώνες Cross Country Rally (Wikipedia, 2024).

Στη σύγχρονη μορφή τους, οι αγώνες Baja αποτελούν διοργανώσεις που διέπονται από κανονισμούς της FIA και χαρακτηρίζονται από περιορισμένη χρονική διάρκεια, η οποία δεν υπερβαίνει συνήθως τις τέσσερις ημέρες, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών και τεχνικών διαδικασιών. Παράλληλα, περιλαμβάνουν τουλάχιστον δύο ημέρες αγωνιστικής δράσης και συνολική απόσταση ειδικών διαδρομών που ξεπερνά τα 350 χιλιόμετρα, γεγονός που τους προσδίδει έντονο αλλά συμπτυκνωμένο αγωνιστικό χαρακτήρα (FIA, 2026).

Στο πλαίσιο αυτό, βασικό χαρακτηριστικό των αγώνων Baja αποτελεί η διεξαγωγή τους σε φυσικά και συχνά απαιτητικά περιβάλλοντα, όπου η έμφαση δεν περιορίζεται στην ταχύτητα, αλλά επεκτείνεται στην αντοχή, την τεχνική οδήγηση, την πλοήγηση και την προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του εδάφους. Σε αντίθεση με άλλες μορφές μηχανοκίνητου αθλητισμού που διεξάγονται σε ελεγχόμενο περιβάλλον, οι αγώνες Baja εξελίσσονται σε ανοιχτά και δυναμικά πεδία δράσης, αυξάνοντας το επίπεδο δυσκολίας (FIA, 2026; Lled, 2012)

Επιπλέον, μία ιδιαίτερα σημαντική ιδιαιτερότητα των αγώνων Baja είναι η διεξαγωγή τους με τη λογική του «a prima vista» (δηλαδή με την πρώτη ματιά). Συγκεκριμένα, οι αγωνιζόμενοι δεν γνωρίζουν εκ των προτέρων τη διαδρομή και δεν έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν αναγνωρίσεις (recce), όπως συμβαίνει στους παραδοσιακούς αγώνες ράλλυ. Σύμφωνα με τους κανονισμούς των αγώνων Cross-Country Rally της FIA, στους οποίους εντάσσονται και οι αγώνες Baja, η διαδρομή παραμένει μυστική μέχρι την παράδοση του roadbook λίγο πριν την εκκίνηση, ενώ απαγορεύεται ρητά η παρουσία των αγωνιζομένων στη διαδρομή πριν τον αγώνα. Ως εκ τούτου, η οδήγηση βασίζεται αποκλειστικά στην άμεση αντίληψη και την ικανότητα πλοήγησης του πληρώματος, ενισχύοντας τον βαθμό δυσκολίας και το στοιχείο του απρόβλεπτου (FIA, 2026; [FIA - Cross-Country Rally Sporting Regulations](#)).

Η φύση αυτή των αγώνων συνεπάγεται ότι οι συμμετέχοντες καλούνται να ανταποκριθούν σε απαιτητικές ειδικές διαδρομές και σύνθετες τεχνικές προκλήσεις, γεγονός που καθιστά τους αγώνες ιδιαίτερα έντονους και ανταγωνιστικούς. Παράλληλα, απαιτείται υψηλό επίπεδο συγκέντρωσης και άμεσης λήψης αποφάσεων, καθώς δεν υπάρχει δυνατότητα προετοιμασίας μέσω προγενέστερης γνώσης της διαδρομής (Lled, 2012; Sirerol, 2016).

Σε σύγκριση με μεγαλύτερα πρωταθλήματα Rally-Raid, οι αγώνες Baja θεωρούνται πιο προσιτοί σε οργανωτικό και οικονομικό επίπεδο. Η σχετική αυτή ευελιξία συμβάλλει στη διεύρυνση της συμμετοχής και ενισχύει τη δυναμική ανάπτυξης της κατηγορίας τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο (Nguyen, 2023).

Η σημασία των αγώνων Baja αποτυπώνεται και θεσμικά μέσω της δημιουργίας διεθνών διοργανώσεων, όπως το FIA World Baja Cup, το FIA European Baja Cup και το FIA Middle East Baja Cup. Οι διοργανώσεις αυτές καταδεικνύουν ότι οι αγώνες Baja αποτελούν μια αυτόνομη και αναπτυσσόμενη κατηγορία μηχανοκίνητου αθλητισμού, με σαφές κανονιστικό πλαίσιο και σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης σε διαφορετικά γεωγραφικά περιβάλλοντα (Wikipedia, 2024; Nguyen, 2023).

Συνεπώς, οι αγώνες Baja καταλαμβάνουν μια ιδιαίτερη θέση στο φάσμα του μηχανοκίνητου αθλητισμού, καθώς συνδυάζουν την ένταση και τις απαιτήσεις των αγώνων αντοχής με μια πιο ευέλικτη οργανωτική δομή. Αυτό τους καθιστά ιδιαίτερα κατάλληλους για διοργανώσεις μικρής και μεσαίας κλίμακας που επιδιώκουν διεθνή προβολή και ταυτόχρονα βιώσιμη διαχείριση πόρων. Υπό αυτή την έννοια, αποτελούν ένα ξεχωριστό πεδίο μελέτης, άμεσα συνδεδεμένο με τον στρατηγικό σχεδιασμό αθλητικών γεγονότων (Balassone, 2021; Wikipedia, 2024; Kura, 2023).

2.2 Αθλητικά Γεγονότα Μικρής Κλίμακας

2.2.1 Ορισμός και χαρακτηριστικά αθλητικών γεγονότων μικρής κλίμακας

Η κατηγοριοποίηση των αθλητικών γεγονότων με βάση το μέγεθός τους αποτελεί βασικό εργαλείο ανάλυσης στη διοίκηση αθλητικών οργανισμών, καθώς επιτρέπει την κατανόηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, των αναγκών διαχείρισης και των επιδράσεων που παράγουν στις κοινωνίες υποδοχής (Χορτομάρης, 2021). Το μέγεθος μιας διοργάνωσης επηρεάζει άμεσα την οργανωτική της πολυπλοκότητα, τις απαιτούμενες υποδομές, τους εμπλεκόμενους φορείς και το

εύρος των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιδράσεων που προκύπτουν από τη διεξαγωγή της στον τόπο φιλοξενίας της (Τσικριτσή, 2023).

Στο πλαίσιο αυτό, τα αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας ορίζονται ως διοργανώσεις που πραγματοποιούνται σε τακτική βάση, συνήθως ετήσια, και διαθέτουν περιορισμένη γεωγραφική εμβέλεια, προσελκύοντας κυρίως συμμετέχοντες και θεατές από την ευρύτερη περιοχή (Gibson, Willming & Holdnak, 2003). Σε αντίθεση με τα μεγάλης κλίμακας αθλητικά γεγονότα, χαρακτηρίζονται από χαμηλότερα επίπεδα διεθνούς προβολής, μικρότερες απαιτήσεις σε υποδομές και περιορισμένη εξάρτηση από δημόσιες επενδύσεις ή κρατική χρηματοδότηση (Higham, 1999).

Παρότι η βιβλιογραφία έχει προτείνει ορισμένα ποσοτικά κριτήρια για τον προσδιορισμό των γεγονότων μικρής κλίμακας, όπως ο αριθμός των συμμετεχόντων ή των θεατών, η σύγχρονη προσέγγιση υποστηρίζει ότι η κατηγοριοποίησή τους δεν μπορεί να βασίζεται αποκλειστικά σε αριθμητικά δεδομένα. Αντίθετα, απαιτείται η συνεκτίμηση ποιοτικών χαρακτηριστικών, όπως η γεωγραφική εμβέλεια, η στρατηγική σημασία, ο βαθμός οργανωτικής πολυπλοκότητας και η σχέση του γεγονότος με την τοπική κοινωνία (Gibson et al., 2003).

Ένα από τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά των διοργανώσεων μικρής κλίμακας είναι η δυνατότητα αξιοποίησης υφιστάμενων υποδομών και τοπικών πόρων. Η περιορισμένη ανάγκη για νέες εγκαταστάσεις ή εκτεταμένες επενδύσεις μειώνει το οικονομικό κόστος και επιτρέπει την αποτελεσματικότερη ενσωμάτωση της διοργάνωσης στο κοινωνικό και χωρικό περιβάλλον της περιοχής φιλοξενίας. Παράλληλα, η οργανωτική ευελιξία που τις χαρακτηρίζει διευκολύνει την προσαρμογή τους στις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε προορισμού και συμβάλλει στη βελτίωση της λειτουργικής τους αποδοτικότητας (Τσικριτσή, 2023).

Επιπλέον, η διεθνής βιβλιογραφία αναγνωρίζει ότι τα αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας παρουσιάζουν χαρακτηριστικά που τα καθιστούν συμβατά με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Σύμφωνα με τους Gibson, Kaplanidou και Kang (2012), οι διοργανώσεις αυτές μπορούν να αποτελέσουν αποτελεσματικό εργαλείο βιώσιμου αθλητικού τουρισμού, καθώς η συμβολή τους δεν περιορίζεται στις οικονομικές εισροές που δημιουργούν, αλλά επεκτείνεται στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, της πολιτιστικής ταυτότητας και της σχέσης με το φυσικό περιβάλλον του προορισμού. Υπό αυτή την οπτική, τα γεγονότα μικρής κλίμακας μπορούν να ενταχθούν σε μια ευρύτερη στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης, δημιουργώντας μακροπρόθεσμη αξία τόσο για τους επισκέπτες όσο και για τις τοπικές κοινωνίες.

Παράλληλα, η περιορισμένη δημόσια χρηματοδότηση, η ενεργός συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας και η δημιουργία επαναλαμβανόμενων ροών επισκεπτών συμβάλλουν στη μείωση της εποχικότητας και στη διαμόρφωση ενός πιο ισορροπημένου και βιώσιμου αναπτυξιακού μοντέλου σε σύγκριση με πολλές διοργανώσεις μεγάλης κλίμακας (Ανανιάδου, 2020).

Για τον λόγο αυτό, τα αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας έχουν προσελκύσει αυξανόμενο ερευνητικό και διοικητικό ενδιαφέρον κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Η αυξανόμενη αμφισβήτηση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών συνεπειών που συχνά συνοδεύουν τις μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις έχει οδηγήσει πολλές περιοχές στην αναζήτηση εναλλακτικών μορφών αθλητικών γεγονότων, οι οποίες μπορούν να παράγουν οφέλη χωρίς να απαιτούν δυσανάλογους πόρους ή να δημιουργούν σημαντικές επιβαρύνσεις για τις τοπικές κοινωνίες (Higham, 1999).

Συνεπώς, τα αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας αποτελούν ένα ιδιαίτερα σημαντικό πεδίο μελέτης, καθώς συνδυάζουν περιορισμένες απαιτήσεις πόρων με σημαντικές δυνατότητες παραγωγής κοινωνικής, οικονομικής και τουριστικής αξίας. Η συμβολή τους δεν περιορίζεται στην αθλητική δραστηριότητα, αλλά επεκτείνεται στη συνολική αναπτυξιακή δυναμική των περιοχών που τα φιλοξενούν (Rossini, 2022).

Η εφαρμογή των παραπάνω στον μηχανοκίνητο αθλητισμό, και ειδικότερα στα ράλι, αναδεικνύει μια διακριτή κατηγορία διοργανώσεων με ιδιαίτερα οργανωτικά και λειτουργικά γνωρίσματα. Παρότι ορισμένοι αγώνες αποκτούν σημαντική διεθνή αναγνώριση και προσελκύουν συμμετοχές από πολλές χώρες, συχνά εξακολουθούν να εντάσσονται στην κατηγορία των γεγονότων μικρής κλίμακας, καθώς δεν διαθέτουν τα χαρακτηριστικά των μεγάλων διοργανώσεων (Kura, 2024).

Η ιδιαιτερότητα αυτή αντικατοπτρίζεται και στο επενδυτικό και λειτουργικό τους μοντέλο. Αν και η διοργάνωσή τους ενδέχεται να απαιτεί σημαντικές αρχικές επενδύσεις, κυρίως σε υποδομές που πληρούν συγκεκριμένα πρότυπα, οι υποδομές αυτές αξιοποιούνται επαναλαμβανόμενα. Η επαναληπτική χρήση τους ενισχύει τη μακροχρόνια αξία τους και οδηγεί στη σταθεροποίηση των παραγόμενων ωφελειών, οι οποίες παρουσιάζουν διαχρονική διάρκεια και ευθυγραμμίζονται με τη λογική των γεγονότων μικρής κλίμακας (Kura, 2024).

Η διαχρονική αυτή παραγωγή ωφελειών καθιστά αναγκαία όχι μόνο την αναγνώρισή τους, αλλά και τη συστηματική αποτύπωση και αξιολόγηση των επιδράσεων σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο, όπως αναλύεται στην επόμενη ενότητα.

2.2.2 Αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας ως εργαλείο τοπικής ανάπτυξης και αθλητικού τουρισμού

Τα αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας αποτελούν σημαντικό εργαλείο ανάπτυξης του αθλητικού τουρισμού και ενίσχυσης της τοπικής ανάπτυξης. Η συμβολή τους δεν περιορίζεται στη διεξαγωγή μιας αθλητικής δραστηριότητας, αλλά επεκτείνεται στη δημιουργία ευκαιριών προβολής, επισκεψιμότητας και οικονομικής δραστηριότητας για τις περιοχές φιλοξενίας. Μέσω της σύνδεσης του αθλητισμού με τον τουρισμό, τον πολιτισμό και το φυσικό περιβάλλον, οι διοργανώσεις αυτές μπορούν να συμβάλουν στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης εμπειρίας για τους επισκέπτες και να ενισχύσουν την ελκυστικότητα του προορισμού (Higham, 1999).

Η ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους λόγους για τους οποίους οι τοπικές κοινωνίες επενδύουν στη διοργάνωση αθλητικών γεγονότων μικρής κλίμακας. Σύμφωνα με τον Higham (1999), οι διοργανώσεις αυτές διαθέτουν τη δυνατότητα να δημιουργούν τουριστική κίνηση χωρίς να προκαλούν τις έντονες κοινωνικές και περιβαλλοντικές πιέσεις που συνδέονται με τα γεγονότα μεγάλης κλίμακας. Η προσέγγιση αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία στις περιφερειακές και αγροτικές περιοχές, όπου τα αθλητικά γεγονότα μπορούν να λειτουργήσουν ως μηχανισμοί διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας του προορισμού.

Οι συμμετέχοντες και οι επισκέπτες των γεγονότων αυτών χαρακτηρίζονται συνήθως από υψηλό βαθμό εμπλοκής με το άθλημα, γεγονός που αυξάνει την πιθανότητα να συνδυάσουν τη συμμετοχή τους με πρόσθετες τουριστικές δραστηριότητες. Με τον τρόπο αυτό δημιουργούνται οφέλη για την τοπική οικονομία μέσω της κατανάλωσης σε καταλύματα, εστιατόρια, μεταφορές και άλλες υπηρεσίες φιλοξενίας. Παράλληλα, ενισχύεται η πιθανότητα επαναλαμβανόμενων επισκέψεων και η ανάπτυξη μακροχρόνιων σχέσεων μεταξύ επισκεπτών και προορισμού, συμβάλλοντας στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη της περιοχής (Gibson et al., 2012).

Ταυτόχρονα, οι διοργανώσεις αυτές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση και ενίσχυση της εικόνας του προορισμού. Η επαναλαμβανόμενη διεξαγωγή τους συμβάλλει στη δημιουργία αναγνωρισιμότητας, ενισχύει την εξωστρέφεια της περιοχής και λειτουργεί ως μέσο προβολής των φυσικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών της. Μέσω αυτής της διαδικασίας,

οι διοργανώσεις μπορούν να συμβάλουν στη διαφοροποίηση ενός προορισμού από ανταγωνιστικές περιοχές και να ενισχύσουν τη συνολική του ελκυστικότητα (Ziakas & Boukas, 2016).

Ιδιαίτερα σημαντικός είναι και ο ρόλος τους στην ανάπτυξη αγροτικών και περιφερειακών περιοχών. Σύμφωνα με τους Ziakas και Trendafilova (2018), οι διοργανώσεις αυτές μπορούν να λειτουργήσουν ως μοχλός τοπικής ανάπτυξης όταν εντάσσονται σε ένα ευρύτερο στρατηγικό πλαίσιο που αξιοποιεί τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής φιλοξενίας. Η επιτυχία τους εξαρτάται όχι μόνο από την ποιότητα της διοργάνωσης, αλλά και από την αποτελεσματική σύνδεσή τους με την τοπική ταυτότητα, τον πολιτισμό, τον τουρισμό και τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας.

Ωστόσο, όπως υποστηρίζουν οι Taks, Chalip και Green (2015), η παραγωγή μακροχρόνιων κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών ωφελειών δεν αποτελεί αυτόματη συνέπεια της διεξαγωγής ενός αθλητικού γεγονότος. Αντίθετα, προϋποθέτει τη στρατηγική αξιοποίησή του από τους εμπλεκόμενους φορείς και την ένταξή του σε έναν ευρύτερο αναπτυξιακό σχεδιασμό.

2.2.3 Στρατηγική μόχλευση και βιώσιμα αποτελέσματα

Η στρατηγική μόχλευση αναφέρεται στις διαδικασίες μέσω των οποίων ένα αθλητικό γεγονός αξιοποιείται ως εργαλείο για την επίτευξη ευρύτερων κοινωνικών, οικονομικών και αναπτυξιακών στόχων. Η έννοια αυτή διαφοροποιείται από την παραδοσιακή προσέγγιση αξιολόγησης των αθλητικών γεγονότων, η οποία εστιάζει κυρίως στις άμεσες επιδράσεις της διοργάνωσης. Αντίθετα, δίνει έμφαση στις στρατηγικές ενέργειες που σχεδιάζονται και υλοποιούνται πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το γεγονός, με στόχο τη μεγιστοποίηση των μακροπρόθεσμων ωφελειών για την περιοχή φιλοξενίας (Taks et al., 2015).

Στο πλαίσιο αυτό, η επιτυχία των μικρών και μεσαίων αθλητικών γεγονότων δεν αξιολογείται αποκλειστικά με οικονομικούς δείκτες, αλλά και με βάση τη συμβολή τους στην κοινωνική συνοχή, στην αθλητική συμμετοχή, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και στη βιώσιμη ανάπτυξη της κοινότητας. Η προσέγγιση αυτή μετατοπίζει το ενδιαφέρον από τις άμεσες επιπτώσεις προς τις μακροπρόθεσμες στρατηγικές επιδιώξεις και τα διατηρήσιμα οφέλη που μπορεί να δημιουργήσει μια διοργάνωση (Taks et al., 2015).

Περαιτέρω, οι Ziakas και Boukas (2016) υποστηρίζουν ότι τα γεγονότα μικρής κλίμακας μπορούν να δημιουργήσουν βιώσιμα αποτελέσματα όταν εντάσσονται σε ένα ευρύτερο πλέγμα συνεργασιών μεταξύ αθλητισμού, τουρισμού και τοπικής διακυβέρνησης. Μέσω αυτών των συνεργειών, οι διοργανώσεις αποκτούν πολλαπλασιαστική αξία και συμβάλλουν στην επίτευξη πολλαπλών στόχων ταυτόχρονα.

Η προσέγγιση αυτή συνδέεται στενά με τη θεωρία του «χαρτοφυλακίου εκδηλώσεων» σύμφωνα με την οποία τα γεγονότα δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως απομονωμένες δραστηριότητες αλλά ως τμήματα μιας συνολικής στρατηγικής ανάπτυξης δηλαδή σε ένα δίκτυο αλληλένδετων γεγονότων που πραγματοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και σχεδιάζονται στρατηγικά βάσει θεματικής συνάφειας. Μέσα από τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ διαφορετικών γεγονότων και φορέων, οι τοπικές κοινωνίες μπορούν να μεγιστοποιήσουν τα οφέλη και να ενισχύσουν τη βιωσιμότητα των διοργανώσεων μακροπρόθεσμα (Ziakas, 2013).

Υπό το πρίσμα αυτό, τα αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας δεν αποτελούν απλώς αθλητικές διοργανώσεις, αλλά δυνητικά εργαλεία τοπικής ανάπτυξης, τουριστικής προβολής και κοινωνικής ενδυνάμωσης. Η στρατηγική αξιοποίησή τους μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία μακροχρόνιας αξίας για τις περιοχές φιλοξενίας και να ενισχύσει τη βιωσιμότητα των αναπτυξιακών τους προοπτικών (Ziakas, 2013).

2.2.4 Αποτύπωμα μικρής κλίμακας αθλητικών γεγονότων

Η μελέτη του αποτυπώματος των αθλητικών γεγονότων μικρής κλίμακας αποτελεί βασικό πεδίο της σύγχρονης αθλητικής βιβλιογραφίας. Το αποτύπωμα αναφέρεται στο σύνολο των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιδράσεων που παράγονται από τη διεξαγωγή μιας διοργάνωσης στην περιοχή φιλοξενίας (Taks et al., 2015).

Σε οικονομικό επίπεδο, οι διοργανώσεις αυτές δημιουργούν άμεσες και έμμεσες οικονομικές επιδράσεις μέσω της αύξησης της κατανάλωσης, της ενίσχυσης της τοπικής επιχειρηματικότητας και της προσέλκυσης επισκεπτών. Αν και τα οικονομικά μεγέθη είναι συνήθως μικρότερα από εκείνα των μεγάλων γεγονότων, τα οφέλη τείνουν να κατανέμονται πιο ισόρροπα στην τοπική οικονομία και να συνοδεύονται από χαμηλότερο επενδυτικό κίνδυνο (Karagiorgos, Ntovoli, & Alexandris, 2020).

Σε κοινωνικό επίπεδο, η βιβλιογραφία αναδεικνύει τη συμβολή των γεγονότων μικρής κλίμακας στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, της υπερηφάνειας των κατοίκων, της

συμμετοχής στον αθλητισμό και της αίσθησης του ανήκειν στην κοινότητα. Παράλληλα, οι διοργανώσεις αυτές μπορούν να δημιουργήσουν κοινωνικό κεφάλαιο μέσω της ανάπτυξης συνεργασιών, της εθελοντικής συμμετοχής και της ενίσχυσης των κοινωνικών δικτύων (Τσικριτσή, 2023).

Σε περιβαλλοντικό επίπεδο, τα γεγονότα μικρής κλίμακας εμφανίζουν γενικά μικρότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα σε σχέση με τα μεγάλα, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι οι επιπτώσεις τους είναι αμελητέες. Η διαχείριση αποβλήτων, η κατανάλωση πόρων, οι μετακινήσεις και η προστασία των τοπικών οικοσυστημάτων αποτελούν βασικές παραμέτρους αξιολόγησης, οι οποίες συνδέονται άμεσα με τη βιωσιμότητα της διοργάνωσης. Επιπλέον, η βιωσιμότητα των γεγονότων μικρής κλίμακας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον βαθμό ενσωμάτωσής τους στην τοπική κοινωνία, την αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και την ισορροπία μεταξύ οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων (Gibson et al., 2012).

Συνολικά, η ανάλυση του αποτυπώματος των αθλητικών γεγονότων μικρής κλίμακας αποκτά ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο της σύγχρονης διοίκησης αθλητισμού, καθώς επιτρέπει την αξιολόγηση της πραγματικής αξίας που δημιουργεί μια διοργάνωση για την περιοχή φιλοξενίας. Η οικονομική ανάπτυξη, η κοινωνική συνοχή, η τουριστική προβολή και η περιβαλλοντική υπευθυνότητα δεν αντιμετωπίζονται ως ανεξάρτητες διαστάσεις, αλλά ως αλληλένδετα στοιχεία που συνδιαμορφώνουν τη βιωσιμότητα και τη μακροχρόνια επιτυχία ενός αθλητικού γεγονότος (Ziakas & Boukas, 2016).

2.2.5 Αθλητικά γεγονότα μηχανοκίνητου αθλητισμού μικρής κλίμακας: αντίκτυπος διοργανώσεων

Τα αθλητικά γεγονότα μηχανοκίνητου αθλητισμού μικρής κλίμακας, και ειδικότερα τα ράλι, αποτελούν μια εξειδικευμένη κατηγορία διοργανώσεων που απευθύνονται σε κοινό με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και υψηλό βαθμό εμπλοκής. Ο αντίκτυπός τους διαφοροποιείται από αυτόν των γενικών αθλητικών γεγονότων μικρής κλίμακας, καθώς εκδηλώνεται με πιο στοχευμένο και εντατικό τρόπο στις περιοχές διεξαγωγής τους (Kura, 2024).

Σε οικονομικό επίπεδο, οι διοργανώσεις αυτές δημιουργούν ένα συγκεντρωμένο αλλά ουσιαστικό αποτύπωμα, το οποίο συνδέεται με τη συμμετοχή εξειδικευμένων ομάδων και θεατών με υψηλό βαθμό εμπλοκής. Η παρουσία τους ενισχύει την τοπική οικονομία μέσω δαπανών σε τομείς όπως η διαμονή και η εστίαση, διαμορφώνοντας μια επαναλαμβανόμενη

πηγή εσόδων. Παράλληλα, συμβάλλουν στη διαμόρφωση θετικής και αναγνωρίσιμης εικόνας για τον προορισμό, λειτουργώντας ως μοχλοί τοπικής τουριστικής ανάπτυξης (Kura, 2024).

Σε κοινωνικό επίπεδο, ενισχύεται η τοπική ταυτότητα, καθώς τα ράλι συνδέονται στενά με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και δημιουργούν ισχυρές εμπειρίες για κατοίκους και συμμετέχοντες. Η εξειδικευμένη φύση τους ευνοεί, επίσης, τη δημιουργία κοινοτήτων ενδιαφέροντος γύρω από το άθλημα, ενισχύοντας τη συμμετοχή και τη δικτύωση μεταξύ ατόμων με κοινά ενδιαφέροντα (Kura, 2024).

Σε περιβαλλοντικό επίπεδο, τα ράλι παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες λόγω της διεξαγωγής τους σε φυσικά ή ημιφυσικά περιβάλλοντα, γεγονός που εντείνει την αλληλεπίδραση με τα τοπικά οικοσυστήματα. Οι βασικές επιπτώσεις περιλαμβάνουν την ηχορύπανση, τη σκόνη και την παραγωγή αποβλήτων σε δασικές ή αγροτικές περιοχές, οι οποίες αποτελούν σημαντικές πηγές ανησυχίας για τις τοπικές κοινωνίες. Αν και οι επιπτώσεις αυτές είναι σε μεγάλο βαθμό προσωρινές, η εφαρμογή κατάλληλων μέτρων διαχείρισης κρίνεται απαραίτητη για τη διασφάλιση της περιβαλλοντικής ισορροπίας και της κοινωνικής αποδοχής (Purokuru & Paju, 2025).

Συνολικά, τα γεγονότα μηχανοκίνητου αθλητισμού μικρής κλίμακας, παρότι έχουν περιορισμένο μέγεθος, ασκούν ουσιαστική και στοχευμένη επίδραση στις τοπικές κοινωνίες. Η εξειδικευμένη φύση τους, σε συνδυασμό με την επαναληψιμότητα και τη στενή σύνδεση με τον τόπο διεξαγωγής, τα καθιστά ένα ιδιαίτερα σημαντικό πεδίο μελέτης στο πλαίσιο της σύγχρονης αθλητικής και τουριστικής βιβλιογραφίας.

2.3 Βιωσιμότητα

2.3.1 Βιώσιμο αθλητικό γεγονός

Το βιώσιμο αθλητικό γεγονός αναδεικνύεται ως κεντρική έννοια στη σύγχρονη βιβλιογραφία της διοίκησης αθλητικών διοργανώσεων, καθώς αποτυπώνει τη μετάβαση από μια περιορισμένη, βραχυπρόθεσμη λειτουργική προσέγγιση σε ένα ολοκληρωμένο και μακροπρόθεσμο πλαίσιο σχεδιασμού και διαχείρισης (Holmes et al., 2015).

Στο πλαίσιο αυτό, τα αθλητικά γεγονότα δεν αντιμετωπίζονται πλέον ως μεμονωμένα και παροδικά συμβάντα, αλλά ως στρατηγικά εργαλεία με διαρκές αποτύπωμα. Παραδοσιακά, η επιτυχία τους συνδεόταν κυρίως με την επίτευξη θετικού οικονομικού αποτελέσματος, ως

βασική προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίησή τους σήμερα, ωστόσο, το σύγχρονο μοντέλο απαιτεί την ενσωμάτωση των αρχών της βιωσιμότητας στον πυρήνα της στρατηγικής τους καθώς η αξιολόγηση της βιωσιμότητας μιας διοργάνωσης βασίζεται στη συστηματική ανάλυση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιδράσεων της στην τοπική κοινωνία (Alkhodary, 2023).

Συνεπώς, η βιωσιμότητα στα αθλητικά γεγονότα προϋποθέτει την ισορροπημένη συνύπαρξη πολλαπλών επιδιώξεων, ώστε η επιτυχία μιας διοργάνωσης να μην κρίνεται μόνο από τα άμεσα αποτελέσματά της, αλλά και από το ευρύτερο αποτύπωμά της στον τόπο διεξαγωγής, την τοπική κοινωνία, τους συμμετέχοντες και το φυσικό περιβάλλον (Holmes et al., 2015).

Ένα βιώσιμο γεγονός ορίζεται ως ένα γεγονός που σχεδιάζεται, οργανώνεται και υλοποιείται με τρόπο που να μειώνει τις αρνητικές και να ενισχύει τις θετικές επιπτώσεις του στο περιβάλλον, στην κοινωνία και στην οικονομία, ενώ παράλληλα δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια θετική και διατηρήσιμη παρακαταθήκη μετά την ολοκλήρωσή του. Η προσέγγιση αυτή εδράζεται στην ευρύτερη έννοια της βιωσιμότητας, η οποία ορίζεται ως μια «κατάσταση ισορροπίας ή σταθερότητας», όπου η κατανάλωση και η ανανέωση των πόρων βρίσκονται σε τέτοια αρμονία που επιτρέπουν τη συνέχιση των συνθηκών επιβίωσης του ανθρώπου επ' αόριστον, ενώ βασίζεται στη λογική της βιώσιμης ανάπτυξης, σύμφωνα με την οποία η ικανοποίηση των σημερινών αναγκών δεν θα πρέπει να υπονομεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες (Holmes et al., 2015).

Η έννοια του βιώσιμου αθλητικού γεγονότος δεν περιορίζεται στην εφαρμογή αποσπασματικών «πράσινων» πρακτικών, όπως η ανακύκλωση ή η μείωση της χρήσης πλαστικού, αλλά συνιστά μια ολοκληρωμένη και στρατηγική προσέγγιση διοίκησης, κατά την οποία οι αρχές της βιωσιμότητας ενσωματώνονται σε όλα τα στάδια της διοργάνωσης, από τον αρχικό σχεδιασμό έως την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, η βιωσιμότητα αποκτά λειτουργικό χαρακτήρα, καθώς συνδέεται με τη λήψη αποφάσεων, τη διαχείριση πόρων και τη διαμόρφωση σχέσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη (Holmes et al., 2015)..

Παράλληλα, η διεθνής βιβλιογραφία αναδεικνύει ότι τα αθλητικά γεγονότα, ανεξαρτήτως μεγέθους, συνεπάγονται σημαντικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιβαρύνσεις, όπως αυξημένη κατανάλωση πόρων, μετακινήσεις, παραγωγή αποβλήτων και επιδράσεις στις τοπικές κοινότητες. Οι συνθήκες αυτές καθιστούν αναγκαία τη συστηματική

καταγραφή και κατηγοριοποίηση των περιβαλλοντικών κινδύνων, τη μέτρησή τους και την εφαρμογή κατάλληλων στρατηγικών για τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων (Al-Thani, 2025).

Στο πλαίσιο αυτό, η διοργάνωση αθλητικών γεγονότων απαιτεί την υιοθέτηση πρακτικών που υπερβαίνουν τη συμμόρφωση με περιβαλλοντικά πρότυπα και επεκτείνονται στη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και της μακροχρόνιας τοπικής ανάπτυξης. Προς αυτή την κατεύθυνση, οι διοργανωτές καλούνται να ενσωματώσουν στους στρατηγικούς τους στόχους την παραγωγή διατηρήσιμων οφελών για την τοπική κοινωνία, μέσω της προώθησης της συμπερίληψης, της ενίσχυσης των κοινωνικών δεσμών και της προστασίας των τοπικών οικοσυστημάτων (Gkarane et al., 2025).

Σύμφωνα με την Διεθνή Ομοσπονδία Αυτοκινήτου (FIA) το βιώσιμο αθλητικό γεγονός ορίζεται ως μια διοργάνωση που διασφαλίζει την ασφάλεια, τη περιβαλλοντική υπευθυνότητα και την κοινωνική προσβασιμότητα, ενσωματώνοντας ταυτόχρονα την οικονομική διάσταση σε ένα ευρύτερο πλαίσιο υπεύθυνης διαχείρισης. Ειδικότερα, η FIA δίνει έμφαση στην ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης βιώσιμων γεγονότων, τα οποία περιλαμβάνουν τον καθορισμό στόχων, την αξιολόγηση επιπτώσεων, τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών και τη συνεχή παρακολούθηση και βελτίωση της απόδοσης της διοργάνωσης (FIA, 2020; FIA, 2021).

Υπό το πρίσμα αυτό, καθίσταται σαφές ότι η βιωσιμότητα δεν αποτελεί μια συμπληρωματική διάσταση της διοίκησης αθλητικών γεγονότων, αλλά θεμελιώδες στοιχείο της στρατηγικής τους. Ένα αθλητικό γεγονός θεωρείται βιώσιμο μόνο όταν επιτυγχάνει την ισορροπημένη ενσωμάτωση οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη δημιουργία διατηρήσιμης αξίας για την τοπική κοινωνία και το φυσικό περιβάλλον (McCullough, Pfahl & Nguyen, 2016).

2.1.4 Οι διαστάσεις και τα χαρακτηριστικά του βιώσιμου αθλητικού γεγονότος

Σύμφωνα με την βιβλιογραφία των βιώσιμων αθλητικών γεγονότων η βιωσιμότητα προσεγγίζεται μέσα από το θεωρητικό πλαίσιο του Triple Bottom Line (TBL), σύμφωνα με το οποίο η διοργάνωση αξιολογείται βάσει τριών αλληλένδετων διαστάσεων: της οικονομικής, της κοινωνικής και της περιβαλλοντικής (Holmes et al., 2015).

Η προσέγγιση αυτή αποτυπώνεται στο μοντέλο των 3Ps (People, Planet, Profit), το οποίο υιοθετείται και από τη FIA, με στόχο την εξισορρόπηση της οικονομικής ανάπτυξης με την κοινωνική ευημερία και την περιβαλλοντική προστασία (Jaaskelainen, 2024).

Ειδικότερα, η διάσταση People (Άνθρωποι) αφορά τον κοινωνικό αντίκτυπο της διοργάνωσης και περιλαμβάνει ζητήματα όπως η συμπερίληψη, η προσβασιμότητα, η ασφάλεια, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η ευημερία των εμπλεκόμενων μερών και της τοπικής κοινότητας. Αντίστοιχα, η διάσταση Planet (Περιβάλλον) εστιάζει στην περιβαλλοντική διαχείριση, δίνοντας έμφαση στη μείωση του οικολογικού αποτυπώματος, στην προστασία των φυσικών πόρων και στη διατήρηση των οικοσυστημάτων. Τέλος, η διάσταση Profit (Κέρδος) σχετίζεται με τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα της διοργάνωσης και την ικανότητά της να δημιουργεί οικονομική αξία χωρίς να υπονομεύει τις υπόλοιπες δύο διαστάσεις (Gkarane et al., 2025).

Σε επίπεδο επιμέρους διαστάσεων, η οικονομική διάσταση αφορά την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων και τη συμβολή της διοργάνωσης στην τοπική οικονομία, μέσω της ενίσχυσης της τουριστικής δραστηριότητας, της επιχειρηματικότητας και της δημιουργίας προστιθέμενης αξίας για τον προορισμό (Gkarane et al., 2025).

Η κοινωνική διάσταση σχετίζεται με τις επιδράσεις της διοργάνωσης στους ανθρώπους και τις κοινότητες, δίνοντας έμφαση στη συμμετοχικότητα, τη δημιουργία θετικής εμπειρίας για τους συμμετέχοντες και την ενίσχυση των κοινωνικών δεσμών. Η επιτυχία ενός γεγονότος σε αυτό το επίπεδο συνδέεται με τη δίκαιη κατανομή των οφελών, τη συμπερίληψη και την ενεργό συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας, στοιχεία που συμβάλλουν στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της τοπικής ταυτότητας (Gkarane et al., 2025).

Αντίστοιχα, η περιβαλλοντική διάσταση επικεντρώνεται στη μείωση των επιπτώσεων της διοργάνωσης στο φυσικό περιβάλλον, μέσω της ορθολογικής χρήσης ενέργειας και πόρων, της διαχείρισης αποβλήτων, της βιώσιμης κινητικότητας και της προστασίας της βιοποικιλότητας (Fédération Internationale de l'Automobile, 2020).

Ιδιαίτερη σημασία έχει και η διάσταση της κληρονομιάς, η οποία αναφέρεται στα μακροχρόνια αποτελέσματα που αφήνει ένα γεγονός στον τόπο και στους ανθρώπους που το φιλοξενούν. Η βιβλιογραφία υποστηρίζει ότι ένα πραγματικά βιώσιμο αθλητικό γεγονός δεν επιδιώκει μόνο την άρτια εκτέλεση της διοργάνωσης κατά τη διάρκεια των ημερών διεξαγωγής,

αλλά και τη δημιουργία θετικών παρακαταθηκών σε επίπεδο εικόνας προορισμού, τοπικής ανάπτυξης, αθλητικής κουλτούρας, περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και κοινωνικής συνοχής (Holmes et al., 2015).

Συνεπώς, η διεθνής βιβλιογραφία συγκλίνει στο ότι το βιώσιμο αθλητικό γεγονός συνιστά μια πολυδιάστατη και δυναμική μορφή διοργάνωσης, η οποία προϋποθέτει στρατηγική προσέγγιση, ισορροπία μεταξύ διαφορετικών στόχων και συστηματική ενσωμάτωση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών παραμέτρων σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής του (Holmes et al., 2015).

2.3.4 Βιωσιμότητα στον μηχανοκίνητο αθλητισμό

Η έννοια της βιωσιμότητας στον μηχανοκίνητο αθλητισμό αποτελεί μια εξελισσόμενη προσέγγιση, η οποία αντανάκλα τη μετάβαση του κλάδου προς πιο υπεύθυνα και ολοκληρωμένα μοντέλα διοίκησης. Παραδοσιακά, ο μηχανοκίνητος αθλητισμός έχει συνδεθεί με υψηλή κατανάλωση ενέργειας, εκπομπές αερίων και σημαντικές περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις, γεγονός που καθιστά αναγκαία την επαναξιολόγηση της σχέσης του με τους φυσικούς πόρους και το περιβάλλον (Purokuru & Paju, 2025).

Στο σημερινό περιβάλλον, η ενσωμάτωση αρχών βιωσιμότητας δεν αποτελεί πλέον προαιρετική επιλογή, αλλά βασική προϋπόθεση για τη διασφάλιση της κοινωνικής αποδοχής και της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης του αθλήματος (Hassan, 2024).

Καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση αυτής της μετάβασης διαδραματίζει η FIA, η οποία έχει αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο βιωσιμότητας για τον μηχανοκίνητο αθλητισμό. Μέσω της περιβαλλοντικής της στρατηγικής, θέτει συγκεκριμένους στόχους, όπως η μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος και η προώθηση υπεύθυνων πρακτικών διαχείρισης, ενθαρρύνοντας παράλληλα τους διοργανωτές να υιοθετήσουν συστηματικές διαδικασίες αξιολόγησης και βελτίωσης των επιδόσεών τους (Fédération Internationale de l'Automobile, 2020).

Πιο συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Διαπίστευσης της FIA αποτελεί ένα από τα βασικότερα εργαλεία για την εφαρμογή της βιωσιμότητας στον μηχανοκίνητο αθλητισμό. Το πρόγραμμα ξεκίνησε το 2013 ως απάντηση στις αυξανόμενες ανησυχίες για την κλιματική αλλαγή και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του αθλήματος, εισάγοντας ένα δομημένο σύστημα αξιολόγησης και πιστοποίησης των περιβαλλοντικών πρακτικών των οργανισμών και των διοργανώσεων (Fédération Internationale de l'Automobile, 2021).

Κύριος στόχος του προγράμματος είναι η παροχή ενός σαφούς πλαισίου για τη μέτρηση, την παρακολούθηση και τη συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων, ενισχύοντας τη διαφάνεια και τη λογοδοσία στον κλάδο. Παράλληλα, επιδιώκεται η ευθυγράμμιση του μηχανοκίνητου αθλητισμού με διεθνείς πρωτοβουλίες βιωσιμότητας, όπως οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και το πλαίσιο UNFCCC Sports for Climate Action, με στόχο τη μετάβαση προς μηδενικό ανθρακικό αποτύπωμα έως το 2030 (Fédération Internationale de l'Automobile, 2020).

Το πρόγραμμα βασίζεται σε ένα σύστημα τριών επιπέδων (ένα, δύο και τρία αστέρια), το οποίο αντλεί στοιχεία από διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, όπως το ISO 14001 (Fédération Internationale de l'Automobile, 2021).

Το πρώτο επίπεδο («Ένα Αστέρι» – Δέσμευση για Αριστεία) αντιστοιχεί στο αρχικό στάδιο, κατά το οποίο ο οργανισμός προβαίνει σε αξιολόγηση των υφιστάμενων πρακτικών του και επισημοποιεί τη δέσμευσή του μέσω διαμόρφωσης περιβαλλοντικής πολιτικής. Στο στάδιο αυτό εντοπίζονται τα βασικά κενά και παρέχεται καθοδήγηση για τη βελτίωση των επιδόσεων, ενώ η διαπίστευση έχει διετή ισχύ και λειτουργεί ως βάση για την περαιτέρω ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης (Fédération Internationale de l'Automobile, 2020).

Το δεύτερο επίπεδο («Δύο Αστέρια» – Πρόοδος προς την Αριστεία) υποδηλώνει ότι ο οργανισμός έχει προχωρήσει στην ευθυγράμμιση με τις βασικές αρχές περιβαλλοντικής διαχείρισης και έχει θέσει συγκεκριμένους στόχους σε κρίσιμους τομείς. Σε αυτό το στάδιο απαιτείται συμμόρφωση με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και εφαρμογή στοχευμένων δράσεων βιωσιμότητας, σηματοδοτώντας τη μετάβαση προς μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση (Fédération Internationale de l'Automobile, 2021).

Το τρίτο επίπεδο («Τρία Αστέρια» – Επίτευξη Αριστείας / Βέλτιστη Πρακτική) αποτελεί την ανώτατη μορφή διαπίστευσης και προϋποθέτει την εφαρμογή ενός πλήρως ανεπτυγμένου συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης (EMS). Σε αυτό το επίπεδο, οι διοργανωτές οφείλουν να μετρούν συστηματικά τις επιδόσεις τους μέσω δεικτών (KPIs), να παρακολουθούν τις εκπομπές άνθρακα και να αποδεικνύουν συνεχή βελτίωση (Fédération Internationale de l'Automobile, 2020).

Συνεπώς, για τις αθλητικές διοργανώσεις, η απόκτηση της διαπίστευσης δεν αποτελεί απλώς μια τυπική πιστοποίηση, αλλά τεκμήριο υιοθέτησης βέλτιστων πρακτικών και ουσιαστικής δέσμευσης στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Συνολικά, οι άξονες αυτοί καταδεικνύουν ότι η βιωσιμότητα στον μηχανοκίνητο αθλητισμό αποτελεί μια πολυδιάστατη και στρατηγική διαδικασία, η οποία συνδυάζει περιβαλλοντική υπευθυνότητα, κοινωνική ευαισθησία, οικονομική αποδοτικότητα και οργανωτική προσαρμογή, συμβάλλοντας στη μακροπρόθεσμη εξέλιξη και ανθεκτικότητα του κλάδου (Right Hub, 2021).

2.4 Στρατηγικός Σχεδιασμός

2.4.1 Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός στα Αθλητικά Γεγονότα

Ο στρατηγικός σχεδιασμός στα αθλητικά γεγονότα αναφέρεται στον καθορισμό της κατεύθυνσης, του εύρους και των βασικών επιδιώξεων μιας διοργάνωσης, με στόχο την επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων που υπερβαίνουν την απλή διεξαγωγή της. Σύμφωνα με τον Masterman (2004), πρόκειται για μια διαδικασία μέσω της οποίας προσδιορίζονται οι στόχοι, οι στρατηγικές επιλογές και τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν, λαμβάνοντας υπόψη τόσο το εσωτερικό όσο και το εξωτερικό περιβάλλον του γεγονότος.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο των μη κερδοσκοπικών οργανισμών, όπως είναι τα αθλητικά σωματεία, ο στρατηγικός σχεδιασμός αποκτά έναν ευρύτερο κοινωνικό προσανατολισμό, καθώς αφορά τη διαμόρφωση θεμελιωδών αποφάσεων και δράσεων που καθορίζουν όχι μόνο το τι πράττει ένας οργανισμός αλλά και τον λόγο ύπαρξής του. Στοχεύει, συνεπώς, στη δημιουργία δημόσιας αξίας και στην προαγωγή του κοινού καλού με βιώσιμο τρόπο, ενσωματώνοντας κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις (Bryson & Bert, 2024).

Στο δυναμικό και αβέβαιο περιβάλλον των αθλητικών διοργανώσεων, η σημασία του στρατηγικού σχεδιασμού καθίσταται ακόμη πιο έντονη, καθώς η επιτυχία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα πρόβλεψης, προσαρμογής και καινοτομίας. Υπό αυτό το πρίσμα, ο στρατηγικός σχεδιασμός συνδέεται με τον καθορισμό οράματος και την αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων, με σκοπό τη βιωσιμότητα και την επιτυχή υλοποίηση ενός αθλητικού γεγονότος (Masterman, 2004).

Περαιτέρω, αξίζει να σημειωθεί ότι ο στρατηγικός σχεδιασμός στα αθλητικά γεγονότα διαφοροποιείται ουσιαστικά από τον αντίστοιχο σχεδιασμό σε μόνιμους οργανισμούς, κυρίως λόγω της εφήμερης φύσης των γεγονότων. Ειδικότερα, τα αθλητικά γεγονότα χαρακτηρίζονται από συγκεκριμένη χρονική διάρκεια, με σαφώς καθορισμένη αρχή και τέλος, γεγονός που τα καθιστά περισσότερο συγκρίσιμα με έργα παρά με διαρκείς οργανωσιακές λειτουργίες. Παρά το γεγονός ότι ορισμένες διοργανώσεις επαναλαμβάνονται περιοδικά, κάθε εκδοχή τους αποτελεί μια μοναδική και αυτόνομη οντότητα με ιδιαίτερες απαιτήσεις και συνθήκες. Κατά συνέπεια, η στρατηγική διοίκηση των γεγονότων απαιτεί διαφορετική προσέγγιση, εστιάζοντας στον συντονισμό προσωρινών πόρων, στην εντατική προετοιμασία και στην επίτευξη αποτελεσμάτων σε περιορισμένο χρονικό πλαίσιο (Masterman, 2004).

Επιπρόσθετα, ο στρατηγικός σχεδιασμός στα αθλητικά γεγονότα συνίσταται σε μια δομημένη αλλά δυναμική διαδικασία, η οποία περιλαμβάνει διακριτά αλλά αλληλένδετα στάδια. Αρχικά, πραγματοποιείται ο καθορισμός των στόχων και της γενικής κατεύθυνσης της διοργάνωσης, ενώ ακολουθεί η διαμόρφωση της βασικής ιδέας, η οποία προσδιορίζει τη φύση και τη μοναδικότητα του γεγονότος. Στη συνέχεια, η μελέτη εφικτότητας αξιολογεί τη βιωσιμότητα της διοργάνωσης, λαμβάνοντας υπόψη οικονομικούς, κοινωνικούς και λειτουργικούς παράγοντες. Έπειτα, αναπτύσσεται ο λεπτομερής σχεδιασμός της υλοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνει επιμέρους λειτουργίες, όπως η χρηματοδότηση, το μάρκετινγκ και η διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού. Αξιοσημείωτο είναι ότι η διαδικασία αυτή είναι επαναληπτική, επιτρέποντας τη συνεχή ανατροφοδότηση και προσαρμογή των στρατηγικών επιλογών (Masterman, 2004).

Παρά τη συστηματική και σταδιακή φύση της παραπάνω διαδικασίας, η σύγχρονη βιβλιογραφία επισημαίνει ότι ο στρατηγικός σχεδιασμός δεν εξελίσσεται πάντοτε με γραμμικό και πλήρως προβλέψιμο τρόπο. Σύμφωνα με τους Mintzberg και Waters (1985), η στρατηγική πρέπει να γίνεται αντιληπτή ως ένα «πρότυπο σε μια ροή ενεργειών», μετατοπίζοντας την έμφαση από τις προθέσεις στις πραγματικές πρακτικές ενός οργανισμού. Η προσέγγιση αυτή εισάγει τη διάκριση μεταξύ σκόπιμης και αναδυόμενης στρατηγικής, όπου η σκόπιμη στρατηγική υλοποιείται σύμφωνα με προκαθορισμένα σχέδια, ενώ η αναδυόμενη στρατηγική προκύπτει σταδιακά μέσα από τη δράση και την εμπειρία, αναδεικνύοντας τον καθοριστικό ρόλο της προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του περιβάλλοντος.

Συμπληρωματικά, ο Mintzberg (1987) προσεγγίζει τη στρατηγική ως μια μορφή «χειροτεχνίας», υπογραμμίζοντας ότι η διαμόρφωσή της αποτελεί αποτέλεσμα συνεχούς

αλληλεπίδρασης μεταξύ σχεδιασμού και δράσης. Στο πλαίσιο αυτό, η στρατηγική δεν είναι ένα στατικό σχέδιο, αλλά μια εξελισσόμενη διαδικασία, στην οποία η οργανωσιακή μάθηση και η ικανότητα αναγνώρισης προτύπων

Συνολικά, ο σύγχρονος στρατηγικός σχεδιασμός δεν περιορίζεται σε έναν τυποποιημένο γραφειοκρατικό μηχανισμό, αλλά αποτελεί μια δυναμική και εξελισσόμενη διαδικασία που ενσωματώνει τη μάθηση, τη δημιουργικότητα και την προσαρμοστικότητα. Υπό αυτό το πρίσμα, ο στρατηγικός σχεδιασμός στα αθλητικά γεγονότα αναδεικνύεται ως μια σύνθετη και πολυδιάστατη διαδικασία, η οποία συνδυάζει τον συστηματικό προγραμματισμό με τη συνεχή προσαρμογή. Η ιδιαιτερότητα των γεγονότων ως εφήμερων έργων, σε συνδυασμό με την ανάγκη παραγωγής μακροπρόθεσμης αξίας, καθιστά αναγκαία την υιοθέτηση ευέλικτων και ολιστικών στρατηγικών προσεγγίσεων, ικανών να ανταποκρίνονται σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον και να διασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη επιτυχία των αθλητικών διοργανώσεων (Heracleous & Jacobs, 2008).

2.4.2 Η Ενσωμάτωση της Βιωσιμότητας στον Στρατηγικό Σχεδιασμό

Η ενσωμάτωση της βιωσιμότητας στον στρατηγικό σχεδιασμό συνιστά πλέον θεμελιώδη προϋπόθεση για τη σύγχρονη διοίκηση οργανισμών, καθώς μετατοπίζεται από περιφερειακή λειτουργία σε κεντρικό στοιχείο της στρατηγικής λήψης αποφάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, οι οργανισμοί δεν επιδιώκουν αποκλειστικά οικονομικά αποτελέσματα, αλλά εντάσσονται σε ένα ευρύτερο σύστημα που περιλαμβάνει το φυσικό περιβάλλον και την κοινωνία. Κατά συνέπεια, η στρατηγική διοίκηση καλείται να διαχειριστεί αλλαγές που ενισχύουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα απέναντι σε παγκόσμιες προκλήσεις, όπως η κλιματική κρίση (Kaushik et al., 2024).

Περαιτέρω, η ένταξη της βιωσιμότητας στον στρατηγικό σχεδιασμό προϋποθέτει την ανάπτυξη της ικανότητας βιωσιμότητας, δηλαδή της δυνατότητας ενός οργανισμού να εξισορροπεί την οικονομική αποδοτικότητα με την περιβαλλοντική προστασία και την κοινωνική υπευθυνότητα. Η προσέγγιση αυτή συνδέεται με την υιοθέτηση μιας νοοτροπίας βιωσιμότητας η οποία ενσωματώνεται σε όλες τις στρατηγικές αποφάσεις. Παράλληλα, η πράσινη καινοτομία και η τεχνολογική εξέλιξη αποτελούν βασικούς μοχλούς για την επίτευξη διατηρήσιμου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος (Sapsanguanboon, Faijaidee & Potasin, 2025).

Ειδικότερα στον τομέα των αθλητικών γεγονότων, η βιωσιμότητα ενσωματώνεται μέσω της θέσπισης σαφών στρατηγικών στόχων που ευθυγραμμίζονται με διεθνή πρότυπα και πρακτικές. Η διαδικασία αυτή ξεκινά με την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τη δέσμευση της ανώτατης διοίκησης για την εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών, όπως η μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος και η κυκλική διαχείριση αποβλήτων. Παράλληλα, η επιτυχής υλοποίηση προϋποθέτει τη συνεργασία με εξωτερικούς εταίρους και την εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να αντιμετωπιστούν πιθανά εμπόδια, όπως η έλλειψη πόρων ή η περιορισμένη οργανωσιακή κινητοποίηση (Purokuru & Paju, 2025).

Επιπλέον, η αποτελεσματική ενσωμάτωση της βιωσιμότητας απαιτεί τη συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση μέσω συγκεκριμένων δεικτών απόδοσης. Στο πλαίσιο αυτό, οι οργανισμοί καλούνται να αναπτύξουν πολιτικές που προάγουν την ενεργειακή αποδοτικότητα και τη διατήρηση των φυσικών πόρων, αξιοποιώντας συστήματα μέτρησης και αναφοράς. Ταυτόχρονα, η εκπαίδευση των εμπλεκόμενων μερών και η επένδυση στην καινοτομία συμβάλλουν στη σταδιακή ενσωμάτωση της βιωσιμότητας στην καθημερινή λειτουργία (Safarpour, Soltani & Rosen, 2025).

Τέλος, η ενσωμάτωση της βιωσιμότητας στον στρατηγικό σχεδιασμό επιτυγχάνεται μέσω της υιοθέτησης δομημένων πλαισίων που διευρύνουν την έννοια της οργανωσιακής επιτυχίας. Υπό το πρίσμα αυτό, καθίσταται σαφές ότι η ενσωμάτωση της βιωσιμότητας στον στρατηγικό σχεδιασμό δεν μπορεί να θεωρηθεί ολοκληρωμένη χωρίς την ύπαρξη κατάλληλων μηχανισμών αξιολόγησης, οι οποίοι επιτρέπουν τη συστηματική αποτίμηση των αποτελεσμάτων και της αποτελεσματικότητας των στρατηγικών επιλογών (Purokuru & Paju, 2025).

Στο πλαίσιο αυτό, αναδεικνύεται η ανάγκη διερεύνησης της αξιολόγησης ως διακριτού και κρίσιμου σταδίου του στρατηγικού σχεδιασμού, ιδιαίτερα στον τομέα των αθλητικών γεγονότων μηχανοκίνητου αθλητισμού, γεγονός που εξετάζεται αναλυτικά στην επόμενη ενότητα.

2.4.3 Η Αξιολόγηση στον Στρατηγικό Σχεδιασμό Αθλητικών Γεγονότων Μηχανοκίνητου Αθλητισμού

Η αξιολόγηση συνιστά το τελικό στάδιο της διαδικασίας του στρατηγικού σχεδιασμού στα αθλητικά γεγονότα μηχανοκίνητου αθλητισμού, καθώς λειτουργεί ως μηχανισμός ανατροφοδότησης που επιτρέπει την αποτίμηση της αποτελεσματικότητας των στρατηγικών

επιλογών και τη συνεχή προσαρμογή σε ένα δυναμικό και μεταβαλλόμενο περιβάλλον (Masterman, 2004).

Μέσω της διαδικασίας αυτής, οι διοργανωτές έχουν τη δυνατότητα να επανεκτιμήσουν τη δομή, τις λειτουργικές διαδικασίες και τις στρατηγικές προτεραιότητες της διοργάνωσης, διασφαλίζοντας την ευθυγράμμισή τους με τους προκαθορισμένους στόχους. Στον μηχανοκίνητο αθλητισμό, η σημασία της αξιολόγησης καθίσταται ακόμη πιο έντονη, καθώς οι στρατηγικές αποφάσεις επηρεάζουν άμεσα κρίσιμους τομείς, όπως η ασφάλεια των αγωνιζομένων και των θεατών και η οικονομική βιωσιμότητα των διοργανώσεων (Αυγερινού, Σκούλα, Παπαϊωάννου & Κριεμάδης, 2017).

Στο πλαίσιο μιας ολιστικής προσέγγισης, η αξιολόγηση διακρίνεται σε δύο βασικές και αλληλένδετες διαστάσεις, την εσωτερική αποδοτικότητα και την εξωτερική επιτυχία. Η αποδοτικότητα αφορά την ικανότητα υλοποίησης του γεγονότος εντός προκαθορισμένων περιορισμών κόστους, χρόνου και ποιότητας, ενώ η επιτυχία συνδέεται με την επίτευξη των στρατηγικών στόχων και των μακροπρόθεσμων ωφελειών. Η διάκριση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική στον μηχανοκίνητο αθλητισμό, καθώς μια διοργάνωση μπορεί να είναι επιχειρησιακά επιτυχημένη, χωρίς απαραίτητα να επιτυγχάνει τους ευρύτερους στρατηγικούς της στόχους, οι οποίοι σχετίζονται με την ανάπτυξη της περιοχής, την ενίσχυση της διεθνούς προβολής και τη βιωσιμότητα του θεσμού (Kolar & Mammadov, 2025).

Παράλληλα, η αξιολόγηση δεν αποτελεί μια αποσπασματική ή εκ των υστέρων διαδικασία, αλλά ενσωματώνεται σε όλα τα στάδια του στρατηγικού σχεδιασμού ως μια συνεχής και επαναληπτική λειτουργία. Σύμφωνα με τον Masterman (2004), η αξιολόγηση διαρθρώνεται σε τρεις διακριτές φάσεις: την προ-αγωνιστική αξιολόγηση, η οποία περιλαμβάνει τη μελέτη εφικτότητας και την ανάλυση κόστους-οφέλους, την επαναληπτική αξιολόγηση κατά τη διάρκεια της διοργάνωσης, που επιτρέπει τη λήψη διορθωτικών μέτρων μέσω ανατροφοδότησης, και τη μετα-αγωνιστική αξιολόγηση, η οποία επικεντρώνεται στη σύγκριση των πραγματικών αποτελεσμάτων με τους αρχικούς στόχους. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αξιολόγηση της κληρονομιάς, η οποία εξετάζει τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της διοργάνωσης σε κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό επίπεδο.

Στον μηχανοκίνητο αθλητισμό, και ειδικότερα στις διοργανώσεις ράλλυ που εντάσσονται στο ημερολόγιο της FIA, η αξιολόγηση αποκτά έναν κανονιστικό και θεσμικό χαρακτήρα. Σε αυτό το πλαίσιο, η κύρια «νομική» αναφορά των ομάδων και των διοργανωτών

δεν περιορίζεται αποκλειστικά στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο, αλλά επεκτείνεται στους κανονισμούς των διεθνών και εθνικών ομοσπονδιών (FIA και OMAE), οι οποίοι καθορίζουν τις τεχνικές, αγωνιστικές και οργανωτικές προδιαγραφές της διοργάνωσης. Κατά συνέπεια, η συμμόρφωση με τα εν λόγω κανονιστικά πλαίσια αποτελεί βασικό κριτήριο αξιολόγησης και προϋπόθεση για τη διατήρηση της θέσης ενός αγώνα στο εθνικό και διεθνές αγωνιστικό ημερολόγιο (OMAE, 2020).

Ειδικότερα, η διαδικασία αξιολόγησης στις διοργανώσεις ράλλυ βασίζεται σε ένα δομημένο σύστημα δεικτών απόδοσης, το οποίο περιλαμβάνει την αξιολόγηση κρίσιμων παραμέτρων, όπως η επάρκεια του σχεδίου ασφάλειας, η ποιότητα των υποδομών, η οργανωτική αποτελεσματικότητα και η εφαρμογή των τεχνικών κανονισμών. Στο πλαίσιο αυτό, η FIA αξιοποιεί εξειδικευμένους παρατηρητές, οι οποίοι διενεργούν επιτόπια αξιολόγηση της διοργάνωσης και συντάσσουν αναλυτικές εκθέσεις. Οι εκθέσεις αυτές καλύπτουν βασικούς τομείς, όπως η γενική οργάνωση, η διεξαγωγή του αγώνα και η προβολή και τα μέσα ενημέρωσης, παρέχοντας μια ολοκληρωμένη εικόνα της απόδοσης της διοργάνωσης και εντοπίζοντας τόσο τα θετικά στοιχεία όσο και τα σημεία προς βελτίωση (FIA Observer's Report, 2025).

Συμπληρωματικά, η διοίκηση του αγώνα φέρει την ευθύνη για την αποτελεσματική διαχείριση των διαθέσιμων πόρων και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων για όλους τους εμπλεκόμενους, συμπεριλαμβανομένων των αγωνιζομένων, των στελεχών, των εθελοντών, των συνεργατών, των προσκεκλημένων και των θεατών. Η λειτουργία αυτή βασίζεται σε αυστηρά προκαθορισμένα πρωτόκολλα και διαδικασίες, τα οποία διασφαλίζουν την επιχειρησιακή αρτιότητα της διοργάνωσης ακόμη και υπό αντίξοες συνθήκες (Sirerol, 2016).

Παράλληλα, η αξιολόγηση επεκτείνεται και στη διάσταση της εμπειρίας των συμμετεχόντων η οποία αποτελεί κρίσιμο δείκτη στρατηγικής σημασίας. Παράγοντες όπως η ποιότητα της διοργάνωσης, το αγωνιστικό σκέλος, η ατμόσφαιρα, και η δημοσιότητα επηρεάζουν άμεσα την ικανοποίηση των εμπλεκόμενων και τη συνολική εικόνα του γεγονότος. Η συστηματική συλλογή και ανάλυση δεδομένων μέσω ερευνών ικανοποίησης επιτρέπει στους διοργανωτές να εντοπίζουν αδυναμίες και να βελτιώνουν τη στρατηγική τους προσέγγιση, ενισχύοντας τη φήμη και την ανταγωνιστικότητα της διοργάνωσης (Couto, Tang & Boyce, 2017).

Επιπλέον, η σύγχρονη αξιολόγηση στον μηχανοκίνητο αθλητισμό ενσωματώνει ολοένα και περισσότερο περιβαλλοντικούς δείκτες απόδοσης, ανταποκρινόμενη στις αυξανόμενες απαιτήσεις βιωσιμότητας. Στις διοργανώσεις ράλλυ που εντάσσονται στο ημερολόγιο της FIA, χρησιμοποιούνται δείκτες όπως το ανθρακικό αποτύπωμα, η κατανάλωση ενέργειας και η αποτελεσματικότητα των συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων. Η σύγκριση των δεδομένων αυτών με προηγούμενες διοργανώσεις επιτρέπει την παρακολούθηση της προόδου και τη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης, συμβάλλοντας στην υλοποίηση στρατηγικών βιωσιμότητας (Purokuru & Raju, 2025).

Με βάση τα παραπάνω, καθίσταται σαφές ότι η κατανόηση της αξιολόγησης στον στρατηγικό σχεδιασμό δεν μπορεί να είναι πλήρης χωρίς την ανάλυση συγκεκριμένων παραδειγμάτων εφαρμογής. Στο πλαίσιο αυτό, η επόμενη ενότητα εστιάζει στην ταυτότητα και την ιστορική εξέλιξη του Baja Greece, προκειμένου να αναδειχθεί ο τρόπος με τον οποίο οι θεωρητικές αρχές του στρατηγικού σχεδιασμού και της αξιολόγησης εφαρμόζονται σε μια σύγχρονη διεθνή διοργάνωση μηχανοκίνητου αθλητισμού.

Συνοψίζοντας, υπό το πρίσμα των παραπάνω, η κατανόηση τόσο της θεωρητικής όσο και της λειτουργικής διάστασης του μηχανοκίνητου αθλητισμού, των αθλητικών γεγονότων μικρής κλίμακας, καθώς και του στρατηγικού σχεδιασμού, της βιωσιμότητας και της αξιολόγησης, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ολιστική προσέγγιση της διοργάνωσης και διαχείρισης σύγχρονων αθλητικών γεγονότων. Η σύνθεση των εννοιών αυτών αναδεικνύει την πολυπλοκότητα του αντικειμένου και τη σημασία της συστηματικής ανάλυσης τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, το επόμενο κεφάλαιο παρουσιάζει τη μεθοδολογία της παρούσας έρευνας, εστιάζοντας στον σχεδιασμό της, τα εργαλεία συλλογής δεδομένων και το πλαίσιο ανάλυσης που υιοθετήθηκε.

III. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ: Ο ΑΓΩΝΑΣ ΠΑΛΛΗ BAJA GREECE

Η παρούσα ενότητα αναλύει το Baja Greece, το οποίο αποτελεί το κεντρικό αντικείμενο μελέτης της διπλωματικής εργασίας. Η ανάλυση εστιάζει στην ταυτότητα, τα βασικά χαρακτηριστικά και την εξελικτική πορεία της διοργάνωσης, εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο μια αρχική πρωτοβουλία ανθρώπων με κοινό πάθος για τον μηχανοκίνητο αθλητισμό εξελίχθηκε σταδιακά σε διεθνές αθλητικό γεγονός, ενταγμένο στο ημερολόγιο της FIA.

3.1 Τι είναι το Baja Greece

Το Baja Greece είναι ένας ετήσιος διεθνής αγώνας μηχανοκίνητου αθλητισμού, ο οποίος εντάσσεται στο πλαίσιο των αγώνων Cross-Country Rally και αποτελεί μέρος των: FIA World Baja Cup, FIA European Baja Cup και Hellenic Cross-Country Rally Trophy.

Η ένταξη αυτή το τοποθετεί ανάμεσα σε έναν περιορισμένο αριθμό διοργανώσεων παγκοσμίως που συμμετέχουν στο ημερολόγιο των αγώνων Baja της FIA. Παράλληλα, αποτελεί σημαντικό ορόσημο για τον ελληνικό μηχανοκίνητο αθλητισμό, καθώς ενισχύει τη διεθνή παρουσία της χώρας και αναδεικνύει το Baja Greece ως αθλητικό γεγονός παγκόσμιας απήχησης.

Η διοργάνωση διεξάγεται στη Δυτική Μακεδονία, με κέντρο το Άργος Ορεστικό της Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς, καθώς και στις ορεινές περιοχές της Καστοριάς και της Φλώρινας. Πρόκειται για αγώνα εκτός δρόμου, σχεδιασμένο για αγωνιστικά οχήματα ειδικών προδιαγραφών ασφαλείας, τα οποία συμμορφώνονται με τους τεχνικούς κανονισμούς της FIA και της OMAE και διαφοροποιούνται από τα συμβατικά οχήματα 4x4 καθημερινής χρήσης (Baja Greece, 2025).

Η διοργάνωση οργανώνεται από το Αθλητικό Σωματείο Φίλων Αυτοκίνησης Αττικής και διαρκεί τέσσερις ημέρες, εκ των οποίων οι τρεις περιλαμβάνουν αγωνιστική δράση, γεγονός που συνεπάγεται σύνθετες οργανωτικές και επιχειρησιακές απαιτήσεις (Baja Greece, 2025).

Το συνολικό μήκος της διοργάνωσης προσεγγίζει τα 850 χιλιόμετρα, ενώ μεγάλο μέρος του αγωνιστικού προγράμματος αποτελείται από Ειδικές Διαδρομές σε αγροτικούς και δασικούς δρόμους, κυρίως στην περιοχή του Βιτσιού. Οι συνθήκες αυτές συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός ιδιαίτερα απαιτητικού αγωνιστικού περιβάλλοντος. Με βάση τα χαρακτηριστικά αυτά, το Baja Greece διαφοροποιείται από άλλες μορφές μηχανοκίνητου αθλητισμού, καθώς συνδυάζει τον ανταγωνισμό, τη στρατηγική, την αντοχή και την προσαρμογή σε απαιτητικό φυσικό περιβάλλον (Press Release Office Baja Greece, 2026).

3.2 Η ονομασία και η ταυτότητα της διοργάνωσης

Το Baja Greece προέκυψε ως εξέλιξη του Rally Greece Offroad, το οποίο ιδρύθηκε το 2013 από τέσσερα άτομα με κοινό ενδιαφέρον και εμπειρία στον χώρο του μηχανοκίνητου αθλητισμού. Η σημερινή μορφή της διοργάνωσης αντανακλά τη σταδιακή της ανάπτυξη από μια

πρωτοβουλία φίλων και πρώην οδηγών αγώνων off-road, που αρχικά συγκέντρωνε κυρίως Έλληνες και Ιταλούς συμμετέχοντες, σε έναν θεσμό διεθνούς κύρους με υψηλές οργανωτικές προδιαγραφές (Rally Greece Offroad, 2021).

Η φιλοσοφία της διοργάνωσης βασίζεται σε τρεις κύριους άξονες: την ασφάλεια, την αθλητική ακεραιότητα και την ελληνική φιλοξενία. Οι αρχές αυτές διατρέχουν τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του αγώνα, επηρεάζοντας τόσο την αγωνιστική εμπειρία όσο και τη συνολική εικόνα της διοργάνωσης (Rally Greece Offroad, 2021; Baja Greece, 2025).

Η έμφαση στην ασφάλεια αποτυπώνεται στη χρήση κλειστών Ειδικών Διαδρομών, στην παρουσία οχημάτων άμεσης επέμβασης, ιατρικών ομάδων, κριτών και στελεχών ασφαλείας, καθώς και στη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα της FIA. Παράλληλα, η συνεργασία με φορείς όπως η Ελληνική Αστυνομία, το Πυροσβεστικό Σώμα, το ΕΚΑΒ, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός και οι τοπικές αρχές διαμορφώνει ένα ολοκληρωμένο δίκτυο υποστήριξης και επιχειρησιακής ασφαλείας καθ' όλη τη διάρκεια της διοργάνωσης (Baja Greece, 2026b)

Ταυτόχρονα, η ελληνική φιλοξενία αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό του αγώνα και εκφράζεται μέσα από τη συνεχή υποστήριξη των ομάδων και των συμμετεχόντων πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την ολοκλήρωση του αγώνα, συμβάλλοντας στη συνολική αγωνιστική και οργανωτική εμπειρία (Baja Greece, 2025).

Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια η διοργάνωση έχει ενσωματώσει στοιχεία βιωσιμότητας και περιβαλλοντικής υπευθυνότητας στον στρατηγικό της σχεδιασμό. Η αξιοποίηση υφιστάμενου οδικού και δασικού δικτύου, η περιορισμένη χρονική διάρκεια λειτουργίας της διοργάνωσης, καθώς και η ύπαρξη μόνιμων εγκαταστάσεων και αποθηκευτικών χώρων συμβάλλουν στη μείωση των αναγκών μεταφοράς εξοπλισμού και στη βελτίωση της περιβαλλοντικής διαχείρισης (Baja Greece, 2026a)

Η απόκτηση της πιστοποίησης FIA Environmental Accreditation – 1 Star το 2024 και 2 Star το 2026 επιβεβαιώνει τη σταδιακή υιοθέτηση περιβαλλοντικών πρακτικών και τη συμμόρφωση της διοργάνωσης με σύγχρονα πρότυπα βιωσιμότητας (Baja Greece, 2026a)

3.3 Τα βασικά χαρακτηριστικά του αγώνα

Ένα από τα βασικότερα χαρακτηριστικά του Baja Greece είναι η ιδιαίτερη γεωγραφία του. Η επιλογή της Δυτικής Μακεδονίας και ειδικότερα του βουνού του Βιτσίου προσφέρει ένα

φυσικό περιβάλλον με μεγάλες υψομετρικές διαφορές, τεχνικά τμήματα, γρήγορες διαδρομές και υψηλό οδηγικό ενδιαφέρον. Το φυσικό ανάγλυφο της περιοχής δεν λειτουργεί απλώς ως τόπος διεξαγωγής, αλλά αποτελεί οργανικό στοιχείο της αγωνιστικής ταυτότητας της διοργάνωσης (Rally Greece Offroad, 2021).

Ο αγώνας διαφοροποιείται επίσης λόγω του μεγάλου μήκους των ειδικών διαδρομών και της προσπάθειας περιορισμού των απλών, μη αγωνιστικών τμημάτων. Η φιλοσοφία αυτή ενισχύει τον αγωνιστικό χαρακτήρα του Baja Greece, καθώς προσφέρει στους συμμετέχοντες περισσότερα ουσιαστικά αγωνιστικά χιλιόμετρα και αυξάνει τις απαιτήσεις σε επίπεδο αντοχής, τεχνικής ικανότητας, στρατηγικής και προετοιμασίας (Baja Greece, 2025).

Σε οργανωτικό επίπεδο, ιδιαίτερη σημασία έχει η ύπαρξη μόνιμων εγκαταστάσεων στο Άργος Ορεστικό. Το Κέντρο Αγώνα, επιφάνειας περίπου 640 τ.μ., σχεδιάστηκε ειδικά για τις ανάγκες του Baja Greece και δημιουργήθηκε το 2022 μέσω συνεργασίας θεσμικών φορέων. Δίπλα σε αυτό βρίσκεται το Service Park, το οποίο λειτουργεί ως βασικός επιχειρησιακός κόμβος της διοργάνωσης και διαθέτει μόνιμες υποδομές υγιεινής, πλυσίματος και παροχής νερού. Η ύπαρξη μόνιμης αποθήκης στον χώρο του HQ επιτρέπει την αποθήκευση εξοπλισμού καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, μειώνοντας τις ανάγκες μεταφοράς και ενισχύοντας τη λειτουργική και περιβαλλοντική αποδοτικότητα της διοργάνωσης (Baja Greece, 2026a)

Η λειτουργική δομή του αγώνα είναι επίσης σύνθετη. Το 2025 η διοργάνωση περιλάμβανε 38 ομάδες, με κάθε ομάδα να αποτελείται από οδηγό, συνοδηγό, υπεύθυνο ομάδας, μηχανικούς και προσωπικό υποστήριξης. Παράλληλα, η υλοποίηση του αγώνα υποστηρίχθηκε από συνολικά 131 άτομα, εκ των οποίων 80 απασχολήθηκαν στις ειδικές διαδρομές και 51 στις κεντρικές λειτουργίες, όπως η διοίκηση, το Service Park, οι τεχνικοί έλεγχοι, η ασφάλεια, η διαχείριση ΜΜΕ και η υποστήριξη συμμετεχόντων. Η συμμετοχή τοπικών εθελοντών, στελεχών, υπηρεσιών και φορέων αναδεικνύει τη στενή σύνδεση της διοργάνωσης με την τοπική κοινωνία (Baja Greece, 2025).

Θεσμικά, η διοργάνωση υποστηρίζεται από φορείς όπως το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, η Περιφερειακή Ενότητα Καστοριάς και ο Δήμος Άργους Ορεστικού. Παράλληλα, η παρουσία χορηγών και υποστηρικτών ενισχύει τη λειτουργική βάση και την αναπτυξιακή δυναμική της διοργάνωσης (Baja Greece, 2025).

3.4 Η εξελικτική πορεία του αγώνα

3.4.1 Η απαρχή της διοργάνωσης: το Rally Greece Offroad

Η ιδέα για τη δημιουργία της διοργάνωσης προέκυψε από μια ομάδα φίλων και πρώην αγωνιζομένων σε διεθνείς αγώνες cross-country rally, οι οποίοι διέθεταν πολυετή εμπειρία στον χώρο του μηχανοκίνητου αθλητισμού. Μέσα από τη συμμετοχή τους σε περισσότερους από εκατό διεθνείς αγώνες, είχαν αποκτήσει ουσιαστική γνώση σχετικά με τις οργανωτικές και αγωνιστικές απαιτήσεις αντίστοιχων διοργανώσεων, καθώς και ένα ευρύ δίκτυο επαφών στον διεθνή χώρο των αγώνων off-road (Rally Greece Offroad, 2021).

Η εμπειρία αυτή αποτέλεσε τη βάση για τη δημιουργία ενός αντίστοιχου αγώνα στην Ελλάδα, ικανού να προσελκύσει διεθνείς συμμετοχές και να προσφέρει υψηλού επιπέδου αγωνιστική εμπειρία. Η αρχική ιδέα διαμορφώθηκε το 2012, ύστερα από παρότρυνση φίλων από την Ιταλία, οι οποίοι ενθάρρυναν τη διοργάνωση ενός αντίστοιχου αγώνα στην Ελλάδα (Rally Greece Offroad, 2021).

Η εμπειρία των ιδρυτών ως πρώην αγωνιζομένων σε διεθνείς αγώνες cross-country rally συνέβαλε ουσιαστικά στην κατανόηση των αναγκών των πληρωμάτων και των ομάδων, καθώς και στην υιοθέτηση μιας οργανωτικής λογικής βασισμένης στην ποιότητα της αγωνιστικής εμπειρίας.

Η απαρχή του Baja Greece εντοπίζεται στο Rally Greece Offroad, το οποίο πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά το 2013 στα Καλάβρυτα, με 14 συμμετοχές. Αν και η διοργάνωση βρισκόταν ακόμη σε αρχικό στάδιο ανάπτυξης, ήδη από τα πρώτα της βήματα διαφάνηκε η δυναμική του εγχειρήματος. Η επιδίωξη των διοργανωτών δεν περιοριζόταν στη δημιουργία ενός ακόμη αγώνα εκτός δρόμου, αλλά επικεντρωνόταν στην αναβίωση της κουλτούρας των αγώνων off-road στην Ελλάδα και στην ενίσχυση του διεθνούς χαρακτήρα της διοργάνωσης (Rally Greece Offroad, 2021).

Παράλληλα, η προηγούμενη εμπειρία των ιδρυτών ως αγωνιζομένων επηρέασε ουσιαστικά τη φιλοσοφία και τον σχεδιασμό του αγώνα, δίνοντας έμφαση στις ανάγκες των πληρωμάτων, στην ασφάλεια, στην ποιότητα των διαδρομών και στη συνολική αγωνιστική εμπειρία.

3.4.2 Μεταφορά στη Δυτική Μακεδονία

Μετά την πρώτη διοργάνωση, ο αγώνας μεταφέρθηκε το 2014 στη Φλώρινα, στη Δυτική Μακεδονία, μια περιοχή με εκτεταμένο ορεινό δίκτυο δρόμων και ιδιαίτερα κατάλληλες συνθήκες για τη διεξαγωγή αγώνων εκτός δρόμου. Η επιλογή αυτή αποτέλεσε καθοριστικό σημείο καμπής για την εξέλιξη της διοργάνωσης, καθώς επέτρεψε τον σχεδιασμό μεγαλύτερων και ασφαλέστερων Ειδικών Διαδρομών, υψηλότερου βαθμού τεχνικής δυσκολίας και μεγαλύτερης αγωνιστικής διάρκειας (Rally Greece Offroad, 2021).

Η μεταφορά στη Δυτική Μακεδονία δεν υπήρξε τυχαία, αλλά αποτέλεσε στρατηγική επιλογή των διοργανωτών. Αντί να επιλεγεί μια περισσότερο προβεβλημένη περιοχή της χώρας, επιλέχθηκε μια περιφέρεια με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης μέσω ενός διεθνούς αθλητικού γεγονότος.

Παράλληλα, η περιοχή διέθετε σημαντικά πλεονεκτήματα προσβασιμότητας για διεθνείς συμμετοχές, λόγω της εγγύτητάς της στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας, στο Διεθνές Αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης καθώς και στους βασικούς οδικούς και συνοριακούς άξονες της Βόρειας Ελλάδας. Η προσβασιμότητα αυτή είναι κρίσιμη για μια διεθνή διοργάνωση, καθώς διευκολύνει τη μετακίνηση ομάδων, οχημάτων, τεχνικού εξοπλισμού και στελεχών (Rally Greece Offroad, 2021).

Η επιλογή αυτή συνέβαλε στη σταδιακή διαμόρφωση ενός αναγνωρίσιμου αγωνιστικού προορισμού και ενίσχυσε τη σύνδεση της διοργάνωσης με την τοπική ανάπτυξη και την εξωστρέφεια της περιοχής. Επιπλέον, η συνεργασία με τις τοπικές αρχές αποτέλεσε καθοριστικό παράγοντα για τη σταδιακή θεσμική εδραίωση του αγώνα.

3.4.3 Διεθνοποίηση και οργανωτική ανάπτυξη

Κατά την περίοδο 2015–2017, το Rally Greece Offroad άρχισε να αποκτά πιο έντονη διεθνή φυσιογνωμία. Οι συμμετοχές αυξήθηκαν σημαντικά και ο αριθμός των χωρών που εκπροσωπούνταν στον αγώνα διευρύνθηκε, περιλαμβάνοντας αγωνιζόμενους από την Ελλάδα, την Ιταλία, το Ισραήλ, την Τουρκία, τη Βουλγαρία, τη Γαλλία, τη Σερβία και την Κύπρο (Rally Greece Offroad, 2021).

Παράλληλα, το οργανωτικό επίπεδο βελτιώθηκε σημαντικά, με περισσότερα από 100 άτομα να συμμετέχουν στη διοργάνωση για την ασφάλεια, την υποστήριξη και τη φιλοξενία

αγωνιζομένων και επισκεπτών. Η εξέλιξη αυτή κατέδειξε ότι η διοργάνωση είχε πλέον υπερβεί τα όρια μιας μικρής αγωνιστικής πρωτοβουλίας και είχε αρχίσει να διαμορφώνει χαρακτηριστικά διεθνούς αθλητικού γεγονότος.

Σημαντικό ρόλο στη διεθνή αναγνωρισιμότητα του αγώνα διαδραμάτισε και η συμμετοχή στο άτυπο έπαθλο East European Tout Terrain Series, το οποίο συνέδεε αγώνες από την Ελλάδα, τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, την Τουρκία και αργότερα το Ισραήλ. Η πρωτοβουλία αυτή ενίσχυσε τη δικτύωση της διοργάνωσης με άλλους διεθνείς αγώνες και λειτούργησε ως ενδιάμεσο στάδιο πριν από την ένταξή της στους θεσμούς της FIA (Rally Greece Offroad, 2021).

Το 2018 αποτέλεσε νέο σημείο καμπής για τη διοργάνωση, καθώς ο αγώνας μεταφέρθηκε από τη Φλώρινα στην Καστοριά. Η αλλαγή αυτή συνδέθηκε με την αναβάθμιση της φιλοξενίας, των υποδομών και της συνολικής εικόνας του αγώνα. Η Καστοριά, με το φυσικό περιβάλλον, τη λίμνη και τις αναπτυγμένες ξενοδοχειακές υποδομές της, προσέφερε καλύτερες συνθήκες για την υποδοχή διεθνών ομάδων και επισκεπτών (Rally Greece Offroad, 2021).

Παράλληλα, η διοργάνωση υπερείδικής διαδρομής στο κέντρο της πόλης έφερε τη δράση πιο κοντά στο κοινό, ενισχύοντας την εξωστρέφεια της διοργάνωσης και τη σχέση της με την τοπική κοινωνία. Η μεταφορά αυτή συνέβαλε στη συνολική αναβάθμιση της εμπειρίας των συμμετεχόντων και στη σταδιακή ενίσχυση της διεθνούς εικόνας του αγώνα (Rally Greece Offroad, 2021).

3.5 Μεταφορά στο Άργος Ορεστικό και ένταξη στο FIA European Baja Cup και FIA World Baja Cup

Η περίοδος 2021–2024 υπήρξε καθοριστική για τη θεσμική διεθνοποίηση της διοργάνωσης. Μετά την ακύρωση του αγώνα το 2020 λόγω της πανδημίας Covid-19, το Rally Greece Offroad επέστρεψε το 2021 με ενισχυμένη οργανωτική βάση και με το Service Park να μεταφέρεται στο Άργος Ορεστικό (Rally Greece Offroad, 2021).

Την ίδια χρονιά, ο αγώνας αποτέλεσε μέρος του Ιταλικού Πρωταθλήματος Cross-Country Rally, ενώ παράλληλα αξιολογήθηκε από παρατηρητή της FIA ως υποψήφιος για ένταξη στο διεθνές αγωνιστικό ημερολόγιο. Η διαδικασία αυτή αποτέλεσε κρίσιμο μεταβατικό στάδιο από την περιφερειακή ανάπτυξη προς τη διεθνή θεσμική αναγνώριση της διοργάνωσης

Η προσπάθεια αυτή απέδωσε καρπούς το 2022, όταν η διοργάνωση εντάχθηκε επίσημα στο FIA European Baja Cup. Η ένταξη αυτή επιβεβαίωσε ότι ο αγώνας πληρούσε πλέον τα οργανωτικά, τεχνικά και αγωνιστικά πρότυπα της FIA.

Την ίδια χρονιά, σημαντικό οργανωτικό ορόσημο αποτέλεσε και η δημιουργία μόνιμου κτιρίου διοίκησης (HQ) στο Άργος Ορεστικό, δίπλα στο Service Park, ειδικά σχεδιασμένου για τις ανάγκες διεθνών διοργανώσεων μηχανοκίνητου αθλητισμού. Η ύπαρξη μόνιμων εγκαταστάσεων αποτέλεσε σημαντικό πλεονέκτημα για τη διοργάνωση, καθώς αναβάθμισε τη λειτουργικότητα, τη διοικητική αποτελεσματικότητα και τη συνολική εικόνα του αγώνα (Baja Greece, 2025).

Το 2024 αποτέλεσε νέο ορόσημο για την εξέλιξη της διοργάνωσης. Η υψηλού επιπέδου οργάνωση και η ιδιαίτερα θετική αξιολόγηση που έλαβε από τον παρατηρητή της FIA συνέβαλαν στην περαιτέρω αναβάθμιση του αγώνα, ο οποίος εντάχθηκε ταυτόχρονα τόσο στο FIA World Baja Cup όσο και στο FIA European Baja Cup. Παράλληλα, υιοθετήθηκε η νέα ονομασία “Baja Greece”, σηματοδοτώντας τη μετάβαση της διοργάνωσης από ένα ευρωπαϊκό αγωνιστικό γεγονός σε έναν αγώνα παγκόσμιας εμβέλειας με διεθνή αναγνώριση και συμμετοχές από διαφορετικές ηπείρους (Baja Greece, 2025).

3.6 Σύγχρονη φυσιογνωμία και αναπτυξιακός αντίκτυπος

Σήμερα, το Baja Greece αποτελεί ένα διεθνώς αναγνωρισμένο αθλητικό γεγονός με ισχυρή αγωνιστική και οργανωτική ταυτότητα, αποτελώντας μία από τις σημαντικότερες διοργανώσεις Cross-Country Rally στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η ένταξή του στο FIA World Baja Cup και στο FIA European Baja Cup ενισχύει τη διεθνή παρουσία του ελληνικού μηχανοκίνητου αθλητισμού και τοποθετεί την Ελλάδα στον παγκόσμιο χάρτη των αγώνων Baja της FIA.

Η σύγχρονη φυσιογνωμία της διοργάνωσης διαμορφώνεται από τον συνδυασμό απαιτητικών αγωνιστικών διαδρομών, υψηλού οργανωτικού επιπέδου, μόνιμων υποδομών και ισχυρής θεσμικής υποστήριξης. Η διοργάνωση επιδιώκει τη συνεχή ανανέωση του αγωνιστικού της χαρακτήρα. Για το 2026 προβλέπεται για πρώτη φορά η διεξαγωγή Ειδικής Διαδρομής στον Γράμμο, περιοχή που προσφέρει γρήγορους χωμάτινους δρόμους τύπου WRC. Η προσθήκη νέων διαδρομών και αγωνιστικών προκλήσεων καταδεικνύει ότι το Baja Greece δεν παραμένει στατικό, αλλά εξελίσσεται διαρκώς με στόχο τη βελτίωση της αγωνιστικής εμπειρίας και τη

διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς του στο διεθνές περιβάλλον του motorsport (Press Release Office Baja Greece, 2026).

Πέραν της αγωνιστικής του διάστασης, το Baja Greece έχει αναπτύξει σημαντικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο στην περιοχή φιλοξενίας του. Η διοργάνωση κινητοποιεί μεγάλο αριθμό ανθρώπινων πόρων, όπως στελέχη οργάνωσης, εθελοντές, τεχνικούς, ιατρικό προσωπικό, στελέχη ασφαλείας και τοπικούς φορείς, ενισχύοντας τη σύνδεσή της με την τοπική κοινωνία και δημιουργώντας συνθήκες ενεργού συμμετοχής και κοινωνικής ενσωμάτωσης (Baja Greece, 2025).

Στο ίδιο πλαίσιο, η συνεργασία με τοπικές επιχειρήσεις και προμηθευτές για την κάλυψη λειτουργικών και οργανωτικών αναγκών συμβάλλει ουσιαστικά στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας. Η διοργάνωση επιδιώκει επίσης να λειτουργήσει ως μέσο διεθνούς προβολής της Δυτικής Μακεδονίας ως προορισμού θεματικού και αθλητικού τουρισμού (Motorone, 2025; Baja Greece, 2026a).

Η στρατηγική αυτή αποτυπώνεται και στο οικονομικό αποτύπωμα του αγώνα, το οποίο υπολογίσθηκε σε περίπου 1,7 εκατομμύρια ευρώ το 2022 και 1,83 εκατομμύρια ευρώ το 2023, επιβεβαιώνοντας τη συμβολή της διοργάνωσης στην τοπική οικονομική και τουριστική ανάπτυξη (Παρασκευόπουλος, 2024)

Η ανάλυση της ταυτότητας και της ιστορικής εξέλιξης του Baja Greece επιτρέπει, επομένως, την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η διοργάνωση διαμόρφωσε τη σημερινή της φυσιογνωμία. Από τα Καλάβρυτα του 2013 έως την ένταξη στο FIA World Baja Cup και στο FIA European Baja Cup, η διοργάνωση ανέπτυξε ένα μοντέλο εξέλιξης που συνδυάζει την αγωνιστική πρόκληση, τον διεθνή προσανατολισμό, την τοπική ενσωμάτωση, την οργανωτική συνέπεια και τη σταδιακή υιοθέτηση αρχών βιωσιμότητας.

Υπό αυτό το πρίσμα, το Baja Greece δεν αποτελεί απλώς έναν αγώνα μηχανοκίνητου αθλητισμού, αλλά ένα σύνθετο αθλητικό γεγονός, του οποίου η πορεία αντανάκλα τόσο τις δυνατότητες όσο και τις προκλήσεις της διεθνοποίησης του ελληνικού μηχανοκίνητου αθλητισμού. Παράλληλα, η περίπτωση του Baja Greece αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο μια διοργάνωση μικρής κλίμακας μπορεί, μέσω στρατηγικού σχεδιασμού, οργανωτικής προσαρμογής και θεσμικής δικτύωσης, να εξελιχθεί σε διεθνώς αναγνωρισμένο αθλητικό θεσμό με προοπτικές μακροπρόθεσμης ανάπτυξης.

IV. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η παρούσα έρευνα επιδιώκει να διερευνήσει σε ποιο βαθμό το Baja Greece, μια μικρής κλίμακας και φιλικού χαρακτήρα διοργάνωση μηχανοκίνητου αθλητισμού εκτός δρόμου, εξελίχθηκε σταδιακά σε διεθνώς αναγνωρισμένο αγώνα, καθώς και να αναλύσει τη στρατηγική που υιοθετήθηκε από τους διοργανωτές προς την κατεύθυνση αυτή. Παράλληλα, εξετάζεται ο συνολικός αντίκτυπος της διοργάνωσης στην τοπική κοινωνία, με έμφαση στην κοινωνική και οικονομική της επίδραση, ενώ διερευνάται κατά πόσο είναι εφικτή η επίτευξη χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος μέσω της υιοθέτησης μιας στρατηγικής που θέτει τη βιωσιμότητα ως βασικό άξονα.

Η έρευνα βασίζεται σε μικτή μεθοδολογική προσέγγιση, συνδυάζοντας ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα για την ανάλυση τόσο του στρατηγικού και λειτουργικού σχεδιασμού της διοργάνωσης όσο και της συνολικής της επίδρασης στην περιοχή διεξαγωγής.

Στο ποσοτικό μέρος της μελέτης, τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω δομημένου ερωτηματολογίου που απευθύνθηκε στους συμμετέχοντες του αγώνα του 2025. Η διανομή πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονικά, αμέσως μετά την ολοκλήρωση της διοργάνωσης, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με στόχο την άμεση αποτύπωση της εμπειρίας των συμμετεχόντων, καθώς και την αξιολόγηση της διοργάνωσης και των επιμέρους χαρακτηριστικών της.

Παράλληλα, στο ποιοτικό σκέλος της έρευνας αξιοποιήθηκαν ημιδομημένες συνεντεύξεις, οι οποίες σχεδιάστηκαν κατόπιν συστηματικής βιβλιογραφικής επισκόπησης και οργανώθηκαν γύρω από βασικούς θεματικούς άξονες, όπως ο στρατηγικός σχεδιασμός, η συμβολή της βιωσιμότητας στην ανάπτυξη αθλητικών γεγονότων, το περιβαλλοντικό αποτύπωμα, καθώς και ο κοινωνικός και οικονομικός αντίκτυπος αθλητικών γεγονότων μικρής κλίμακας στον τόπο φιλοξενίας τους.

4.1 Ποσοτική Μεθοδολογία: Το Δομημένο Ερωτηματολόγιο

Η ποσοτική έρευνα βασίζεται στη συστηματική συλλογή δεδομένων με σκοπό τον έλεγχο υποθέσεων και τη γενίκευση συμπερασμάτων σε έναν ευρύτερο πληθυσμό. Κύριο εργαλείο της προσέγγισης αυτής αποτελεί το δομημένο ερωτηματολόγιο, το οποίο περιλαμβάνει προκαθορισμένες ερωτήσεις, συνήθως κλειστού τύπου, που επιτρέπουν τη στατιστική επεξεργασία των απαντήσεων (Creswell & Creswell, 2018).

Το δομημένο ερωτηματολόγιο προσφέρει υψηλό βαθμό αντικειμενικότητας και αξιοπιστίας, καθώς όλοι οι συμμετέχοντες καλούνται να απαντήσουν στις ίδιες ερωτήσεις με την ίδια σειρά. Το κύριο πλεονέκτημα της μεθόδου είναι η δυνατότητα συγκέντρωσης μεγάλου όγκου δεδομένων σε σύντομο χρονικό διάστημα (Creswell & Creswell, 2018).

4.2. Ποιοτική Μεθοδολογία: Η Ημιδομημένη Συνέντευξη

Ενώ η ποσοτική έρευνα εστιάζει στο «πόσο» ή «πόσοι», η ποιοτική έρευνα επικεντρώνεται στην κατανόηση του «γιατί» και του «πώς» των κοινωνικών φαινομένων. Η ημιδομημένη συνέντευξη αποτελεί ένα από τα πιο ευέλικτα και ισχυρά εργαλεία της ποιοτικής προσέγγισης, καθώς επιτρέπει στον/στην ερευνητή/ρια να προσαρμόζει τη μελέτη του/της στις ιδιαίτερες ανάγκες του ερευνητικού προβλήματος και να αντλεί πλούσια δεδομένα που αφορούν προσωπικές εμπειρίες, στοιχεία που συχνά διαφεύγουν από τα δομημένα ερωτηματολόγια (Chali, Eshete & Debela, 2022).

Η ποιοτική έρευνα δεν ακολουθεί αυστηρά τυποποιημένα βήματα, αλλά εστιάζει στις σκέψεις και τα συναισθήματα των συμμετεχόντων, προσφέροντας εις βάθος κατανόηση και ενισχύοντας τη διαδραστικότητα της ερευνητικής διαδικασίας (Creswell & Creswell, 2018).

Η μέθοδος αυτή παρέχει το απαραίτητο βάθος και πλαίσιο, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να εκφράσουν τις εμπειρίες και τις απόψεις τους με δικά τους λόγια, προσφέροντας ποιοτικά δεδομένα που δεν μπορούν να αποτυπωθούν μέσω ενός ερωτηματολογίου (Chali et al., 2022).

4.3. Συνδυαστική Προσέγγιση και Τριγωνοποίηση

Η χρήση τόσο του δομημένου ερωτηματολογίου όσο και της ημιδομημένης συνέντευξης εξυπηρετεί την αρχή της «τριγωνοποίησης». Η προσέγγιση των μικτών μεθόδων επιτρέπει την επιβεβαίωση των ποσοτικών αποτελεσμάτων μέσω των ποιοτικών ευρημάτων, ενισχύοντας την εγκυρότητα της έρευνας και προσφέροντας μια ολιστική εικόνα του υπό εξέταση ζητήματος (Creswell & Creswell, 2018).

Η χρήση αυτού του «υβριδικού μοντέλου» επιτρέπει την ενσωμάτωση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, προσφέροντας πληρέστερη κατανόηση του ερευνητικού προβλήματος. Παράλληλα, ο συνδυασμός διαφορετικών οπτικών συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας πιο

σφαιρικής προσέγγισης, μειώνοντας τους περιορισμούς που θα προέκυπταν από τη χρήση μίας μόνο μεθόδου (Creswell & Creswell, 2018).

4.4 Δείγμα

4.4.1 Δείγμα πρώτου ερευνητικού ερωτήματος

Για την απάντηση του πρώτου ερευνητικού ερωτήματος εφαρμόστηκε η μέθοδος της τριγωνοποίησης δεδομένων, συνδυάζοντας τα ποιοτικά ευρήματα από τις ημιδομημένες συνεντεύξεις με εκπροσώπους της Οργανωτικής Επιτροπής του Baja Greece και τα ποσοτικά δεδομένα του δομημένου ερωτηματολογίου.

Στην ποσοτική έρευνα συμμετείχαν 33 άτομα, σημειώνοντας ποσοστό ανταπόκρισης 40,2% επί του συνόλου των 82 εγγεγραμμένων συμμετεχόντων στον αγώνα Baja Greece, ο οποίος διεξήχθη στο Άργος Ορεστικό (Νομός Καστοριάς, Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας) από τις 29 Μαΐου έως την 1η Ιουνίου 2025.

Το σύνολο των εγγεγραμμένων συμμετεχόντων προήλθε από 21 διαφορετικές χώρες. Η πλειονότητα αφορούσε οδηγούς και συνοδηγούς ($n=74$, 78,8%), ενώ οι υπόλοιποι κατανέμονταν σε εκπροσώπους ομάδων ($n=7$, 8,5%) και έναν διαχειριστή αγωνιστικής ομάδας ($n=1$, 1,2%). Ως προς τα δημογραφικά χαρακτηριστικά, το 89% ($n=73$) ήταν άνδρες και το 11% ($n=9$) γυναίκες, ενώ η πλειοψηφία ήταν ηλικίας κάτω των 55 ετών.

Όσον αφορά τη χώρα προέλευσης, η Ελλάδα κατέγραψε τη μεγαλύτερη συμμετοχή ($n=20$, 24,3%), ακολουθούμενη από την Ιταλία ($n=13$, 15,8%). Σημαντική παρουσία καταγράφηκε επίσης από την Τουρκία και το Ισραήλ (8,5% έκαστη), καθώς και από την Ουγγαρία (6,1%). Το διεθνές βεληνεκές της διοργάνωσης επιβεβαιώνεται και από τη συμμετοχή ατόμων από χώρες όπως η Αυστρία, η Πολωνία, η Γαλλία, η Ισπανία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία και η Βουλγαρία, καθώς και από χώρες εκτός Ευρώπης, όπως τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η Σαουδική Αραβία, το Ομάν, η Αργεντινή και η Ουρουγουάη.

Τα ανωτέρω δημογραφικά χαρακτηριστικά αποτυπώνονται συνοπτικά στον ακόλουθο πίνακα.

Ηλικία		
45-54	27	32,9%
35-44	24	29,2%
55-64	13	15,8%
25-34	13	15,8%
Άνω των 65	3	3,6%
18-24	2	2,4%
Χώρα προέλευσης		
ΕΛΛΑΔΑ	20	24,3%
ΙΤΑΛΙΑ	13	15,8%
ΤΟΥΡΚΙΑ	7	8,5%
ΙΣΡΑΗΛ	7	8,5%
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	5	6,1%
ΑΥΣΤΡΙΑ	4	4,8%
ΠΟΛΩΝΙΑ	4	4,8%
ΓΑΛΛΙΑ	3	3,6%
ΙΣΠΑΝΙΑ	3	3,6%
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	2	2,4%
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	2	2,4%
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	2	2,4%
ΑΓΓΛΙΑ	1	1,2%
ΤΣΕΧΙΑ	1	1,2%
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	1	1,2%
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	1	1,2%
ΗΝ. ΑΡΑΒΙΚΑ ΕΜΙΡΑΤΑ	1	1,2%
ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ	1	1,2%

OMAN	1	1,2%
ARGENTINΗ	1	1,2%
ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ	1	1,2%
Ιδιότητα		
ΟΔΗΓΟΣ	37	45,1%
ΣΥΝΟΔΗΓΟΣ	37	45,1%
ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΟΜΑΔΑΣ	7	8,5%
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ	1	1,2%

Πίνακας 1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά του συνόλου των εγγεγραμμένων συμμετεχόντων

Όσον αφορά τη σύνθεση του δείγματος, το 78,8% των συμμετεχόντων στην έρευνα ήταν αγωνιζόμενοι (οδηγοί και συνοδηγοί), ενώ το 15,2% αποτελούνταν από εκπροσώπους ομάδων. Ένα περιορισμένο ποσοστό των αποκρινόμενων αντιστοιχεί στην κατηγορία των μελών ομάδας.

Λόγω της ανάγκης διασφάλισης της ανωνυμίας των συμμετεχόντων, καθώς και της δομής της διαδικασίας συλλογής δεδομένων, δεν συλλέχθηκαν επιπλέον δημογραφικά στοιχεία πέραν της ιδιότητας των αποκρινόμενων στη διοργάνωση. Η συγκεκριμένη επιλογή κρίθηκε επαρκής για την αποτύπωση της αντιπροσωπευτικότητας των βασικών ρόλων που συμμετέχουν στο γεγονός.

4.4.2 Δείγμα των υπολοίπων ερευνητικών ερωτημάτων

Για την απάντηση των υπολοίπων ερευνητικών ερωτημάτων πραγματοποιήθηκαν τρεις ημιδομημένες συνεντεύξεις. Το δείγμα περιλαμβάνει τον Δήμαρχο Άργους Ορεστικού, καθώς και δύο μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής του Baja Greece: τον Διευθυντή του Αγώνα και την Υπεύθυνη Περιβάλλοντος.

Η επιλογή των συγκεκριμένων ατόμων πραγματοποιήθηκε με στόχο την εξασφάλιση ποικιλίας και αξιοπιστίας των πληροφοριών, καθώς κατέχουν θέσεις-κλειδιά τόσο για τη διοργάνωση όσο και για τον τοπικό αντίκτυπο του αγώνα. Τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

A/A	Φύλο	Ηλικία	Μορφωτικό Επίπεδο	Ιδιότητα
1.	Άνδρας	60	Απόφοιτος ΑΕΙ	Δήμαρχος Άργους Ορεστικού
2.	Άνδρας	59	Απόφοιτος ΑΕΙ	Διευθυντής Αγώνα Baja Greece
3.	Γυναίκα	58	Απόφοιτος ΑΕΙ	Environmental Officer Baja Greece

Πίνακας 2. Δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος των ημιδομημένων συνεντεύξεων

4.5 Περιγραφή των Οργάνων

Για τη διεξαγωγή της παρούσας έρευνας σχεδιάστηκε ένα πρωτόκολλο ημιδομημένης συνέντευξης, το οποίο προσαρμόστηκε ανάλογα με την ιδιότητα και το πεδίο ευθύνης κάθε συμμετέχοντα. Η επιλογή αυτή κρίθηκε αναγκαία, προκειμένου οι ερωτήσεις να ανταποκρίνονται στις εξειδικευμένες γνώσεις των ερωτώμενων και να καταστεί δυνατή η συλλογή στοχευμένων δεδομένων για τις διαφορετικές πτυχές της διοργάνωσης.

Το ερευνητικό όργανο οργανώθηκε σε δύο βασικές ενότητες, διασφαλίζοντας τόσο τη συγκρισιμότητα των απαντήσεων όσο και τη δυνατότητα εις βάθος διερεύνησης των επιμέρους θεμάτων. Αρχικά, περιλάμβανε ενότητα δημογραφικών στοιχείων, κοινή για όλους τους συμμετέχοντες, η οποία αποτελούνταν από τέσσερις ερωτήσεις σχετικές με το φύλο, την ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο και την επαγγελματική ιδιότητα. Στη συνέχεια, ακολουθούσε το κυρίως μέρος της συνέντευξης, το οποίο περιλάμβανε ερωτήσεις ανοικτού τύπου, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις και τις εμπειρίες τους.

4.5.1 Στρατηγική Δειγματοληψίας

Για τον σχηματισμό του δείγματος εφαρμόστηκε η σκόπιμη δειγματοληψία, η οποία επιτρέπει στον/στην ερευνητή/ρια να επιλέγει συμμετέχοντες με εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία γύρω από το υπό εξέταση φαινόμενο. Η επιλογή των συμμετεχόντων βασίστηκε σε προκαθορισμένα κριτήρια, όπως ο θεσμικός τους ρόλος στη λήψη αποφάσεων, η ενεργός συμμετοχή τους στη διοργάνωση του Baja Greece και η ικανότητά τους να παρέχουν πλούσιες πληροφορίες. Με τον τρόπο αυτό επιδιώχθηκε η συγκρότηση ενός ποιοτικά επαρκούς δείγματος που ενισχύει την εγκυρότητα της έρευνας.

4.5.2 Δεοντολογία και Ηθική της Έρευνας

Οι συμμετέχοντες/ουσες ενημερώθηκαν πλήρως για τους στόχους της μελέτης και παρείχαν τη συγκατάθεσή τους για τη μαγνητοφώνηση και την καταγραφή των συνεντεύξεων, σύμφωνα με τις βασικές αρχές της ερευνητικής δεοντολογίας. Διευκρινίστηκε ότι το ψηφιακό υλικό θα διατηρηθεί σε ασφαλές αρχείο της ερευνήτριας, με αποκλειστική πρόσβαση, και θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για ακαδημαϊκούς σκοπούς. Επιπλέον, επισημάνθηκε ότι ορισμένα δεδομένα δεν δύνανται να παραλειφθούν, καθώς κρίνονται απαραίτητα για την ορθή ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

4.5.3 Διασφάλιση Εγκυρότητας, Ανωνυμίας και Δεοντολογίας

Στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης, η τήρηση των κανόνων δεοντολογίας προσαρμόστηκε ανάλογα με τη φύση κάθε ερευνητικού εργαλείου. Για το ποσοτικό σκέλος της έρευνας, διασφαλίστηκε η πλήρης ανωνυμία των συμμετεχόντων που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια, καθώς δεν συλλέχθηκαν προσωπικά στοιχεία ταυτοποίησης. Αντιθέτως, στο ποιοτικό σκέλος, οι συμμετέχοντες στις ημιδομημένες συνεντεύξεις ενημερώθηκαν ότι, λόγω της θεσμικής τους ιδιότητας, η συμμετοχή τους θα είναι επώνυμη. Για τον σκοπό αυτό, εξασφαλίστηκε η ενήμερη συγκατάθεσή τους, με τους ίδιους να αποδέχονται ρητά την αναφορά του τίτλου και των απόψεών τους στην εργασία, αναγνωρίζοντας ότι οι πληροφορίες που παρείχαν αφορούν τον δημόσιο ρόλο τους και δεν συνιστούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.

4.5.4 Στάδια Υλοποίησης

Με βάση το ανωτέρω πλαίσιο, η ερευνητική διαδικασία αναπτύχθηκε και ολοκληρώθηκε μέσα από διαδοχικά στάδια, τα οποία διασφάλισαν τη συστηματική συλλογή και ανάλυση των δεδομένων.

Αρχικά, μετά την ολοκλήρωση του Baja Greece 2025, διανεμήθηκε ηλεκτρονικά το δομημένο ερωτηματολόγιο στους εγγεγραμμένους συμμετέχοντες της διοργάνωσης μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η επιλογή του συγκεκριμένου χρονικού σημείου αποσκοπούσε στην άμεση αποτύπωση της εμπειρίας των συμμετεχόντων, όσο οι εντυπώσεις από τη διοργάνωση παρέμεναν πρόσφατες. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου ήταν εθελοντική και ανώνυμη, ενώ οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν ότι τα δεδομένα θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τους σκοπούς της παρούσας ακαδημαϊκής έρευνας.

Σε δεύτερο στάδιο, τον Απρίλιο του 2026, πραγματοποιήθηκαν τρεις ημιδομημένες συνεντεύξεις με τον Δήμαρχο Άργους Ορεστικού, τον Διευθυντή Αγώνα και την Υπεύθυνη Περιβάλλοντος του Baja Greece. Οι συνεντεύξεις διεξήχθησαν δια ζώσης, κατόπιν προγραμματισμένων συναντήσεων σε χρόνο και χώρο που συμφωνήθηκαν από κοινού με τους συμμετέχοντες. Πριν από την έναρξη κάθε συνέντευξης, οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν για τον σκοπό της έρευνας, τη χρήση των δεδομένων και τη διαδικασία ηχογράφησης, παρέχοντας τη συγκατάθεσή τους για τη συμμετοχή τους.

Η διάρκεια των συνεντεύξεων κυμάνθηκε από 45 έως 60 λεπτά. Για τη διασφάλιση της ακρίβειας και της πληρότητας των δεδομένων, όλες οι συνεντεύξεις ηχογραφήθηκαν και στη συνέχεια απομαγνητοφωνήθηκαν πλήρως. Η χρήση ημιδομημένου οδηγού συνέντευξης επέτρεψε τη συστηματική διερεύνηση των βασικών θεματικών αξόνων της έρευνας, διατηρώντας παράλληλα την ευελιξία ανάπτυξης επιμέρους ζητημάτων που αναδύονταν κατά τη διάρκεια της συζήτησης.

Στη συνέχεια, το σύνολο των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων οργανώθηκε και αναλύθηκε. Οι απαντήσεις του ερωτηματολογίου υποβλήθηκαν σε περιγραφική στατιστική επεξεργασία, ενώ το υλικό των συνεντεύξεων αναλύθηκε με τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης..

V. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

5.1 Γενικά Αποτελέσματα

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ποσοτικής και της ποιοτικής έρευνας που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης, με στόχο τη διερεύνηση του στρατηγικού σχεδιασμού και του κοινωνικού, οικονομικού και περιβαλλοντικού αντίκτυπου του αθλητικού γεγονότος μικρής κλίμακας Baja Greece.

Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα τόσο του δομημένου ερωτηματολογίου όσο και των ημιδομημένων συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας, προσφέροντας μια συνδυαστική και πολυδιάστατη προσέγγιση του υπό εξέταση φαινομένου.

Στο πλαίσιο αυτό, η παρουσίαση των ευρημάτων διαρθρώνεται σε δύο βασικές ενότητες, οι οποίες αντανακλούν διαφορετικά αλλά συμπληρωματικά επίπεδα ανάλυσης της έρευνας.

Η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει την ανάλυση των ευρημάτων που προέκυψαν από το επίσημο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του Baja Greece 2025, το οποίο συμπληρώθηκε από συμμετέχοντες οι οποίοι εμπλέκονταν άμεσα με το αγωνιστικό τμήμα της διοργάνωσης. Το ερωτηματολόγιο είχε σχεδιαστεί ώστε να καλύπτει το σύνολο των βασικών πτυχών της διοργάνωσης, όπως η οργανωτική δομή, η αγωνιστική εμπειρία, η επικοινωνία και η συνολική ικανοποίηση των συμμετεχόντων. Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας πραγματοποιήθηκε επιλεκτική ανάλυση των δεδομένων, με έμφαση στις μεταβλητές που απαντούν άμεσα στα ερευνητικά ερωτήματα της μελέτης, διασφαλίζοντας την εσωτερική εγκυρότητα της έρευνας.

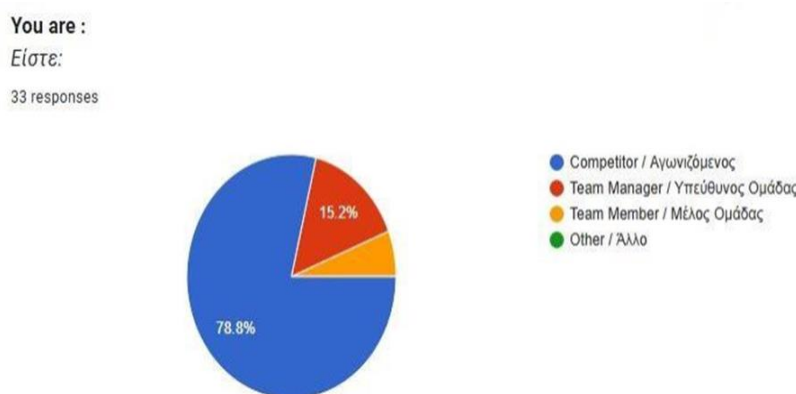
Η δεύτερη ενότητα παρουσιάζει τα ευρήματα που προέκυψαν από τις ημιδομημένες συνεντεύξεις, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν με τον Διευθυντή Αγώνα και ιδρυτικό μέλος του Baja Greece, τον Δήμαρχο Άργους Ορεστικού και την Υπεύθυνη Περιβάλλοντος της διοργάνωσης. Στόχος των συνεντεύξεων ήταν η διερεύνηση του στρατηγικού σχεδιασμού, της αναπτυξιακής πορείας της διοργάνωσης, του κοινωνικού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος, καθώς και του ρόλου της βιωσιμότητας στη μακροπρόθεσμη εξέλιξη του αγώνα.

5.2. Αποτελέσματα ερωτηματολογίου αξιολόγησης του Baja Greece

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του Baja Greece 2025, το οποίο βασίζεται σε δείγμα 33 συμμετεχόντων που ήταν άμεσα εμπλεκόμενοι με το αγωνιστικό τμήμα της διοργάνωσης. Τα ευρήματα ομαδοποιούνται σε τρεις βασικούς άξονες: (α) γενική οργάνωση, (β) διεξαγωγή του αγώνα και (γ) προβολή και μέσα ενημέρωσης.

Η συγκεκριμένη διάρθρωση επιτρέπει τη συστηματική ανάλυση του τρόπου με τον οποίο η οργανωτική επιτροπή σχεδιάζει, υλοποιεί και επικοινωνεί τη διοργάνωση, θέτοντας παράλληλα τις βάσεις για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς της, καθώς και της δυνατότητας περαιτέρω ανάπτυξης και διεθνοποίησης του αγώνα.

Γράφημα 1. Προφίλ συμμετεχόντων βάσει ιδιότητας

Όπως προκύπτει από το Γράφημα 1, η πλειοψηφία του δείγματος αποτελείται από άτομα που ήταν άμεσα εμπλεκόμενα με το αγωνιστικό σκέλος της διοργάνωσης. Συγκεκριμένα, το 78,8% των συμμετεχόντων ήταν αγωνιζόμενοι, το 15,2% υπεύθυνοι ομάδων, ενώ ένα μικρότερο ποσοστό του δείγματος αποτελούνταν από μέλη ομάδων.

5.2.1. Γενική Οργάνωση

Αξιολόγηση τοποθεσίας

Στην ερώτηση «Πώς θα αξιολογούσατε την τοποθεσία (Άργος Ορεστικό – Καστοριά);», οι απαντήσεις των συμμετεχόντων υπήρξαν ιδιαίτερα θετικές, με το 63,6% να την αξιολογεί ως «Άριστη» και το υπόλοιπο 36,4% ως «Πολύ καλή». Η συνολικά θετική αξιολόγηση αναδεικνύει τη γεωγραφική περιοχή διεξαγωγής ως έναν από τους στρατηγικούς πυλώνες επιτυχίας του

αγώνα, επιβεβαιώνοντας ότι τα χαρακτηριστικά της τοποθεσίας ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των συμμετεχόντων. Δεν σημειώθηκαν ουδέτερες ή αρνητικές αξιολογήσεις, γεγονός που ενισχύει τη θετική εικόνα της διοργάνωσης.

Υποστηρικτικές υπηρεσίες περιοχής

Ανάλογη θετική εικόνα παρουσιάζει και η αξιολόγηση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών (ξενοδοχεία, εστίαση, πρατήρια καυσίμων κ.λπ.). Η συντριπτική πλειονότητα του δείγματος (97%) αξιολόγησε τις υπηρεσίες από «Πολύ καλά» έως «Άριστα» (45,5% και 51,5% αντίστοιχα). Ένα οριακό ποσοστό της τάξης του 3% χαρακτήρισε τις υπηρεσίες ως «Καλά», ενώ είναι αξιοσημείωτο ότι δεν υπήρξαν αρνητικές αξιολογήσεις. Τα υψηλά αυτά ποσοστά ικανοποίησης υποδηλώνουν ότι οι τοπικές υποδομές και υπηρεσίες ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις ανάγκες μιας διοργάνωσης διεθνούς χαρακτήρα.

Ψηφιακή Παρουσία και Επικοινωνία

Σχετικά με την επίσημη ιστοσελίδα, το 63,6% των συμμετεχόντων τη χαρακτήρισε ως «Άνω του αναμενόμενου», ενώ το 36,4% τη θεώρησε «Σύμφωνα με τα πρότυπα». Η θετική αυτή εικόνα ενισχύεται από τον υψηλό βαθμό προσβασιμότητας των πληροφοριών, ο οποίος κρίθηκε ως «Πολύ εύκολος» από το 63,6% και «Εύκολος» από το 30,3% του δείγματος. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στον Ψηφιακό Πίνακα Ανακοινώσεων, η χρηστικότητα και η σαφήνεια του οποίου αξιολογήθηκαν ως «Άνω του αναμενόμενου» από το 66,7% των ερωτηθέντων.

Συμπερασματικά, Ο συνδυασμός των παραπάνω ευρημάτων αναδεικνύει την υψηλή λειτουργικότητα και τη σαφήνεια των ψηφιακών μέσων, εξασφαλίζοντας στους εμπλεκόμενους άμεση και έγκυρη ενημέρωση σε πραγματικό χρόνο. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την αποτελεσματική προετοιμασία των συμμετεχόντων και συμβάλλουν ουσιαστικά στη συνολική οργάνωση της διοργάνωσης.

Διοικητική Υποστήριξη και Οργάνωση Πληροφοριών

Σχετικά με την επικοινωνία πριν τον αγώνα, το 72,7% των ερωτηθέντων την αξιολόγησε ως «Άνω του αναμενόμενου», αναδεικνύοντας τη συνέπεια στις προθεσμίες και τη σαφήνεια των εγγράφων. Η εικόνα αυτή συμπληρώνεται από την επικοινωνία με τη Γραμματεία, η οποία κρίθηκε «Άριστη» από το 63,6% του δείγματος, καταδεικνύοντας μια άρτια στελεχωμένη δομή, ικανή να παρέχει άμεση καθοδήγηση.

Ιδιαίτερα σημαντικά είναι τα ευρήματα για τη διαχείριση της γραφειοκρατίας (θεωρήσεις εισόδου, τελωνειακές διαδικασίες, δηλώσεις συμμετοχής), όπου το 75,8% τη χαρακτήρισε «Πολύ εύκολη» και το 18,2% «Εύκολη». Τα αποτελέσματα αυτά υπογραμμίζουν την ικανότητα των διοργανωτών να απλοποιούν σύνθετα διοικητικά ζητήματα, διευκολύνοντας ουσιαστικά την προετοιμασία των συμμετεχόντων. Παράλληλα, ο Οδηγός και το Πρόγραμμα του αγώνα αξιολογήθηκαν ως «Άνω του αναμενόμενου» από το 54,5%, επιβεβαιώνοντας την πληρότητα και την ποιότητα της παρεχόμενης πληροφορίας.

Συνολική υποστήριξη διοργάνωσης

Τέλος, η συνολική υποστήριξη από την Οργάνωση σε όλα τα στάδια (πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τον αγώνα) έτυχε ιδιαίτερα θετικής αποδοχής. Όπως αποτυπώνεται στο Γράφημα 2, το 87,9% των συμμετεχόντων αξιολόγησε την υποστήριξη ως «Άνω του αναμενόμενου» και το 12,1% ως «Σύμφωνα με τα πρότυπα». Η υψηλή αυτή ικανοποίηση αναδεικνύει τον επαγγελματισμό και τη συνέπεια των διοργανωτών στην κάλυψη των αναγκών των αγωνιζομένων, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση θετικής εμπειρίας συμμετοχής

Γράφημα 2. Βαθμός ικανοποίησης από τη συνολική οργανωτική υποστήριξη

In overall, was the support provided by the Organizers before, during and after the Baja sufficient?

Συνολικά, η υποστήριξη που λάβατε από την Οργάνωση πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τον αγώνα ήταν επαρκής;

33 responses

Εγκαταστάσεις Service Park και Κέντρο Αγώνα (HQ)

Η αξιολόγηση των υποδομών επικεντρώθηκε στις εγκαταστάσεις του Service Park και του Κέντρου Αγώνα (HQ), εξετάζοντας κρίσιμες παραμέτρους όπως η προσβασιμότητα, η καθαριότητα και οι παρεχόμενες υπηρεσίες υποστήριξης (ρεύμα, νερό, WiFi, πλύσιμο οχημάτων κ.λπ.).

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα ικανοποίησης, με τη μεγάλη πλειονότητα των συμμετεχόντων (93,9%) να χαρακτηρίζει τις εγκαταστάσεις ως «Άνω του αναμενόμενου». Η αξιολόγηση αυτή υποδηλώνει ότι οι υποδομές και οι βασικές παροχές προς τις ομάδες (όπως οι χώροι υγιεινής, τα ντους και οι σταθμοί παροχής ενέργειας) ανταποκρίθηκαν αποτελεσματικά στις ανάγκες της διοργάνωσης.

Όπως αποτυπώνεται και στην Εικόνα 1, το Κτήριο Διοίκησης (HQ) του Baja Greece αποτέλεσε το κεντρικό σημείο λειτουργίας της διοργάνωσης. Η συγκέντρωση των βασικών λειτουργιών σε ενιαίο χώρο, με το Κέντρο Αγώνα σε άμεση εγγύτητα με το Service Park, συνέβαλε στη λειτουργική οργάνωση και διευκόλυνε την καθημερινή δραστηριότητα και επικοινωνία των αγωνιζομένων με τη διοργάνωση.

Εικόνα 1: Κτήριο Διοίκησης (HQ) Baja Greece

Αξιολόγηση Στελεχών και Οργανωτικής Ομάδας

Σχετικά με την απόδοση των βασικών στελεχών (Αλυτάρχης, Υπεύθυνοι Σχέσεων, Κριτές), το 66,7% των ερωτηθέντων τη χαρακτήρισε «Άνω του αναμενόμενου» και το 33,3% «Σύμφωνα με τα πρότυπα». Τα αποτελέσματα αυτά υπογραμμίζουν την υψηλή κατάρτιση και την εμπειρία των στελεχών σε καίριες θέσεις ευθύνης, στοιχεία που διασφαλίζουν την ομαλή διεξαγωγή του αγώνα. Ιδιαίτερη σημασία φαίνεται να είχε και η δυνατότητα επικοινωνίας στην αγγλική γλώσσα, η οποία διευκόλυνε τη συνεργασία με τους διεθνείς συμμετέχοντες. Παράλληλα, η αξιολόγηση της οργανωτικής ομάδας ως προς τη διαθεσιμότητα, τη συμπεριφορά και την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων υπήρξε ιδιαίτερα θετική, με το 75,8% του δείγματος να απαντά «Άνω του αναμενόμενου». Η προθυμία και η αποτελεσματική διαχείριση ζητημάτων από τα στελέχη και τους εθελοντές αναδεικνύουν ένα οργανωτικό πλαίσιο που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις μιας διεθνούς διοργάνωσης.

5.2.2. Διεξαγωγή Αγώνα

5.2.2.1 Διεξαγωγή και Επιχειρησιακή Οργάνωση του Αγώνα

Η ενότητα αυτή εξετάζει τη λειτουργική ροή του Baja Greece, από τους αρχικούς ελέγχους και τον σχεδιασμό των διαδρομών έως την ασφάλεια στις ειδικές διαδρομές

Διοικητικός και Τεχνικός έλεγχος

Η διαδικασία του Διοικητικού και Τεχνικού ελέγχου αξιολογήθηκε πολύ θετικά (63,6% «Άνω του αναμενόμενου»), διασφαλίζοντας την εύρυθμη εκκίνηση της διοργάνωσης.

Ομαλή διεξαγωγή αγώνα

Παράλληλα, η υλοποίηση του αγωνιστικού προγράμματος επιβεβαίωσε την αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού, με το 72,7% του δείγματος να εξαίρει την πιστή τήρηση των ωραρίων και την απουσία αποκλίσεων. Η ενημέρωση των αγωνιζομένων κρίθηκε επίσης εξαιρετική (66,7%), ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των συμμετεχόντων μέσω της σαφούς παροχής κρίσιμων πληροφοριών. Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στην ποιότητα των Ειδικών Διαδρομών, οι οποίες απέσπασαν πολύ υψηλά ποσοστά ικανοποίησης, με το 87,9% των συμμετεχόντων να τις χαρακτηρίζει ως «Άνω του αναμενόμενου». Η ποιότητα του εδάφους, τα χαρακτηριστικά του φυσικού τοπίου και το οδηγικό ενδιαφέρον φαίνεται να αποτέλεσαν βασικά στοιχεία της θετικής αξιολόγησης των συμμετεχόντων.

Η εικόνα ολοκληρώνεται με τον κρίσιμο τομέα της ασφάλειας στις Ειδικές Διαδρομές, όπου το 69,7% των ερωτηθέντων απάντησε «Άνω του αναμενόμενου» και το 30,3% «Σύμφωνα με τα πρότυπα». Η παρουσία οχημάτων άμεσης επέμβασης, ιατρικών ομάδων και κριτών φαίνεται να συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός οργανωμένου πλαισίου ασφάλειας. Τα ευρήματα αυτά υποδηλώνουν ότι η διοργάνωση ανταποκρίνεται στις βασικές απαιτήσεις ασφαλούς διεξαγωγής ενός διεθνούς αγώνα.

5.2.2.2. Διεθνής Ανταγωνιστικότητα και Εξωστρέφεια

Σύγκριση με άλλους αγώνες Baja

Στη σύγκριση με άλλους αγώνες Baja, το 60,6% των συμμετεχόντων αξιολόγησε τις ειδικές διαδρομές του Baja Greece ως «Άνω του αναμενόμενου» και το 36,4% ως «Σύμφωνα με

τα πρότυπα». Η θετική αυτή αξιολόγηση υποδηλώνει ότι ο σχεδιασμός των διαδρομών και τα χαρακτηριστικά του εδάφους ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των συμμετεχόντων σε διεθνές επίπεδο.

Τελετές και απονομές

Παράλληλα, οι τελετές έναρξης, λήξης και απονομών έτυχαν ιδιαίτερα θετικής αποδοχής, με το 60,6% να τις χαρακτηρίζει «Άνω του αναμενόμενου» και το 39,4% «Σύμφωνα με τα πρότυπα». Η ισχυρή παρουσία της διοργάνωσης στον αστικό ιστό και η ενεργός συμμετοχή των τοπικών αρχών ενισχύουν το κύρος και την εξωστρέφεια του αγώνα. Η αλληλεπίδραση με το κοινό και η σύνδεση με την τοπική κοινωνία αποτελούν κρίσιμους παράγοντες που προσδίδουν προστιθέμενη αξία στη διοργάνωση, καθιστώντας την ελκυστική για διεθνείς συμμετοχές και χορηγούς.

Παράβολο Συμμετοχής

Τέλος, η αξιολόγηση του παράβολου συμμετοχής ήταν ιδιαίτερα θετική. Συγκεκριμένα, το 54,5% των ερωτηθέντων το θεωρεί ισάξιο με άλλες διοργανώσεις, ενώ το 45,5% το χαρακτήρισε ως καλύτερο σε σχέση με άλλους αγώνες, λαμβάνοντας υπόψη το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών (δοκιμές, ψηφιακές υποδομές, υπηρεσίες Service Park). Το εύρημα αυτό υποδηλώνει ότι οι συμμετέχοντες αντιλαμβάνονται θετικά τη σχέση κόστους και παρεχόμενων υπηρεσιών της διοργάνωσης.

5.2.3. Προβολή και Μέσα Ενημέρωσης

5.2.3.1 Στρατηγική Επικοινωνίας και Ψηφιακή Απήχηση

Η επικοινωνιακή στρατηγική του Baja Greece αξιολογήθηκε ως ιδιαίτερα αποτελεσματική, συνδυάζοντας την παραδοσιακή προβολή με σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία για την ενίσχυση της διεθνούς του εικόνας.

Η στρατηγική προβολής της διοργάνωσης στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης αξιολογήθηκε ιδιαίτερα θετικά, με το 66,7% να τη χαρακτηρίζει «Άνω του αναμενόμενου» και το 27,3% «Σύμφωνα με τα πρότυπα». Τα ευρήματα αυτά υποδηλώνουν αποτελεσματική αξιοποίηση των ψηφιακών πλατφορμών για την ενίσχυση της προβολής και της επικοινωνίας του Baja Greece με το κοινό. Όσον αφορά τη γενική προβολή (social media, τηλεόραση, live streaming), το 60,6% των συμμετεχόντων τη χαρακτήρισε «Άνω του αναμενόμενου» και το

36,4% «Σύμφωνα με τα πρότυπα». Τα αποτελέσματα αυτά αναδεικνύουν τη συμβολή των πολλαπλών καναλιών επικοινωνίας στην ενίσχυση της ορατότητας της διοργάνωσης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Κομβικό ρόλο στην εξωστρέφεια της διοργάνωσης φαίνεται να διαδραμάτισε η ζωντανή μετάδοση η οποία προσέλκυσε σημαντικό ενδιαφέρον από το περιβάλλον των συμμετεχόντων. Συγκεκριμένα, το 81,8% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι συγγενείς ή φίλοι τους παρακολούθησαν τις μεταδόσεις (το 27,3% όλες και το 54,5% ορισμένες από αυτές). Το εύρημα αυτό υποδηλώνει τη σημασία των ψηφιακών μέσων στη διάδοση της αγωνιστικής εμπειρίας και στην ενίσχυση της προβολής της διοργάνωσης πέρα από τα όρια της τοπικής κοινότητας.

5.2.3.2 Συνολική Εμπειρία και Στρατηγική Προοπτική

Η ολοκλήρωση της αξιολόγησης του Baja Greece αποτυπώνει μια εξαιρετικά θετική συνολική εμπειρία, ενώ παράλληλα αναδεικνύει τη δυναμική της διοργάνωσης για περαιτέρω διεθνή εξέλιξη.

Αναφορικά με τη συνολική εμπειρία συμμετοχής, το 90,9% των ερωτηθέντων χαρακτήρισε την εκδήλωση ως «Απόλυτα» ή «Πάρα πολύ» ευχάριστη. Η ικανοποίηση αυτή βασίζεται σε συγκεκριμένα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, με κυρίαρχα την ποιότητα των διαδρομών (84,8%), την υποστήριξη και φιλοξενία (69,7%), καθώς και τις σύγχρονες εγκαταστάσεις του Service Park (66,7%).

Συνολική αξιολόγηση σε σχέση με άλλους αγώνες

Η υψηλή αξιολόγηση της διοργάνωσης αποτυπώνεται και στη σύγκριση με άλλους αγώνες Baja, όπου το 72,7% των συμμετεχόντων τοποθετεί το Baja Greece ανάμεσα στις κορυφαίες διοργανώσεις (33,3% ως «το καλύτερο» και 39,4% «ανάμεσα στα 3 καλύτερα»). Το αποτέλεσμα αυτό υποδηλώνει ιδιαίτερα θετική αντίληψη των συμμετεχόντων για το επίπεδο οργάνωσης και τις παρεχόμενες υπηρεσίες της διοργάνωσης, αντανakλώντας τη συστηματική εφαρμογή στρατηγικού σχεδιασμού σε κρίσιμους τομείς οργάνωσης και παροχής υπηρεσιών.

Σημεία προς βελτίωση

Στο πλαίσιο της συνεχούς αξιολόγησης, εντοπίστηκαν και συγκεκριμένα σημεία προς βελτίωση, τα οποία αφορούν κυρίως τεχνολογικά εργαλεία (IRIS & NAV-GPS, 42,4%) και τη

σαφήνεια στην πρόσβαση στους κανονισμούς (33,3%). Η καταγραφή αυτών των στοιχείων είναι πολύτιμη, καθώς παρέχει τη βάση για στοχευμένες παρεμβάσεις που θα ενισχύσουν την επαγγελματική επάρκεια του αγώνα.

Μελλοντική πορεία του Baja Greece

Τέλος, η μελλοντική πορεία της διοργάνωσης αποτυπώνεται μέσα από τις προσδοκίες των ίδιων των συμμετεχόντων. Η πλειονότητα του δείγματος (81,8%) υποστηρίζει τη διατήρηση της παρουσίας του αγώνα στα FIA World & European Baja Cups.

Το εύρημα αυτό καταδεικνύει την ισχυρή προτίμηση των συμμετεχόντων για διατήρηση και ενίσχυση της παρουσίας του αγώνα σε διεθνείς θεσμούς της FIA. Η τάση αυτή αντανακλά την εμπιστοσύνη των αγωνιζομένων στο επίπεδο οργάνωσης και την ποιότητα της διοργάνωσης, ενώ παράλληλα αναδεικνύει τη δυναμική της για περαιτέρω ανάπτυξη και διεθνοποίηση. Επιπλέον, υποδηλώνει ότι ο μέχρι σήμερα στρατηγικός σχεδιασμός κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για τη μακροχρόνια καθιέρωση του Baja Greece ως ενός σταθερού και ανταγωνιστικού θεσμού στο διεθνές αγωνιστικό περιβάλλον.

5.3 Αποτελέσματα Ημιδομημένων Συνεντεύξεων

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα ευρήματα που προέκυψαν από τις ημιδομημένες συνεντεύξεις με τρία κομβικά πρόσωπα της διοργάνωσης. Λόγω των διαφορετικών πεδίων ευθύνης και εξειδίκευσης των συμμετεχόντων, χρησιμοποιήθηκαν εξατομικευμένοι οδηγοί συνέντευξης, προσαρμοσμένοι στον θεσμικό και επιχειρησιακό ρόλο του κάθε συνεντευξιαζόμενου. Συγκεκριμένα: Με τον Διευθυντή Αγώνα και ιδρυτικό μέλος, η διερεύνηση εστιάστηκε στον στρατηγικό σχεδιασμό και την αναπτυξιακή πορεία της διοργάνωσης από την ίδρυσή της έως σήμερα. Με τον Δήμαρχο Άργους Ορεστικού, η συζήτηση επικεντρώθηκε στο κοινωνικό και οικονομικό αποτύπωμα του αγώνα στην τοπική κοινωνία και την ευρύτερη περιοχή. Με την Υπεύθυνη Περιβάλλοντος, εξετάστηκε το περιβαλλοντικό αποτύπωμα, ο ρόλος της βιωσιμότητας και η ενσωμάτωση "πράσινων" πρακτικών στη στρατηγική εξέλιξη του γεγονότος.

Η παρουσίαση των ευρημάτων οργανώνεται θεματικά, επιτρέποντας τη σύνθεση αυτών των διαφορετικών οπτικών σε μια ενιαία και πολυδιάστατη εικόνα για τη λειτουργία και τη στρατηγική κατεύθυνση του Baja Greece. Παράλληλα, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην

αντικειμενική και πιστή αποτύπωση των απόψεων των συνεντευξιαζόμενων, διασφαλίζοντας την ερευνητική διαφάνεια και την αυθεντικότητα των ποιοτικών δεδομένων

5.3.1. Η στρατηγική εξέλιξη και ανάπτυξη του Baja Greece

Οι συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις αναφέρθηκαν εκτενώς στην εξελικτική πορεία μιας μικρής κλίμακας διοργάνωση μηχανοκίνητου αθλητισμού, του Baja Greece, και στους παράγοντες που συνέβαλαν στη μετεξέλιξή του από μια πρωτοβουλία περιφερειακής εμβέλειας η οποία συγκέντρωνε αρχικά κυρίως Έλληνες και Ιταλούς συμμετέχοντες, σε μια διοργάνωση παγκόσμιας εμβέλειας με υψηλές οργανωτικές προδιαγραφές και θεσμική αναγνώριση από τη FIA.

Ο Διευθυντής Αγώνα και ιδρυτικό μέλος της διοργάνωσης ανέφερε ότι *«το Baja Greece ουσιαστικά είναι η εξέλιξη του Rally Greece Offroad, που ξεκίνησε το 2013 από μια ομάδα τεσσάρων ανθρώπων με κοινό πάθος για τον μηχανοκίνητο αθλητισμό»*. Παράλληλα, εξήγησε ότι η αρχική ιδέα διαμορφώθηκε ήδη από το 2012, έπειτα από παρότρυνση φίλων από την Ιταλία, ενώ υπογράμμισε ότι ο στόχος των διοργανωτών δεν ήταν απλώς η δημιουργία *«ενός ακόμη αγώνα»*, αλλά η αναβίωση της κουλτούρας των αγώνων εκτός δρόμου στην Ελλάδα και η επαναφορά του διεθνούς στοιχείου στον ελληνικό μηχανοκίνητο αθλητισμό. Όπως χαρακτηριστικά δήλωσε, *«από την αρχή δεν θέλαμε απλά να κάνουμε έναν ακόμα αγώνα. Θέλαμε να αναβιώσουμε την κουλτούρα των αγώνων εκτός δρόμου στην Ελλάδα και να φέρουμε ξανά το διεθνές στοιχείο, όπως γινόταν παλαιότερα»*.

Η προσωπική αγωνιστική εμπειρία των διοργανωτών φαίνεται να διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της φιλοσοφίας και της στρατηγικής ανάπτυξης του γεγονότος. Ο Διευθυντής Αγώνα ανέφερε ότι *«οι αγώνες Cross Country Rally ήταν πάντα κομμάτι της ζωής μου. Αγωνιζόμουν από το 1987 μέχρι το 2006, συμμετείχα σε πάνω από 100 αγώνες, οπότε είχα μια πολύ καλή εικόνα του τι θέλει ένας αγωνιζόμενος και πώς πρέπει να είναι ένας σωστά οργανωμένος αγώνας»*. Στο ίδιο πλαίσιο, υπογράμμισε ότι η εμπειρία αυτή του επέτρεψε να κατανοεί σε βάθος τις ανάγκες των συμμετεχόντων και να προσαρμόζει τη διοργάνωση με βάση τις πραγματικές απαιτήσεις του αθλήματος. Όπως σημείωσε, *«πιστεύω ότι αυτό οφείλεται κυρίως στο ότι γνωρίζουμε πολύ καλά τι χρειάζονται οι αγωνιζόμενοι»*, ενώ πρόσθεσε ότι *«επειδή προέρχομαι από τον χώρο ως οδηγός, έχω την εμπειρία και τη γνώση των κανονισμών, αλλά κυρίως καταλαβαίνω τι ζητάει κάποιος που συμμετέχει σε έναν τέτοιο αγώνα»*.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε επίσης στη σημασία της στρατηγικής επιλογής της τοποθεσίας διεξαγωγής του αγώνα. Ο Διευθυντής Αγώνα σημείωσε ότι η μεταφορά της διοργάνωσης στη Δυτική Μακεδονία αποτέλεσε κομβικό σημείο για την εξέλιξή της, καθώς η περιοχή παρείχε σημαντικά πλεονεκτήματα τόσο σε αγωνιστικό όσο και σε οργανωτικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, ανέφερε ότι *«η μεταφορά του αγώνα στη Δυτική Μακεδονία μάς έδωσε πολύ καλύτερες συνθήκες: μεγαλύτερες και πιο ασφαλείς διαδρομές, όμορφο φυσικό περιβάλλον και γενικά έναν συνδυασμό που δύσκολα βρίσκεις στην Ευρώπη»*. Επιπλέον, υπογράμμισε ότι η περιοχή διαθέτει καλή προσβασιμότητα μέσω αεροδρομίων και του λιμένα της Ηγουμενίτσας, καθώς και κατάλληλες ξενοδοχειακές και υποστηρικτικές υποδομές για μια διεθνή διοργάνωση.

Αναφερόμενος ειδικότερα στην Καστοριά και στο Άργος Ορεστικό, ο Διευθυντής Αγώνα τόνισε ότι η επιλογή αυτή *«ήταν μια πολύ σημαντική απόφαση για την εξέλιξη του αγώνα»*, καθώς η περιοχή *«προσφέρει πολύ καλές ξενοδοχειακές υποδομές, όμορφο φυσικό περιβάλλον και καλύτερη πρόσβαση»*. Παράλληλα, σημείωσε ότι η μεταφορά της διοργάνωσης αναβάθμισε σημαντικά την εμπειρία των συμμετεχόντων, συνέβαλε στην αύξηση των διεθνών συμμετοχών και ενίσχυσε τη συνολική εικόνα του αγώνα.

Ιδιαίτερη σημασία αποδόθηκε και στην ανάπτυξη σύγχρονων υποδομών για την υποστήριξη της διοργάνωσης. Ο Διευθυντής Αγώνα υπογράμμισε ότι η στήριξη από τον Δήμο Άργους Ορεστικού υπήρξε καθοριστική, καθώς παρείχε στη διοργάνωση την απαραίτητη υλικοτεχνική υποστήριξη και πρόσβαση σε κατάλληλους χώρους που μπορούσαν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις ενός διεθνούς αγώνα. Όπως ανέφερε, *«η δημοτική αρχή αγκάλιασε τη διοργάνωση από την αρχή, όχι μόνο γιατί είδε την προοπτική της για την περιοχή, αλλά και γιατί υπήρχε πραγματικό ενδιαφέρον για τον μηχανοκίνητο αθλητισμό»*.

Στο ίδιο πλαίσιο, ιδιαίτερη αναφορά έγινε στο κεντρικό κτίριο διοίκησης (HQ) της διοργάνωσης στο Άργος Ορεστικό. Ο Διευθυντής Αγώνα δήλωσε χαρακτηριστικά ότι *«ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το κτίριο διοίκησης στο Άργος Ορεστικό συνολικής επιφάνειας 640 τ.μ., το οποίο δημιουργήθηκε ειδικά για τις ανάγκες του αγώνα»*. Σύμφωνα με τον ίδιο, πρόκειται για *«μια υποδομή μοναδική σε παγκόσμιο επίπεδο για αγώνα αυτού του τύπου»*, η οποία *«έχει συμβάλει σημαντικά στην αναβάθμιση της εικόνας και της λειτουργικότητας της διοργάνωσης»*. Παράλληλα, ανέφερε ότι η δημιουργία ενός ενιαίου και οργανωμένου Service Park συνέβαλε ουσιαστικά στη βελτίωση της εμπειρίας των ομάδων και των αγωνιζομένων, ενισχύοντας τον επαγγελματικό χαρακτήρα της διοργάνωσης.

Η στρατηγική εξωστρέφειας και διεθνοποίησης της διοργάνωσης αναδείχθηκε επίσης ως ένας από τους βασικούς παράγοντες της εξελικτικής της πορείας. Ο Διευθυντής Αγώνα ανέφερε ότι *«από την αρχή στοχεύσαμε στη διεθνή συμμετοχή. Μέσα από συνεργασίες με ομάδες του εξωτερικού, καταφέραμε να προσελκύσουμε αγωνιζόμενους από άλλες χώρες»*. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη σημασία αποδόθηκε στη δημιουργία του East European Tout Terrain Series, μιας συνεργασίας μεταξύ διοργανώσεων διαφορετικών χωρών. Όπως εξήγησε, *«η σειρά αυτή περιλάμβανε αγώνες σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Βουλγαρία, η Ρουμανία, η Τουρκία και αργότερα το Ισραήλ»*. Σύμφωνα με τον ίδιο, *«ουσιαστικά δημιουργήθηκε ένα “πρωτάθλημα”, το οποίο βοήθησε σημαντικά στην αύξηση των συμμετοχών και στη γενικότερη εξέλιξη του αγώνα»*.

Αναφερόμενος στη σταδιακή ένταξη της διοργάνωσης στους θεσμούς της FIA, ο Διευθυντής Αγώνα δήλωσε ότι *«εκεί ήταν που είδαμε την ευκαιρία»*, εξηγώντας ότι η οργανωτική ομάδα είχε πλέον αποκτήσει την απαραίτητη εμπειρία και τεχνογνωσία. Όπως σημείωσε, *«είχαμε αποκομίσει την εμπειρία που απαιτεί ένας αγώνας τέτοιου βεληνεκού και νιώθαμε ότι είχε φτάσει σε ένα επίπεδο που μπορούσε να σταθεί στο επίπεδο των αγώνων της FIA»*. Παράλληλα, τόνισε ότι *«ο στόχος μας ήταν ξεκάθαρος: να αναβαθμίσουμε το κύρος του αγώνα, να τον κάνουμε γνωστό σε περισσότερες χώρες της Ευρώπης και να προσελκύσουμε συμμετοχές και χορηγούς»*.

Ο ίδιος περιέγραψε τη διαδικασία αξιολόγησης από τη FIA ως μια μακροχρόνια και απαιτητική διαδικασία, σημειώνοντας ότι *«δεν γίνεται από τη μία μέρα στην άλλη, απαιτεί συνέπεια, σωστή οργάνωση και σταδιακή απόδειξη ότι μπορείς να σταθείς σε αυτό το επίπεδο»*.

Παράλληλα, υπογράμμισε ότι η ένταξη στο FIA World Baja Cup και στο FIA European Baja Cup υποχρέωσε τη διοργάνωση να ακολουθεί αυστηρότερα διεθνή πρότυπα και κανονισμούς. Όπως χαρακτηριστικά δήλωσε, *«καταρχάς, ανέβηκε σημαντικά το επίπεδο οργάνωσης, γιατί έπρεπε πλέον να ακολουθούμε τα αυστηρά πρότυπα που θέτει η FIA. Μέσα από αυτή τη διαδικασία αποκτήσαμε σημαντική τεχνογνωσία»*. Επιπλέον, σημείωσε ότι η συμμετοχή στους θεσμούς της FIA *«αύξησε το ενδιαφέρον από το εξωτερικό, κάτι που αναβάθμισε τον αγώνα»*.

Ιδιαίτερη σημασία αποδόθηκε επίσης στη διαδικασία συνεχούς μάθησης και αξιολόγησης μέσα από τη διεθνή εμπειρία. Ο Διευθυντής Αγώνα ανέφερε ότι *«ένα πολύ σημαντικό κομμάτι ήταν ότι αρχίσαμε να ταξιδεύουμε στο εξωτερικό και να παρακολουθούμε από κοντά άλλους αγώνες της κατηγορίας μας»*. Σύμφωνα με τον ίδιο, η διαδικασία αυτή επέτρεψε

στην οργανωτική ομάδα «να δει πώς λειτουργούν άλλες διοργανώσεις, να συζητήσει με συμμετέχοντες, να δει τι προσφέρει ο ανταγωνισμός και πού βρισκόμαστε εμείς σε σχέση με αυτούς». Παράλληλα, σημείωσε ότι «μέσα από αυτή τη διαδικασία καταφέραμε να εντοπίσουμε τα δυνατά μας σημεία αλλά και τα σημεία που μπορούσαμε να βελτιώσουμε», ενώ κατέληξε ότι «όλα αυτά συνέβαλαν στο να περάσει ο αγώνας σε ένα νέο επίπεδο, τόσο οργανωτικά όσο και σε επίπεδο αναγνωρισιμότητας».

Τέλος, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι αναφορές του Διευθυντή Αγώνα σχετικά με τη φύση της στρατηγικής σκέψης που ακολουθήθηκε κατά την ανάπτυξη της διοργάνωσης. Ο ίδιος ανέφερε ότι «δεν υπάρχει μια συγκεκριμένη συνταγή», ενώ σημείωσε πως «προσωπικά, βασίστηκα πολύ στη διαίσθηση και στη δημιουργική σκέψη και έμαθα να βλέπω ως ευκαιρία καταστάσεις που εκ πρώτης όψεως φαίνονταν απειλητικές». Επιπλέον, υπογράμμισε ότι «η ανάγκη προσαρμογής στις εκάστοτε συνθήκες επηρέασε καθοριστικά τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώθηκε η στρατηγική του αγώνα», ενώ σημείωσε ότι «η στρατηγική εξελίσσεται διαρκώς μέσα από την εμπειρία». Σύμφωνα με τον ίδιο, η πορεία του Baja Greece αποτελεί «έναν συνδυασμό αγάπης για το άθλημα, οράματος, εμπειρίας, διαίσθησης και συνεχούς προσαρμογής».

5.3.2. Η σημασία του κοινωνικού αποτυπώματος του Baja Greece στην τοπική κοινωνία

Οι συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις αναφέρθηκαν εκτενώς στη σημασία του κοινωνικού αποτυπώματος του Baja Greece και στη σχέση της διοργάνωσης με την τοπική κοινωνία. Μέσα από τις απαντήσεις τους αναδείχθηκε ότι η διοργάνωση δεν αντιμετωπίζεται αποκλειστικά ως ένα αθλητικό γεγονός, αλλά ως ένας θεσμός που συνδέεται άμεσα με την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής φιλοξενίας.

Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στην πρώτη διοργάνωση του αγώνα στο Άργος Ορεστικό το 2021, αμέσως μετά την περίοδο των lockdown, καθώς σύμφωνα με τον Δήμαρχο Άργους Ορεστικού η φιλοξενία του αγώνα αποτέλεσε έναν σημαντικό μηχανισμό οικονομικής, τουριστικής και κοινωνικής επανενεργοποίησης της περιοχής. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, «η φιλοξενία του αγώνα, που τότε είχε την ονομασία *Rally Greece Offroad*, στο Άργος Ορεστικό λειτούργησε σαν μια ουσιαστική οικονομική, τουριστική και ψυχολογική ανάσα για τον τόπο μας».

Ο ίδιος συνέδεσε άμεσα τη διοργάνωση με την επαναφορά της τοπικής κοινωνίας στην κανονικότητα μετά την πανδημία, επισημαίνοντας ότι «δεν ήταν απλώς ότι ήρθε ένας αγώνας. Ήταν ότι, σε μια στιγμή που όλοι αναζητούσαμε ξανά την κανονικότητα, η περιοχή μας βρέθηκε

στο επίκεντρο μιας διεθνούς διοργάνωσης». Η συγκεκριμένη αναφορά αναδεικνύει όχι μόνο την οικονομική διάσταση της διοργάνωσης, αλλά και τη συμβολική και κοινωνική της σημασία για την τοπική κοινωνία κατά την μεταπανδημική περίοδο.

Παράλληλα, ο Δήμαρχος υπογράμμισε τη διεθνή διάσταση του αγώνα και τη συμβολή του στην τοπική οικονομική δραστηριότητα, σημειώνοντας ότι *«παρά τους περιορισμούς της εποχής, ο αγώνας προσέλκυσε αγωνιζόμενους από επτά χώρες: Ισραήλ, Ιταλία, Γαλλία, Βουλγαρία, Τουρκία, Κύπρο και Ελλάδα»*. Όπως εξήγησε, η παρουσία αγωνιζομένων, συνοδών, μηχανικών, κριτών και ανθρώπων της διοργάνωσης δημιούργησε άμεσα οικονομικά οφέλη για την περιοχή, καθώς *«όλοι αυτοί κινήθηκαν στην τοπική αγορά, στα καταλύματα, στην εστίαση, στα πρατήρια καυσίμων και στις υπηρεσίες της περιοχής»*.

Αντίστοιχα, οι συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις ανέδειξαν ότι η διοργάνωση λειτουργεί ως μοχλός ανάπτυξης για την τοπική οικονομία, μέσω της προσέλκυσης αγωνιζομένων, ομάδων και επισκεπτών από διαφορετικές χώρες, αλλά και μέσω της συνεργασίας με τοπικούς επαγγελματίες και προμηθευτές για υπηρεσίες όπως εκτυπώσεις, έπαθλα και παραγωγή τηλεοπτικού περιεχομένου.

Σχετικά με τη σημασία της φιλοξενίας μιας διεθνούς αθλητικής διοργάνωσης για την περιοχή, ο Δήμαρχος σημείωσε ότι το Baja Greece *«άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο βλέπαμε τις δυνατότητες του τόπου μας»*, επισημαίνοντας ότι *«η ένταξη της διοργάνωσης στο περιβάλλον της FIA ενίσχυσε ουσιαστικά τη διεθνή προβολή και την εξωστρέφεια της περιοχής. Η παρουσία ενός διεθνούς αγώνα μηχανοκίνητου αθλητισμού σε μια μικρή περιφερειακή πόλη λειτούργησε ως στοιχείο αναβάθμισης της εικόνας και της αναγνωρισιμότητας του τόπου»*.

Ιδιαίτερη σημασία αποδόθηκε επίσης στη δημιουργία του Κτιρίου Διοίκησης του αγώνα στο Άργος Ορεστικό το 2022, το οποίο παρουσιάστηκε ως ένα από τα σημαντικότερα παραδείγματα μόνιμης παρακαταθήκης της διοργάνωσης για την περιοχή. Σύμφωνα με τον Δήμαρχο, *«πρόκειται για μια σύγχρονη υποδομή, η οποία δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες ενός διεθνούς αγώνα υψηλών προδιαγραφών, αλλά ταυτόχρονα να λειτουργήσει ως πολυλειτουργικός χώρος για τον Δήμο και την τοπική κοινωνία»*. Η δυνατότητα αξιοποίησής του για εκπαιδευτικές δράσεις, ημερίδες, σεμινάρια και άλλες κοινωνικές ή αθλητικές δραστηριότητες αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο μια αθλητική διοργάνωση μπορεί να δημιουργήσει μακροχρόνια κοινωνική και αναπτυξιακή αξία για τον τόπο φιλοξενίας της. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε ο Δήμαρχος, *«ο αγώνας λειτούργησε ως αφορμή για να αποκτήσει η*

περιοχή κάτι που μπορεί να υπηρετήσει και άλλες ανάγκες» και «δεν τελειώνει με την πτώση της καρό σημαίας».

Σημαντική θέση στις απαντήσεις του Δημάρχου κατείχαν και οι δράσεις κοινωνικής ευθύνης της διοργάνωσης. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις δράσεις που πραγματοποιήθηκαν σε σχολεία της περιοχής, όπου οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για την οδική ασφάλεια και να γνωρίσουν τον κόσμο των αγώνων off-road μέσα από βιωματικές εμπειρίες. Σύμφωνα με τον Δήμαρχο «*βασικός στόχος των δράσεων αυτών ήταν να αναδειχθεί η διάκριση ανάμεσα στον μηχανοκίνητο αθλητισμό, ο οποίος πραγματοποιείται σε αυστηρά ελεγχόμενο περιβάλλον με υψηλές προδιαγραφές ασφάλειας, και στην επικίνδυνη οδηγική συμπεριφορά στον δημόσιο δρόμο*». Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, «*το μήνυμα που θέλαμε να περάσουμε είναι ξεκάθαρο: ο δρόμος δεν είναι πίστα και η υπεύθυνη οδήγηση είναι θέμα παιδείας*».

Εικόνα 2: Ενημερωτική επίσκεψη του Διευθυντή Αγώνα Baja Greece σε σχολεία του Άργους Ορεστικού

Στο ίδιο πλαίσιο, ο Δήμαρχος αναφέρθηκε και στη δράση «*Συνοδηγοί για μια μέρα*», μέσω της οποίας μαθητές της περιοχής είχαν τη δυνατότητα να βιώσουν με ασφάλεια την εμπειρία του αγώνα μέσα από ελεγχόμενες διαδρομές με αγωνιστικά οχήματα. Όπως σημείωσε, «*η δράση αυτή συνδύασε βιωματική εμπειρία και εκπαιδευτικό χαρακτήρα, ενισχύοντας τη σύνδεση των νέων με τις έννοιες της ασφάλειας, της πειθαρχίας και του σεβασμού στους κανόνες*».

Παράλληλα, ιδιαίτερη σημασία αποδόθηκε στις δράσεις συμπερίληψης και κοινωνικής συμμετοχής. Όπως ανέφερε ο Δήμαρχος, «η διοργάνωση ανοίγει την εμπειρία του αγώνα σε ωφελούμενους του ΚΔΑΠ ΜΕΑ και μαθητές του ΕΕΕΕΚ Άργους Ορεστικού. Οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν το Service Park, να γνωρίσουν από κοντά τους αγωνιζόμενους και να παρακολουθήσουν την προετοιμασία των οχημάτων, βιώνοντας τον αγώνα από μια διαφορετική, πιο ανθρώπινη οπτική. Ως Δήμος, θεωρούμε αυτές τις δράσεις εξαιρετικά σημαντικές, καθώς ενισχύουν την ισότιμη συμμετοχή και αναδεικνύουν ότι μια διεθνής διοργάνωση μπορεί να είναι ανοιχτή και προσβάσιμη σε όλους. Αυτό αποτελεί, για εμάς, την ουσία της κοινωνικής προσφοράς».

Εικόνα 3: Επίσκεψη ΚΔΑΠ ΜΕΑ και το ΕΕΕΕΚ Άργους Ορεστικού στο Service Park του Baja Greece

Παράλληλα, ανέφερε ότι «για εμάς έχει ιδιαίτερη σημασία το γεγονός ότι το Baja Greece δεν περιορίζεται μόνο στο αγωνιστικό του σκέλος, αλλά αποκτά ουσιαστική κοινωνική διάσταση μέσα από πρωτοβουλίες των ίδιων των διοργανωτών. Ενδεικτική είναι η δράση που υλοποιήθηκε σε συνεργασία με το Δημοτικό Ωδείο Άργους Ορεστικού, μέσω της οποίας προσφέρθηκαν δωρεάν μαθήματα μουσικής σε παιδιά κοινωνικά ευάλωτων και οικονομικά ασθενέστερων οικογενειών».

Ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε και η σύνδεση της διοργάνωσης με την πολιτιστική ταυτότητα της περιοχής. Στο πλαίσιο αυτό, αναφέρθηκε η προσφορά ψηφιδωτού έργου που

απεικονίζει τον «Σκεπτόμενο», σύμβολο της πόλης, προς τον Δήμο Άργους Ορεστικού. Σύμφωνα με τον Δήμαρχο, «η πρωτοβουλία αυτή αποτέλεσε έμπρακτη έκφραση σεβασμού προς την ιστορία και την πολιτιστική ταυτότητα του τόπου, ενισχύοντας τον δεσμό ανάμεσα στη διοργάνωση και την τοπική κοινωνία».

Εικόνα 4: Παράδοση του ψηφιδωτού με τον «Σκεπτόμενο» από τον Διευθυντή του Αγώνα στον Δήμαρχο Άργους Ορεστικού

Επίσης, ο Δήμαρχος υπογράμμισε ότι «για εμάς ήταν πολύ σημαντικό ο αγώνας να μη μείνει έξω από την πόλη ή να αφορά μόνο τους αγωνιζόμενους και τις ομάδες. Θέλαμε να γίνει υπόθεση της τοπικής κοινωνίας». Για τον λόγο αυτό, οι τελετές έναρξης και λήξης πραγματοποιούνται σε κεντρικά σημεία του Άργους Ορεστικού, δίνοντας τη δυνατότητα στους κατοίκους να έρθουν σε άμεση επαφή με τα πληρώματα, τα αγωνιστικά οχήματα και τις εκδηλώσεις της διοργάνωσης». Σύμφωνα με τον ίδιο, «με αυτόν τον τρόπο ο αγώνας ήρθε κοντά στους κατοίκους», ενισχύοντας ουσιαστικά τη σύνδεση της διοργάνωσης με τον κοινωνικό ιστό της περιοχής.

Εικόνα 5: Αφίσα της διοργάνωσης με έμφαση στις δράσεις εντός του Άργους Ορεστικού και το χρονοδιάγραμμα των τελετών.

#RALLYGREECEOFFROAD2023 14-17 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΦΕΤΟΣ ΤΟ ΡΑΛΙ ΕΡΧΕΤΑΙ ΣΤΟ ΝΕΟ ΠΑΡΚΟ

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗ ΔΑΠΟΝΟΜΗ ΕΠΑΘΛΩΝ FIA ΔΑΠΟΝΟΜΗ ΕΠΑΘΛΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ + ΙΤΑΛΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ

ΠΕΜΠΤΗ 15/6 20:30 ΣΑΒΒΑΤΟ 17/6 20:30 ΚΥΡΙΑΚΗ 18/6 15:30

1000+ ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΑ 640 ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΑ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

12 ΩΡΕΣ ΔΡΑΣΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ 3 ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 17/6 22:00 ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΣ

BABLEY - CANADIAN ART PIZZA
ΚΑΡΑΜΕΛΑ - ΚΑΣΤΟΡΑΣ - ΛΑΟΥ ΛΑΟΥ
La Maison the Cheesy Café-Bar
ΜΑΝΤΕΣΟ - ΦΑΓΑΝΑΣ - ΧΡΟΥΠΙΣΤΑ
WRAP N° ROLL - ΣΟΟΠΣΕΡΙΕ

ΚΟΥΠΕΣ

10th RALLY GREECE OFFROAD 2023

ΕΛΛΗΝΟΙ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ

FIA

facebook.com/rallygreeceoffroad

Παράλληλα, ιδιαίτερα σημαντικός αναδείχθηκε και ο ρόλος των εθελοντών. Ο Δήμαρχος ανέφερε χαρακτηριστικά ότι «οι εθελοντές διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο. Είναι άνθρωποι της περιοχής που προσφέρουν χρόνο, ενέργεια και διάθεση». Επιπλέον, σημείωσε ότι μέσα από τη συμμετοχή τους «αποκτούν εμπειρία στη διαχείριση διεθνών αθλητικών γεγονότων, μαθαίνουν πώς λειτουργεί μια διοργάνωση μηχανοκίνητου αθλητισμού και γίνονται μέρος μιας συλλογικής

προσπάθειας». Με αυτόν τον τρόπο, η εθελοντική συμμετοχή συμβάλλει όχι μόνο στην υποστήριξη της διοργάνωσης, αλλά και στην ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και κοινωνικής συμμετοχής σε τοπικό επίπεδο.

5.3.3. Οι βιώσιμες πρακτικές και η περιβαλλοντική διαχείριση του Baja Greece

Η παρούσα ενότητα εξετάζει κατά πόσο μια διοργάνωση μηχανοκίνητου αθλητισμού μπορεί να επιτύχει σχετικά χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα μέσω βιώσιμων πρακτικών οργάνωσης και διαχείρισης. Η περίπτωση του Baja Greece καταδεικνύει ότι κάτι τέτοιο είναι εφικτό, υπό την προϋπόθεση ότι η βιωσιμότητα ενσωματώνεται εξαρχής στον σχεδιασμό της διοργάνωσης και δεν αντιμετωπίζεται εκ των υστέρων ως διορθωτική ή επικοινωνιακή παρέμβαση. Όπως ανέφερε η Υπεύθυνη Περιβάλλοντος, *«η περιβαλλοντική βιωσιμότητα δεν είναι κάτι θεωρητικό ή επικοινωνιακό· είναι μια καθημερινή πρακτική που διατρέχει όλο τον κύκλο ζωής του αγώνα»*.

Σύμφωνα με την ίδια, η διοργάνωση έχει αναπτύξει *«ένα οργανωμένο σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης»*, το οποίο καλύπτει *«όλο τον κύκλο ζωής του αγώνα, από τον αρχικό σχεδιασμό και την επιλογή των διαδρομών έως τη λειτουργία του Service Park, τη διαχείριση αποβλήτων και την αποτίμηση μετά την ολοκλήρωση της διοργάνωσης»*.

Παράλληλα, η Υπεύθυνη Περιβάλλοντος υπογράμμισε ότι η περιβαλλοντική στρατηγική του Baja Greece βασίζεται κυρίως *«στην πρόληψη και στον σωστό σχεδιασμό»*. Σύμφωνα με την ίδια, *«οι διαδρομές σχεδιάζονται αποκλειστικά πάνω σε ήδη υπάρχον δίκτυο δρόμων, χωρίς καμία νέα παρέμβαση στο φυσικό περιβάλλον»*, ενώ παράλληλα *«αποφεύγεται κάθε διέλευση από προστατευόμενες περιοχές Natura 2000»*.

Επιπλέον, επεσήμανε ότι η χρήση των διαδρομών πραγματοποιείται μόνο μετά τη λήψη των απαραίτητων αδειών και *«σε πλήρη συμμόρφωση με την εθνική περιβαλλοντική νομοθεσία και τις απαιτήσεις των δασικών αρχών»*. Μέσα από τις πρακτικές αυτές, περιέγραψε τη βασική φιλοσοφία της διοργάνωσης, σημειώνοντας ότι στόχος είναι ο αγώνας να *«περάσει από την περιοχή χωρίς να αφήσει ίχνος»*, προσέγγιση που αντανάκλα και το περιβαλλοντικό λογότυπο της διοργάνωσης *«lead the race leave no trace»*.

Ιδιαίτερη σημασία έχει και το γεγονός ότι, σύμφωνα με την Υπεύθυνη Περιβάλλοντος, η διοργάνωση διατηρεί μέχρι σήμερα μηδενικό ιστορικό περιβαλλοντικών περιστατικών. Όπως υποστήριξε, το στοιχείο αυτό αποδεικνύει ότι *«η πρόληψη και ο σωστός σχεδιασμός μπορούν να*

λειτουργήσουν αποτελεσματικά στην πράξη», ακόμη και σε έναν αγώνα που διεξάγεται σε φυσικό περιβάλλον και περιλαμβάνει οχήματα, μετακινήσεις, τεχνική υποστήριξη και προσωρινή συγκέντρωση μεγάλου αριθμού ανθρώπων.

Επίσης ανέφερε ότι, *«οι βασικοί τομείς βιωσιμότητας που έχουν εντοπιστεί στο Baja Greece είναι «οι μεταφορές, οι εκπομπές άνθρακα και η διαχείριση αποβλήτων»*. Όπως εξήγησε, οι τομείς αυτοί προέκυψαν μέσα από *«μια δομημένη διαδικασία αξιολόγησης»* των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, με βασικά κριτήρια *«τη σοβαρότητα και τη συχνότητά τους»*. Με τον τρόπο αυτό, η διοργάνωση επικεντρώνεται σε εκείνες τις επιπτώσεις που είτε έχουν μεγαλύτερη ένταση είτε εμφανίζονται συστηματικά κατά τη διεξαγωγή του αγώνα.

Αναφερόμενη στη λειτουργία του Service Park, επεσήμανε ότι εφαρμόζονται συγκεκριμένοι *«κανόνες πρόληψης ρύπανσης»*, ιδιαίτερα σε σχέση με πιθανές διαρροές καυσίμων ή λιπαντικών. Παράλληλα, υπογράμμισε ότι οι αγωνιστικές ομάδες υποχρεούνται να τηρούν *«συγκεκριμένες περιβαλλοντικές απαιτήσεις»*, όπως η χρήση προστατευτικών μέσων και η ορθή διαχείριση των αποβλήτων τους. Επιπλέον, σημείωσε ότι η διοργάνωση εφαρμόζει *«οργανωμένο σύστημα διαχείρισης αποβλήτων με διαχωρισμό στην πηγή»* σε συνεργασία με την Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας, γεγονός που ενισχύει την αποτελεσματικότητα της περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Σημαντικό ρόλο στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος διαδραματίζει και η χρήση μόνιμων υποδομών. Όπως ανέφερε η Υπεύθυνη Περιβάλλοντος το Κτίριο Διοίκησης αποτελεί *«μόνιμη δημοτική υποδομή υψηλής ενεργειακής απόδοσης»*, περιορίζοντας την ανάγκη για προσωρινές εγκαταστάσεις και γεννήτριες. Παράλληλα, εξήγησε ότι η ύπαρξη *«μόνιμης αποθήκης στο Κτίριο Διοίκησης»* συμβάλλει στη μείωση των αναγκών μεταφοράς εξοπλισμού από άλλες περιοχές, περιορίζοντας αντίστοιχα και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που σχετίζονται με την εφοδιαστική αλυσίδα.

Η ψηφιοποίηση διαδικασιών αποτελεί επίσης σημαντική πρακτική περιορισμού του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Η ίδια ανέφερε ότι το Baja Greece *«περιορίζει τις εκτυπώσεις»*, χρησιμοποιεί *«FSC χαρτί όπου απαιτείται»* και αξιοποιεί ψηφιακά μέσα ενημέρωσης και οργάνωσης, μειώνοντας έτσι την κατανάλωση χαρτιού και ενισχύοντας παράλληλα τη λειτουργική αποτελεσματικότητα του αγώνα.

Ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο της συνέντευξης αποτέλεσε η αναφορά στο ανθρακικό αποτύπωμα της διοργάνωσης. Σύμφωνα με την Υπεύθυνη Περιβάλλοντος, το Baja Greece παρουσιάζει «*σχετικά χαμηλό ανθρακικό αποτύπωμα*», το οποίο, όπως υπογράμμισε, «*δεν προκύπτει τυχαία, αλλά είναι αποτέλεσμα συστηματικής παρακολούθησης και στοχευμένου σχεδιασμού*».

Όπως εξήγησε, η διοργάνωση έχει αναπτύξει «*οργανωμένο πλαίσιο καταγραφής και αξιολόγησης των εκπομπών, βασισμένο στο GHG Protocol, προκειμένου να εντοπίζονται οι κύριες πηγές εκπομπών και να σχεδιάζονται αντίστοιχες παρεμβάσεις περιορισμού τους*». Στο πλαίσιο αυτό, ανέφερε ότι το συνολικό ανθρακικό αποτύπωμα της διοργάνωσης ανέρχεται περίπου σε 11,98 τόνους CO₂e, επισημαίνοντας ότι «*το μεγαλύτερο μέρος αφορά τις άμεσες λειτουργικές δραστηριότητες*», ενώ οι έμμεσες εκπομπές παραμένουν περιορισμένες κυρίως λόγω «*της έντονης τοπικής συμμετοχής και του τρόπου με τον οποίο έχει σχεδιαστεί η διοργάνωση*».

Παράλληλα, η Υπεύθυνη Περιβάλλοντος συνέδεσε τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος με συγκεκριμένες στρατηγικές επιλογές της διοργάνωσης, όπως η αξιοποίηση τοπικών προμηθευτών και υπηρεσιών, αλλά και η ενεργή συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας. Όπως ανέφερε, «*περίπου το 90% των εθελοντών και των θεατών προέρχεται από την ευρύτερη περιοχή*», γεγονός που συμβάλλει ουσιαστικά στη μείωση των μετακινήσεων και, κατ' επέκταση, στον περιορισμό των εκπομπών που σχετίζονται με τη διοργάνωση.

Στο πεδίο των συνεργασιών, η Υπεύθυνη Περιβάλλοντος αναφέρθηκε στον ρόλο του Sustainability Partner του Baja Greece. Όπως σημείωσε, μέσα από τη συνεργασία αυτή υλοποιούνται δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, όπως «*περιβαλλοντικά webinars για εθελοντές*», αλλά και πρωτοβουλίες με πιο μακροχρόνιο αποτύπωμα, όπως οι «*eco-διαδρομές*». Σύμφωνα με την ίδια, οι «*eco-διαδρομές συνδέουν τη διοργάνωση με την ήπια άθληση, την πεζοπορία, την ποδηλασία και τον εναλλακτικό τουρισμό ενισχύοντας την περιβαλλοντική και τουριστική ανάπτυξη της Δυτικής Μακεδονίας*».

5.3.4. Η συμβολή της βιωσιμότητας στον στρατηγικό σχεδιασμό και την ανάπτυξη του Baja Greece

Οι συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις αναφέρθηκαν στη σημασία της βιωσιμότητας ως βασικού στοιχείου του στρατηγικού σχεδιασμού και της αναπτυξιακής πορείας του Baja Greece. Από τις απαντήσεις τους προκύπτει ότι η βιωσιμότητα δεν αντιμετωπίζεται ως μια

αποσπασματική περιβαλλοντική πρακτική, αλλά ως στοιχείο που διαμορφώνει τη συνολική φιλοσοφία και την οργανωτική ταυτότητα της διοργάνωσης.

Η Υπεύθυνη Περιβάλλοντος υπογράμμισε ότι η περιβαλλοντική στρατηγική αποτελεί *«βασικό κομμάτι της διοργάνωσης»*. Όπως εξήγησε, το Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης λειτουργεί ως *«πλαίσιο που καθοδηγεί τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζεται και υλοποιείται ο αγώνας»*.

Ιδιαίτερα εμφανής είναι και η σύνδεση της στρατηγικής με την προσέγγιση Triple Bottom Line. Σύμφωνα με την ίδια, η στρατηγική της διοργάνωσης *«δεν περιορίζεται μόνο στην περιβαλλοντική διάσταση»*, αλλά βασίζεται *«στην ισορροπία ανάμεσα στο περιβαλλοντικό, το κοινωνικό και το οικονομικό αποτύπωμα της διοργάνωσης»*. Όπως ανέφερε, η επιτυχία του Baja Greece δεν αξιολογείται μόνο από *«το πόσες συμμετοχές έχει ή πόσο καλά διεξάγεται αγωνιστικά»*, αλλά και από *«το τι αφήνει πίσω του στην περιοχή»*.

Η Υπεύθυνη Περιβάλλοντος συνόψισε τη φιλοσοφία αυτή αναφέροντας ότι η βιωσιμότητα δεν σημαίνει μόνο *«να προστατέψουμε το περιβάλλον»*, αλλά να οργανωθεί *«ένας αγώνας που σέβεται το φυσικό τοπίο, στηρίζει την τοπική κοινωνία και δημιουργεί πραγματική αξία για τον τόπο που τον φιλοξενεί»*. Η διατύπωση αυτή αναδεικνύει ότι η βιωσιμότητα λειτουργεί ως ολιστικό οργανωτικό πλαίσιο και όχι ως μεμονωμένη περιβαλλοντική δράση.

Αναφερόμενη στους βασικούς στόχους της στρατηγικής, δήλωσε ότι η διοργάνωση επιδιώκει *«τη συνεχή βελτίωση σε όλα τα επίπεδα»*, καθώς και την επίτευξη του ανώτατου επιπέδου περιβαλλοντικής διαπίστευσης της FIA, δηλαδή των *«3 αστεριών»*.

Επιπλέον, από τις απαντήσεις προέκυψε ότι η ενεργή συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη μακροχρόνια επιτυχία της διοργάνωσης. Η εκτεταμένη συμμετοχή εθελοντών, η συνεργασία με τοπικούς φορείς και επιχειρήσεις, καθώς και οι κοινωνικές και εκπαιδευτικές δράσεις που αναπτύσσονται παράλληλα με τον αγώνα, συμβάλλουν στην ενίσχυση των δεσμών μεταξύ της διοργάνωσης και της περιοχής φιλοξενίας. Με τον τρόπο αυτό, το Baja Greece επιδιώκει να λειτουργεί όχι ως ένα εξωτερικό γεγονός που πραγματοποιείται προσωρινά στην περιοχή, αλλά ως μια διοργάνωση που ενσωματώνεται στην τοπική κοινωνία και δημιουργεί μακροπρόθεσμη αξία για τον τόπο και τους κατοίκους του.

Σχετικά με τη σύνδεση βιωσιμότητας και ανάπτυξης, ο Διευθυντής Αγώνα ανέφερε ότι *«η βιωσιμότητα λειτούργησε και ως εργαλείο διαφοροποίησης, που μας έδωσε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα»*.

Ο ίδιος εξήγησε ότι πολλές εταιρείες που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν χορηγικά ένα γεγονός μηχανοκίνητου αθλητισμού κατευθύνουν συνήθως τους διαθέσιμους πόρους τους σε μεγαλύτερες διοργανώσεις, όπως το Rally Acropolis. Ωστόσο, υπογράμμισε ότι *«στη δική μας περίπτωση, το γεγονός ότι υιοθετήσαμε τη λογική του sustainable event, κάτι που δεν αφορά μόνο το περιβαλλοντικό κομμάτι αλλά αντικατοπτρίζει τη φιλοσοφία μας στον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζουμε και υλοποιούμε τον αγώνα, δημιούργησε νέες δυνατότητες για εμάς»*.

Παράλληλα, σημείωσε ότι μέσα από αυτή την προσέγγιση *«καταφέραμε να προσελκύσουμε χορηγούς που ενδιαφέρονται να συνδεθούν με ένα αθλητικό γεγονός που έχει στις προτεραιότητές του τη βιωσιμότητα και επιδιώκει να αφήσει ένα θετικό αποτύπωμα στην τοπική κοινωνία»*. Επιπλέον, επεσήμανε ότι το περιβαλλοντικό σύνθημα της διοργάνωσης *«lead the race leave no trace»* αποτυπώνει *«τη σύνδεση μεταξύ του τρόπου που λειτουργούμε και της περιβαλλοντικής συνείδησης των διοργανωτών»*.

VI. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η παρούσα έρευνα εξέτασε τον στρατηγικό σχεδιασμό του Baja Greece, μιας διοργάνωσης μηχανοκίνητου αθλητισμού μικρής κλίμακας που εξελίχθηκε σταδιακά σε διεθνώς αναγνωρισμένο θεσμό. Παράλληλα, διερευνήθηκε ο κοινωνικός, οικονομικός και περιβαλλοντικός αντίκτυπος της διοργάνωσης στην τοπική κοινωνία της περιοχής φιλοξενίας, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο η ενσωμάτωση αρχών βιωσιμότητας επηρεάζει τη λειτουργία, τη διοίκηση και τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξή της.

Αναλυτικότερα, το πρώτο ερευνητικό ερώτημα επικεντρώθηκε στη διερεύνηση της δυνατότητας μετεξέλιξης μιας διοργάνωσης μηχανοκίνητου αθλητισμού μικρής κλίμακας σε έναν επίσημα αναγνωρισμένο θεσμό του παγκόσμιου μηχανοκίνητου αθλητισμού, εξετάζοντας παράλληλα τον ρόλο του στρατηγικού σχεδιασμού στη διαμόρφωση της αναπτυξιακής της πορείας. Τα αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαιώνουν ότι μια τέτοια εξέλιξη είναι εφικτή.

Τα ευρήματα της έρευνας δείχνουν ότι η εξέλιξη του Baja Greece δεν βασίστηκε αποκλειστικά στην εφαρμογή ενός αυστηρά προκαθορισμένου επιχειρηματικού σχεδίου, αλλά σε μια δυναμική διαδικασία στρατηγικής προσαρμογής και συνεχούς βελτίωσης. Η αγωνιστική εμπειρία των διοργανωτών φαίνεται να διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο, καθώς η βαθιά γνώση των απαιτήσεων του αθλήματος επέτρεψε την καλύτερη κατανόηση των αναγκών των αγωνιζομένων και των ομάδων. Οι αναφορές του Διευθυντή Αγώνα σχετικά με τη σημασία της εμπειρίας του ως πρώην αγωνιζόμενου αναδεικνύουν ότι η ανάπτυξη της διοργάνωσης βασίστηκε σε μεγάλο βαθμό στη βιωματική γνώση, στη συνεχή ανατροφοδότηση από τους συμμετέχοντες και στη διαρκή αξιολόγηση των οργανωτικών πρακτικών.

Η προσέγγιση αυτή συνδέεται άμεσα με τη θεωρία της αναδυόμενης στρατηγικής του Henry Mintzberg (1987), σύμφωνα με την οποία η στρατηγική δεν διαμορφώνεται αποκλειστικά μέσα από έναν αυστηρά γραμμικό και προκαθορισμένο σχεδιασμό, αλλά εξελίσσεται δυναμικά μέσω της συνεχούς μάθησης, της εμπειρίας και της προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του περιβάλλοντος. Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, η στρατηγική μπορεί να αναδύεται σταδιακά μέσα από την καθημερινή πρακτική και τη συσσώρευση εμπειρίας, χωρίς να αποτελεί αποκλειστικά το αποτέλεσμα εκ των προτέρων σχεδιασμένων ενεργειών.

Παράλληλα, ιδιαίτερα σημαντικός αποδείχθηκε ο ρόλος του αρχικού οράματος των διοργανωτών. Η επιθυμία να δημιουργηθεί κάτι περισσότερο από έναν ακόμη αγώνα και να αναβιώσει η κουλτούρα των αγώνων εκτός δρόμου στην Ελλάδα λειτούργησε ως βασικός άξονας στρατηγικής κατεύθυνσης. Η έρευνα δείχνει ότι το Baja Greece δεν εξελίχθηκε τυχαία,

αλλά μέσα από μια σταδιακή διαδικασία οργανωτικής ωρίμανσης, κατά την οποία η αρχική εξωστρέφεια μετατράπηκε σε ένα αθλητικό προϊόν διεθνών προδιαγραφών.

Το στοιχείο αυτό επιβεβαιώνει ότι ακόμη και στις περιπτώσεις όπου η στρατηγική εξελίσσεται δυναμικά, η ύπαρξη ενός σταθερού οράματος μπορεί να λειτουργήσει ως σημείο αναφοράς για τη λήψη αποφάσεων και τη διαμόρφωση της αναπτυξιακής πορείας μιας διοργάνωσης. Το εύρημα αυτό συνάδει με τον Masterman (2004), ο οποίος υποστηρίζει ότι η διατύπωση μιας ξεκάθαρης μακροπρόθεσμης κατεύθυνσης αποτελεί το θεμέλιο του στρατηγικού προσανατολισμού μιας διοργάνωσης, καθώς παρέχει το πλαίσιο μέσα στο οποίο λαμβάνονται οι επιμέρους αποφάσεις.

Υπό το πρίσμα αυτό, το αρχικό όραμα του Baja Greece φαίνεται να λειτουργήσει ως σταθερός πυρήνας στρατηγικού προσανατολισμού, επιτρέποντας στη διοργάνωση να προσαρμόζεται στις νέες συνθήκες χωρίς να χάνει τη βασική της ταυτότητα και τον εξελικτικό της προσανατολισμό.

Ιδιαίτερα κρίσιμη υπήρξε επίσης η στρατηγική επιλογή της Δυτικής Μακεδονίας και ειδικότερα της περιοχής του Άργους Ορεστικού ως τόπου διεξαγωγής της διοργάνωσης. Τα φυσικά χαρακτηριστικά της περιοχής, η δυνατότητα ανάπτυξης απαιτητικών και ασφαλών ειδικών διαδρομών, η προσβασιμότητα μέσω λιμένων και αεροδρομίων, καθώς και οι ξενοδοχειακές και υποστηρικτικές υποδομές, συνέβαλαν καθοριστικά στη διαμόρφωση της ταυτότητας του γεγονότος.

Τα ποσοτικά δεδομένα της έρευνας επιβεβαιώνουν τη σημασία της συγκεκριμένης επιλογής, καθώς η συντριπτική πλειονότητα των συμμετεχόντων αξιολόγησε ιδιαίτερα θετικά τόσο την τοποθεσία όσο και τις υποστηρικτικές υπηρεσίες της περιοχής. Τα ευρήματα αυτά υποδηλώνουν ότι η τοποθεσία και η ποιότητα των τοπικών υποδομών αποτέλεσαν βασικούς πυλώνες της διεθνούς ανταγωνιστικότητας του Baja Greece.

Το εύρημα αυτό βρίσκεται σε συμφωνία με τον Higham (1999), ο οποίος υποστηρίζει ότι τα αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας είναι πιθανότερο να επιτύχουν όταν η κλίμακα και οι απαιτήσεις τους είναι συμβατές με τις υποδομές, τους διαθέσιμους πόρους και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής φιλοξενίας.

Η περίπτωση του Baja Greece φαίνεται να επιβεβαιώνει τη συγκεκριμένη προσέγγιση, καθώς τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της Δυτικής Μακεδονίας, σε συνδυασμό με τις διαθέσιμες υποδομές, τη φιλοξενία της τοπικής κοινωνίας και τη συνεργασία των τοπικών φορέων, συνέβαλαν στη δημιουργία μιας διακριτής αγωνιστικής ταυτότητας. Υπό αυτή την

έννοια, η περιοχή φιλοξενίας δεν λειτούργησε απλώς ως χώρος διεξαγωγής του αγώνα, αλλά ως αναπόσπαστο στοιχείο της συνολικής εμπειρίας που προσφέρει το Baja Greece στους συμμετέχοντες και τους επισκέπτες.

Εξίσου σημαντική αναδείχθηκε η διαθεσιμότητα σύγχρονων οργανωτικών υποδομών και η έμφαση στη συνολική εμπειρία των συμμετεχόντων. Η δημιουργία του σύγχρονου κεντρικού κτιρίου διοίκησης (HQ), η λειτουργία ενός οργανωμένου Service Park και η συνεχής αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών συνέβαλαν ουσιαστικά στην ενίσχυση της επαγγελματικής εικόνας της διοργάνωσης και στην ικανοποίηση των αγωνιζομένων. Η ιδιαίτερα θετική αξιολόγηση του αγώνα σε σύγκριση με άλλες διεθνείς διοργανώσεις Baja υποδηλώνει ότι η ποιότητα της οργάνωσης, των εγκαταστάσεων και των παρεχόμενων υπηρεσιών αποτέλεσε σημαντικό στοιχείο διαφοροποίησης του Baja Greece στο διεθνές αγωνιστικό περιβάλλον.

Η διαπίστωση αυτή συνδέεται με τους Konstantinidis, Karagiorgos και Alexandris (2017), οι οποίοι υποστηρίζουν ότι η παροχή εμπειριών υψηλής ποιότητας ενισχύει την ικανοποίηση των συμμετεχόντων και την πρόθεσή τους να επιστρέψουν σε μια αθλητική διοργάνωση. Παράλληλα, οι Hassan και O'Connor (2007) επισημαίνουν ότι η ποιότητα των υποδομών και η αποτελεσματική οργανωτική λειτουργία αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες της ελκυστικότητας και της ανταγωνιστικότητας ενός αθλητικού γεγονότος σε διεθνές επίπεδο.

Στην περίπτωση του Baja Greece, η αξιοποίηση των διαθέσιμων υποδομών της περιοχής φιλοξενίας, σε συνδυασμό με τη συνεχή αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, φαίνεται ότι συνέβαλε ουσιαστικά στη δημιουργία μιας θετικής εμπειρίας για τους συμμετέχοντες και στην επιτυχημένη πορεία της διοργάνωσης στο εγχώριο και διεθνές επίπεδο.

Επίσης, η έρευνα ανέδειξε τη σημασία της διεθνοποίησης και της στρατηγικής εξωστρέφειας στην μετεξέλιξη του Baja Greece, που σύμφωνα με τους αγωνιζόμενους, κατατάσσεται σε μια από τις top 3 διοργανώσεις Baja του ημερολογίου της FIA .

Στην παρούσα έρευνα επισημάνθηκε ότι η δημιουργία του East European Tout Terrain Series, η ένταξη του αγώνα στο Ιταλικό Πρωτάθλημα Cross Country Rally και η σταδιακή ενσωμάτωσή του στους θεσμούς της FIA συνέβαλαν στην αύξηση της διεθνούς αναγνωρισιμότητας της διοργάνωσης και στην προσέλκυση αγωνιζομένων από ολόένα και περισσότερες χώρες. Η εξέλιξη αυτή φαίνεται να λειτούργησε σωρευτικά, καθώς κάθε νέο στάδιο διεθνούς αναγνώρισης ενίσχυε περαιτέρω την αξιοπιστία και την ελκυστικότητα της διοργάνωσης με κορωνίδα την ένταξη του αγώνα στο FIA World Baja Cup και στο FIA European Baja Cup γεγονός που προσέδωσε στο Baja Greece σημαντικό διεθνές κύρος, καθώς

οι θεσμοί αυτοί αποτελούν τα υψηλότερα επίπεδα διοργάνωσης αγώνων Baja σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το εύρημα αυτό συνάδει με τον Masterman (2004), ο οποίος υποστηρίζει ότι τα αθλητικά γεγονότα αποκτούν μεγαλύτερη αναπτυξιακή δυναμική όταν αντιμετωπίζονται ως μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής διαδικασίας και όχι ως αποσπασματικές διοργανώσεις. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη προσέγγιση, η μακροπρόθεσμη ανάπτυξη ενός αθλητικού γεγονότος προϋποθέτει τη δημιουργία στρατηγικών συνεργασιών, τη διεύρυνση του πεδίου δράσης του και τη σύνδεσή του με τις θεσμικές δομές του αθλητικού συστήματος. Στο πλαίσιο αυτό, η σταδιακή ενσωμάτωση του Baja Greece σε διεθνή αγωνιστικά δίκτυα και θεσμούς φαίνεται να αποτέλεσε καθοριστικό παράγοντα της αναπτυξιακής του πορείας.

Επιπρόσθετα, η υψηλή αξιολόγηση του αγώνα σε σύγκριση με άλλες διεθνείς διοργανώσεις Baja υποδηλώνει ότι το Baja Greece κατάφερε να αποκτήσει ανταγωνιστική θέση στο διεθνές αγωνιστικό περιβάλλον. Οι συμμετέχοντες αξιολόγησαν ιδιαίτερα θετικά τις ειδικές διαδρομές, το επίπεδο οργάνωσης, την υποστήριξη των αγωνιζομένων και τη συνολική εμπειρία συμμετοχής, γεγονός που αντανακλά την οργανωτική ικανότητα των διοργανωτών, την εύρυθμη λειτουργία της οργάνωσης και την αгаστή συνεργασία της με του τοπικούς φορείς.

Εξίσου σημαντική αναδείχθηκε η συμβολή της επικοινωνιακής στρατηγικής και των ψηφιακών εργαλείων στην ενίσχυση της διεθνούς εικόνας της διοργάνωσης. Η θετική αξιολόγηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, της ψηφιακής επικοινωνίας και των ζωντανών μεταδόσεων υποδηλώνει ότι η διοργάνωση κατάφερε να διευρύνει το κοινό της πέρα από τα γεωγραφικά όρια της περιοχής φιλοξενίας και να ενισχύσει την εξωστρέφειά της.

Το εύρημα αυτό συνδέεται με τον Masterman (2004), ο οποίος υποστηρίζει ότι οι νέες τεχνολογίες και τα ψηφιακά μέσα αποτελούν πλέον βασικά εργαλεία μάρκετινγκ και επικοινωνίας για τα αθλητικά γεγονότα, καθώς διευκολύνουν την πρόσβαση σε διεθνή ακροατήρια και ενισχύουν την παγκόσμια προβολή τους. Ιδιαίτερα οι ζωντανές διαδικτυακές μεταδόσεις επιτρέπουν τη δημιουργία ενός ευρύτερου κοινού που δεν περιορίζεται στη φυσική παρουσία στον τόπο διεξαγωγής, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας και της διεθνούς εμβέλειας της διοργάνωσης.

Συνολικά, τα αποτελέσματα του πρώτου ερευνητικού ερωτήματος καταδεικνύουν ότι η μετεξέλιξη μιας διοργάνωσης μηχανοκίνητου αθλητισμού μικρής κλίμακας σε διεθνώς αναγνωρισμένο θεσμό δεν αποτελεί προϊόν μιας μεμονωμένης στρατηγικής απόφασης, αλλά το

αποτέλεσμα μιας μακροχρόνιας διαδικασίας οργανωσιακής μάθησης, στρατηγικής προσαρμογής και συνεχούς βελτίωσης.

Η περίπτωση του Baja Greece δείχνει ότι η διεθνής αναγνώριση μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τον συνδυασμό ενός σαφούς οράματος, της εμπειρίας και τεχνογνωσίας των οργανωτών, της ικανότητας λήψης αποτελεσματικών στρατηγικών αποφάσεων, της αξιοποίησης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και των διαθέσιμων πόρων του τόπου φιλοξενίας, καθώς και της συστηματικής αναβάθμισης της ποιότητας της διοργάνωσης και των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η περίπτωση του Baja Greece καταδεικνύει ότι η διεθνής εξέλιξη ενός αθλητικού γεγονότος μικρής κλίμακας συνδέεται στενά με την οργανωτική ικανότητα των διοργανωτών, τη βαθιά γνώση του αθλήματος και των κανονισμών, την προσαρμοστικότητα και τη συστηματική επιδίωξη μάθησης και συνεχούς βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα αφορούσε το κατά πόσο μια διοργάνωση μηχανοκίνητου αθλητισμού μπορεί να παράγει θετικό αντίκτυπο στην τοπική κοινωνία της περιοχής φιλοξενίας της. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι το Baja Greece έχει διαμορφώσει σημαντικό κοινωνικό, οικονομικό και αναπτυξιακό αποτύπωμα στο Άργος Ορεστικό και ευρύτερα στη Δυτική Μακεδονία.

Η διοργάνωση φαίνεται να λειτουργεί ως μηχανισμός εξωστρέφειας, προβολής και κινητοποίησης της τοπικής κοινωνίας, ενισχύοντας τη συνεργασία μεταξύ της οργανωτικής επιτροπής, της τοπικής αυτοδιοίκησης, των επιχειρήσεων, των εθελοντών και των κατοίκων.

Η διεξαγωγή ενός αγώνα ενταγμένου στο επίσημο ημερολόγιο της FIA προσδίδει ιδιαίτερη προβολή στην περιοχή φιλοξενίας, καθώς μεταφέρει το ενδιαφέρον της διεθνούς αγωνιστικής κοινότητας σε έναν προορισμό που υπό διαφορετικές συνθήκες θα ήταν περιορισμένα γνωστός στο διεθνές κοινό του μηχανοκίνητου αθλητισμού. Η παρουσία αγωνιζομένων, ομάδων και συνοδών από διαφορετικές χώρες, σε συνδυασμό με τη διεθνή προβολή που συνοδεύει έναν αγώνα των θεσμών της FIA, ενισχύει την αναγνωρισιμότητα του Άργους Ορεστικού και δημιουργεί προϋποθέσεις περαιτέρω τουριστικής, αθλητικής και πολιτιστικής εξωστρέφειας.

Η διάσταση αυτή συνάδει με τη βιβλιογραφία του αθλητικού τουρισμού, σύμφωνα με την οποία τα αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας μπορούν να λειτουργήσουν ως αποτελεσματικά εργαλεία προβολής προορισμών και ενίσχυσης της τουριστικής τους εικόνας (Higham, 1999).

Παράλληλα, οι Gibson, Kaplanidou και Kang (2012) υποστηρίζουν ότι οι διοργανώσεις αυτές συμβάλλουν στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη μέσω της προσέλκυσης επισκεπτών, της ενίσχυσης της αναγνωρισιμότητας του προορισμού και της δημιουργίας επαναλαμβανόμενων ροών αθλητικού τουρισμού.

Αντίστοιχα, οι Ziakas και Trendafilova (2018) επισημαίνουν ότι η αναπτυξιακή αξία ενός αθλητικού γεγονότος μεγιστοποιείται όταν αυτό αξιοποιείται ως εργαλείο τοπικής ανάπτυξης και συνδέεται ουσιαστικά με τους φυσικούς, κοινωνικούς και πολιτιστικούς πόρους της περιοχής φιλοξενίας. Η περίπτωση του Baja Greece φαίνεται να αντανάκλα αυτή την προσέγγιση, καθώς η διοργάνωση λειτουργεί όχι μόνο ως αθλητικό γεγονός αλλά και ως μέσο προβολής της περιοχής και ενεργοποίησης της τοπικής κοινωνίας.

Σε οικονομικό επίπεδο, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η διοργάνωση ενισχύει ουσιαστικά την τοπική οικονομία μέσω της συνεργασίας με επιχειρήσεις, προμηθευτές και επαγγελματίες της περιοχής. Η παρουσία των οργανωτών στην περιοχή για την σχεδίαση και υλοποίηση του γεγονότος, των αγωνιζομένων, ομάδων, συνοδών, θεατών και επισκεπτών δημιουργεί αυξημένη ζήτηση σε τομείς όπως η φιλοξενία, η εστίαση, τα καύσιμα, και υπηρεσίες. Η συμβολή αυτή αποτυπώνεται και στο οικονομικό αποτύπωμα της διοργάνωσης, το οποίο υπολογίστηκε σε περίπου 1,7 εκατομμύρια ευρώ το 2022 και 1,83 εκατομμύρια ευρώ το 2023 (Παρασκευόπουλος, 2024).

Τα αποτελέσματα αυτά συνδέονται με τις θέσεις του Higham (1999), σύμφωνα με τις οποίες τα αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας μπορούν να παράγουν σημαντικά οικονομικά οφέλη για τις τοπικές κοινωνίες χωρίς να απαιτούν τις εκτεταμένες επενδύσεις και τις κοινωνικές πιέσεις που συχνά συνοδεύουν τις μεγάλες διοργανώσεις.

Παράλληλα, η έρευνα ανέδειξε ότι το κοινωνικό αποτύπωμα της διοργάνωσης δεν περιορίζεται αποκλειστικά στην οικονομική δραστηριότητα που δημιουργείται κατά τη διάρκεια του αγώνα. Οι δράσεις κοινωνικής ευθύνης, όπως τα εκπαιδευτικά προγράμματα οδικής ασφάλειας, οι πρωτοβουλίες συμπερίληψης για άτομα με ειδικές ανάγκες, η συνεργασία με το Δημοτικό Ωδείο και η ενεργός συμμετοχή των εθελοντών, ενισχύουν τη σύνδεση της διοργάνωσης με την τοπική κοινωνία και προσδίδουν στο γεγονός κοινωνική και πολιτιστική διάσταση.

Επιπλέον, η πραγματοποίηση των τελετών έναρξης και λήξης εντός του αστικού ιστού ενθαρρύνει τη συμμετοχή των κατοίκων και ενδυναμώνει τη σχέση της διοργάνωσης με την τοπική κοινότητα.

Η διάσταση αυτή συνδέεται με τη βιβλιογραφία που αναδεικνύει τον ρόλο των αθλητικών γεγονότων μικρής κλίμακας στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, της συμμετοχής των πολιτών και της δημιουργίας κοινωνικού κεφαλαίου (Ziakas & Boukas, 2016).

Ιδιαίτερη σημασία αποδόθηκε επίσης στη δημιουργία του Κτιρίου Διοίκησης του αγώνα στο Άργος Ορεστικό το 2022, το οποίο αναδείχθηκε ως μία από τις σημαντικότερες μόνιμες παρακαταθήκες της διοργάνωσης για την περιοχή φιλοξενίας. Η συγκεκριμένη υποδομή δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες ενός διεθνούς αγώνα υψηλών προδιαγραφών, αλλά ταυτόχρονα λειτουργεί ως πολυλειτουργικός χώρος που μπορεί να εξυπηρετήσει εκπαιδευτικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Η εξέλιξη αυτή αντανακλά τη λογική της στρατηγικής μόχλευσης, σύμφωνα με την οποία η αξία ενός αθλητικού γεγονότος δεν περιορίζεται στη χρονική διάρκεια της διεξαγωγής του αλλά επεκτείνεται στη δημιουργία μακροχρόνιων ωφελειών για την τοπική κοινωνία (Taks, Chalip & Green, 2015).

Τα αποτελέσματα του δεύτερου ερευνητικού ερωτήματος επιβεβαιώνουν ότι οι αθλητικές διοργανώσεις μηχανοκίνητου αθλητισμού μικρής κλίμακας μπορούν να παράγουν ουσιαστικά κοινωνικά, οικονομικά και αναπτυξιακά οφέλη για τον τόπο υποδοχής τους και το Baja Greece, αναδεικνύει το πολυδιάστατο αποτέλεσμα μιας τέτοιας εκδήλωσης.

Η ενίσχυση της επισκεψιμότητας και της αναγνωρισιμότητας του Άργους Ορεστικού, η προσέλκυση τουριστών που συμμετέχουν είτε ενεργά είτε παθητικά σε αθλητικά γεγονότα, η άμεση τόνωση της τοπικής οικονομίας, η ενεργοποίηση εθελοντών και τοπικών φορέων, καθώς και η παρακαταθήκη μόνιμων υποδομών, συνθέτουν ένα σύνολο που υπερβαίνει κατά πολύ τη χρονική διάρκεια του αγώνα, ενισχύοντας τη μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή δυναμική της περιοχής.

Το τρίτο ερευνητικό ερώτημα αφορούσε το κατά πόσο είναι εφικτή η επίτευξη χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος σε μια διοργάνωση μηχανοκίνητου αθλητισμού μέσω της εφαρμογής μιας στρατηγικής που ενσωματώνει τις αρχές της αειφορίας. Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας επιβεβαιώνουν ότι η υιοθέτηση συστηματικών πρακτικών περιβαλλοντικής διαχείρισης μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων μιας διοργάνωσης μηχανοκίνητου αθλητισμού, χωρίς να επηρεάζεται αρνητικά η αγωνιστική ποιότητα ή η διεθνής ανταγωνιστικότητά της.

Ο αγώνας πραγματοποιείται σε φυσικό περιβάλλον στη Δυτική Μακεδονία και αναγνωρίζει την ανάγκη προστασίας του οικοσυστήματος στο οποίο δραστηριοποιείται. Για τον

λόγο αυτό, εφαρμόζονται πρακτικές που αποσκοπούν κυρίως στην πρόληψη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός ότι ο αγώνας διεξάγεται αποκλειστικά σε υφιστάμενους χωμάτινους και δασικούς δρόμους, ενώ παράλληλα αποφεύγονται προστατευόμενες περιοχές Natura 2000. Επιπλέον, η διοργάνωση συμμορφώνεται με την εθνική περιβαλλοντική νομοθεσία και τους κανονισμούς των δασικών αρχών, επιδιώκοντας τη διατήρηση μηδενικού ιστορικού περιβαλλοντικών περιστατικών.

Παράλληλα, εφαρμόζονται πρακτικές πρόληψης ρύπανσης εδάφους και υδάτων, διαχείρισης αποβλήτων, προστασίας της βιοποικιλότητας και περιορισμού των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που σχετίζονται με τη διεξαγωγή ενός αγώνα μηχανοκίνητου αθλητισμού. Η χρήση μόνιμων υποδομών υψηλής ενεργειακής απόδοσης, η αξιοποίηση τοπικών προμηθευτών και η ψηφιοποίηση διαδικασιών συμβάλλουν επίσης στη μείωση των μεταφορών και των εκπομπών που σχετίζονται με την εφοδιαστική αλυσίδα της διοργάνωσης.

Ιδιαίτερα σημαντικό εύρημα της έρευνας αποτελεί η συστηματική παρακολούθηση του ανθρακικού αποτυπώματος μέσω πλαισίου αξιολόγησης βασισμένου στο GHG Protocol. Η πρακτική αυτή δείχνει ότι η διοργάνωση αντιμετωπίζει τη βιωσιμότητα με μετρήσιμο και οργανωμένο τρόπο, επιδιώκοντας συνεχή βελτίωση και όχι απλώς επικοινωνιακή προβολή. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, το ανθρακικό αποτύπωμα του αγώνα υπολογίστηκε περίπου σε 11,98 τόνους CO₂, γεγονός που αποτυπώνει την προσπάθεια ποσοτικής καταγραφής και αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της διοργάνωσης.

Η συγκεκριμένη διαπίστωση παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς ο μηχανοκίνητος αθλητισμός συχνά συνδέεται στη δημόσια συζήτηση με υψηλή κατανάλωση καυσίμων, αυξημένες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, παραγωγή αποβλήτων και πιθανούς κινδύνους για το φυσικό περιβάλλον. Όπως επισημαίνει ο Balassone (2021), η περιβαλλοντική διάσταση αποτελεί πλέον ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που καλείται να διαχειριστεί ο σύγχρονος μηχανοκίνητος αθλητισμός, καθώς οι αυξανόμενες απαιτήσεις για βιώσιμη ανάπτυξη επηρεάζουν τόσο τις αθλητικές ομοσπονδίες όσο και τους διοργανωτές αγώνων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι η περιβαλλοντική στρατηγική του Baja Greece δεν περιορίζεται σε αποσπασματικές δράσεις, αλλά ενσωματώνεται στον συνολικό σχεδιασμό και στη λειτουργία της διοργάνωσης. Η εφαρμογή περιβαλλοντικής πολιτικής, η συστηματική παρακολούθηση δεικτών περιβαλλοντικής επίδοσης, η διαχείριση αποβλήτων, η εξοικονόμηση φυσικών πόρων, η χρήση υφιστάμενων υποδομών και η συνεχής εκπαίδευση των εμπλεκόμενων μερών αναδεικνύουν μια ολιστική προσέγγιση περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Δομικής σημασίας κρίνεται και η απόκτηση της Περιβαντολλογικής Διαπίστευσης 2 αστεριών της FIA, η οποία αποτελεί διεθνή αναγνώριση της περιβαλλοντικής διαχείρισης της διοργάνωσης. Η συγκεκριμένη διαπίστευση δεν λειτουργεί μόνο ως μηχανισμός ελέγχου της περιβαλλοντικής επίδοσης, αλλά και ως εργαλείο συνεχούς βελτίωσης, καθώς ενθαρρύνει την παρακολούθηση δεικτών, την υιοθέτηση νέων πρακτικών και τη διαρκή αναβάθμιση της περιβαλλοντικής στρατηγικής.

Συνολικά, τα ευρήματα του τρίτου ερευνητικού ερωτήματος επιβεβαιώνουν ότι η επίτευξη χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος είναι εφικτή ακόμη και σε διοργανώσεις μηχανοκίνητου αθλητισμού, όταν η βιωσιμότητα ενσωματώνεται στον στρατηγικό σχεδιασμό και δεν αντιμετωπίζεται ως μια συμπληρωματική ή αποσπασματική δραστηριότητα.

Η περίπτωση του Baja Greece υποστηρίζει τη θέση ότι η περιβαλλοντική διαχείριση μπορεί να συνυπάρξει με την αθλητική ανάπτυξη και τη διεθνή αναγνώριση, συμβάλλοντας παράλληλα στη δημιουργία μακροχρόνιας αξίας για την περιοχή φιλοξενίας. Επιπλέον, επιβεβαιώνει τις θέσεις της σύγχρονης βιβλιογραφίας ότι τα αθλητικά γεγονότα μικρής κλίμακας μπορούν να λειτουργήσουν ως πρότυπα βιώσιμου αθλητικού τουρισμού όταν επιτυγχάνουν ισορροπία μεταξύ περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών στόχων (Gibson et al., 2012).

Το τέταρτο ερευνητικό ερώτημα αφορούσε τον ρόλο της βιωσιμότητας στη στρατηγική ανάπτυξη της διοργάνωσης και κατά πόσο η ενσωμάτωσή της στον σχεδιασμό του Baja Greece συνέβαλε στη συνολική εξέλιξη και διεθνή αναγνώριση του αγώνα. Τα αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαιώνουν ότι η βιωσιμότητα δεν λειτούργησε ως μια παράλληλη ή δευτερεύουσα δραστηριότητα της διοργάνωσης, αλλά ως βασικός στρατηγικός πυλώνας που επηρέασε ουσιαστικά τον τρόπο σχεδιασμού, οργάνωσης και ανάπτυξής της. αλλά και ως στρατηγικός μηχανισμός διαφοροποίησης, ενίσχυσης της διεθνούς αξιοπιστίας και δημιουργίας μακροπρόθεσμης αναπτυξιακής αξίας.

Η έρευνα ανέδειξε ότι οι αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης έχουν ενσωματωθεί σε πολλαπλές πτυχές της λειτουργίας του Baja Greece, επηρεάζοντας τον σχεδιασμό των διαδρομών, τη διαχείριση των φυσικών πόρων, την περιβαλλοντική εκπαίδευση, τη συνεργασία με την τοπική κοινωνία, τις προμήθειες, τις μετακινήσεις, καθώς και τη συνολική φιλοσοφία της διοργάνωσης. Η ύπαρξη περιβαλλοντικής πολιτικής, η εφαρμογή Environmental Management Plan, η παρακολούθηση περιβαλλοντικών δεικτών και η απόκτηση της Περιβαντολλογικής Πιστοποίησης της FIA καταδεικνύουν ότι η βιωσιμότητα αποτελεί πλέον αναπόσπαστο μέρος της οργανωτικής ταυτότητας του αγώνα.

Επιπλέον, η έρευνα ανέδειξε ότι η βιωσιμότητα στο Baja Greece δεν περιορίζεται αποκλειστικά στο περιβαλλοντικό επίπεδο, αλλά συνδέεται με την κοινωνική και οικονομική διάσταση της ανάπτυξης. Η προτεραιότητα σε τοπικές προμήθειες, η υψηλή συμμετοχή τοπικών εθελοντών, η συνεργασία με τον Sustainability Partner και η προώθηση δράσεων εναλλακτικού τουρισμού μέσω των «eco-trails» δείχνουν ότι η διοργάνωση επιδιώκει να δημιουργήσει ένα πιο ολοκληρωμένο και βιώσιμο μοντέλο αθλητικού γεγονότος.

Το εύρημα αυτό συνδέεται άμεσα με την προσέγγιση του Triple Bottom Line του Elkington (1998), σύμφωνα με την οποία η βιώσιμη ανάπτυξη προϋποθέτει την ταυτόχρονη επιδίωξη οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων. Η περίπτωση του Baja Greece δείχνει ότι οι τρεις αυτές διαστάσεις δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά μεταξύ τους, αλλά μπορούν να αναπτυχθούν συμπληρωματικά μέσα από έναν συνεκτικό στρατηγικό σχεδιασμό. Η οικονομική ενίσχυση της περιοχής, η κοινωνική προσφορά και η περιβαλλοντική προστασία παρουσιάζονται ως αλληλένδετες διαστάσεις της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής της διοργάνωσης.

Παράλληλα, παρά τη σημαντική αναπτυξιακή πορεία της διοργάνωσης, η έρευνα ανέδειξε και ορισμένες προκλήσεις που σχετίζονται με τη διατήρηση της διεθνούς παρουσίας της, την εξάρτηση από ξένες συμμετοχές και τη συνεχή ανάγκη προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις του διεθνούς μηχανοκίνητου αθλητισμού και των κανονισμών της FIA. Ωστόσο, τα ευρήματα δείχνουν ότι η στρατηγική συνέπεια, η οργανωτική μάθηση, η επένδυση στην τεχνογνωσία και η συνεχής καινοτομία αποτελούν βασικούς μηχανισμούς που επιτρέπουν στη διοργάνωση να εξελίσσεται και να διατηρεί τη διεθνή της ανταγωνιστικότητα.

Τέλος, ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός ότι η πλειονότητα των συμμετεχόντων (81,8%) υποστηρίζει τη διατήρηση της παρουσίας του αγώνα στα FIA World & European Baja Cups. Το εύρημα αυτό ενισχύει ουσιαστικά το βασικό συμπέρασμα της παρούσας έρευνας, ότι το Baja Greece, μέσω της οργανωτικής του συνέπειας, της στρατηγικής του προσαρμοστικότητας και της ενσωμάτωσης αρχών βιωσιμότητας, έχει μετεξελιχθεί σε διοργάνωση που πληροί τις προϋποθέσεις ενός διεθνούς αθλητικού γεγονότος υψηλών προδιαγραφών.

Συνολικά, τα ευρήματα της παρούσας έρευνας καταδεικνύουν ότι το Baja Greece αποτελεί ένα παράδειγμα αθλητικής διοργάνωσης που κατάφερε να συνδυάσει τη διεθνή ανάπτυξη με την οργανωτική προσαρμογή, την κοινωνική ενσωμάτωση και την περιβαλλοντική υπευθυνότητα. Η επιτυχία της διοργάνωσης φαίνεται να βασίζεται στη σύνδεση τεσσάρων

βασικών διαστάσεων: της οργανωτικής ποιότητας, του διεθνούς προσανατολισμού, του θετικού κοινωνικού αποτυπώματος και της στρατηγικά ενσωματωμένης βιωσιμότητας.

Η φιλοσοφία αυτή εκφράζεται χαρακτηριστικά και μέσα από το σύνθημα «lead the race leave no trace», το οποίο συμπυκνώνει τη στρατηγική επιδίωξη του Baja Greece να συνδυάσει την αγωνιστική ανάπτυξη με τον σεβασμό προς το φυσικό περιβάλλον και την τοπική κοινωνία.

Έχοντας αυτά υπόψη, το Baja Greece αναδεικνύεται όχι μόνο ως μια επιτυχημένη διοργάνωση μηχανοκίνητου αθλητισμού, αλλά και ως μια περίπτωση στην οποία η αγωνιστική εξέλιξη, η κοινωνική συνεισφορά και η περιβαλλοντική διαχείριση λειτουργούν συμπληρωματικά και αλληλένδετα στο πλαίσιο μιας σύγχρονης προσέγγισης βιώσιμης αθλητικής ανάπτυξης.

VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εξέτασε την εξελικτική πορεία του Baja Greece, μιας διοργάνωσης μηχανοκίνητου αθλητισμού που ξεκίνησε το 2013 ως μια μικρής κλίμακας διοργάνωση με διεθνείς συμμετοχές και εξελίχθηκε σταδιακά σε έναν αγώνα διεθνών προδιαγραφών, ενταγμένο στο επίσημο ημερολόγιο της FIA. Το Baja Greece αποτελεί ουσιαστικά τη συνέχεια και εξέλιξη του Rally Greece Offroad, το οποίο δημιουργήθηκε από μια μικρή ομάδα ανθρώπων με κοινό όραμα για την αναβίωση των αγώνων εκτός δρόμου στην Ελλάδα και την επανασύνδεση της χώρας με το διεθνές περιβάλλον του cross-country rally.

Η έρευνα επιχείρησε να διερευνήσει τους στρατηγικούς και οργανωτικούς, παράγοντες που συνέβαλαν στη μετεξέλιξη της διοργάνωσης από ένα περιφερειακό αθλητικό γεγονός σε έναν διεθνώς αναγνωρισμένο θεσμό του μηχανοκίνητου αθλητισμού. Παράλληλα, εξετάστηκε ο κοινωνικός, οικονομικός και περιβαλλοντικός αντίκτυπος της διοργάνωσης στην τοπική κοινωνία της περιοχής φιλοξενίας, καθώς και ο ρόλος της βιωσιμότητας στη συνολική στρατηγική ανάπτυξης του αγώνα.

Τα ευρήματα της έρευνας επιβεβαιώνουν ότι η μετεξέλιξη μιας διοργάνωσης μικρής κλίμακας σε έναν διεθνή αθλητικό θεσμό υψηλών προδιαγραφών είναι εφικτή, όταν συνοδεύεται από όραμα, οργανωτική προσαρμοστικότητα, επένδυση στην τεχνογνωσία και συνεχή διαδικασία μάθησης και βελτίωσης. Η περίπτωση του Baja Greece ανέδειξε ότι η διεθνής αναγνώριση δεν αποτέλεσε αποτέλεσμα μιας μεμονωμένης στρατηγικής απόφασης, αλλά προϊόν μιας μακροχρόνιας διαδικασίας σταδιακής οργανωτικής ωρίμανσης.

Καθοριστικό ρόλο στη διαδικασία αυτή φαίνεται να διαδραμάτισαν η εμπειρία και η βαθιά γνώση του αντικειμένου από τους ίδιους τους διοργανωτές, οι οποίοι προέρχονταν από τον χώρο των αγώνων cross-country rally, κατανοώντας τις ανάγκες των αγωνιζομένων και τις απαιτήσεις μιας διεθνούς διοργάνωσης. Παράλληλα, η στρατηγική επιλογή της Δυτικής Μακεδονίας και ειδικότερα της περιοχής του Άργους Ορεστικού, η δημιουργία μόνιμων εγκαταστάσεων, η επένδυση στη διεθνή προβολή και η συμμόρφωση με τα αυστηρά πρότυπα της FIA συνέβαλαν ουσιαστικά στην αναβάθμιση της διοργάνωσης και στη διεθνή της καθιέρωση.

Η έρευνα ανέδειξε επίσης ότι η επιτυχία του Baja Greece δεν περιορίζεται αποκλειστικά στο αγωνιστικό επίπεδο. Η διοργάνωση φαίνεται να έχει δημιουργήσει σημαντικό κοινωνικό και

οικονομικό αποτύπωμα στην περιοχή φιλοξενίας της, λειτουργώντας ως μηχανισμός τουριστικής προβολής, εξωστρέφειας και τοπικής ανάπτυξης. Η συνεργασία με επιχειρήσεις, φορείς, εθελοντές και κατοίκους της περιοχής, καθώς και η δημιουργία υποδομών με μακροχρόνια αξιοποίηση, δείχνουν ότι η διοργάνωση έχει αποκτήσει ευρύτερη κοινωνική και αναπτυξιακή διάσταση. Παράλληλα, η διεξαγωγή ενός αγώνα του FIA World Cup συμβάλλει ουσιαστικά στην προβολή της Ελλάδας και της Δυτικής Μακεδονίας στο παγκόσμιο περιβάλλον του μηχανοκίνητου αθλητισμού.

Ιδιαίτερα σημαντικό συμπέρασμα της παρούσας εργασίας αποτελεί το γεγονός ότι το Baja Greece επιχειρεί να συνδυάσει τη διεθνή αγωνιστική ανάπτυξη με πρακτικές περιβαλλοντικής υπευθυνότητας και βιώσιμης διαχείρισης. Η συμμόρφωση με τα περιβαλλοντικά πρότυπα της FIA, η παρακολούθηση του ανθρακικού αποτυπώματος, η εφαρμογή πρακτικών πρόληψης ρύπανσης και η αξιοποίηση τοπικών πόρων και υποδομών δείχνουν ότι η βιωσιμότητα δεν αντιμετωπίζεται ως συμπληρωματική δράση προβολής, αλλά ως βασικός άξονας στρατηγικής διαφοροποίησης και διεθνούς αξιοπιστίας της διοργάνωσης.

Σε θεωρητικό επίπεδο, η παρούσα έρευνα συμβάλλει στη βιβλιογραφία της Διοίκησης Αθλητισμού και της διοίκησης αθλητικών γεγονότων, παρουσιάζοντας την περίπτωση του Baja Greece ως μελέτη περίπτωσης διεθνοποίησης μιας διοργάνωσης μικρής κλίμακας. Τα ευρήματα δείχνουν ότι η στρατηγική ανάπτυξη ενός αθλητικού γεγονότος δεν βασίζεται αποκλειστικά σε αυστηρά προκαθορισμένα επιχειρησιακά μοντέλα, αλλά μπορεί να διαμορφώνεται δυναμικά μέσα από διαδικασίες οργανωσιακής μάθησης, προσαρμογής, καινοτομίας και συνεχούς αλληλεπίδρασης με το διεθνές περιβάλλον του αθλήματος.

Παράλληλα, η εργασία παρουσιάζει και πρακτική αξία, καθώς τα ευρήματά της μπορούν να αξιοποιηθούν από διοργανωτές αθλητικών γεγονότων, τοπικές αυτοδιοικήσεις, αθλητικές ομοσπονδίες και φορείς αθλητικού τουρισμού που επιδιώκουν να αναπτύξουν διοργανώσεις με διεθνή προσανατολισμό και βιώσιμο χαρακτήρα.

Η περίπτωση του Baja Greece αναδεικνύει ότι ακόμη και μια διοργάνωση μικρής κλίμακας μπορεί, μέσω στρατηγικής συνέπειας, επένδυσης στην ποιότητα, στη βιωσιμότητα και στην αξιοποίηση της τοπικής ταυτότητας, να εξελιχθεί σε έναν διεθνώς αναγνωρισμένο αθλητικό θεσμό με μακροχρόνια αναπτυξιακή δυναμική.

Συνολικά, η μελέτη του Baja Greece αποδεικνύει ότι η διεθνής θεσμική καθιέρωση προϋποθέτει ασφαλώς την ύπαρξη επαρκών πόρων, αλλά παράλληλα αποτελεί αποτέλεσμα ενός συνεκτικού στρατηγικού σχεδιασμού που ευθυγραμμίζει την τεχνογνωσία των διοργανωτών με

τις προσδοκίες των συμμετεχόντων και τη στήριξη των χορηγών. Κεντρικό εύρημα αποτελεί το γεγονός ότι η βιωσιμότητα της διοργάνωσης διασφαλίζεται μέσα από μια κουλτούρα συνεργασίας με την τοπική κοινωνία και τους φορείς, μετατρέποντας το αθλητικό γεγονός σε μοχλό τοπικής ανάπτυξης. Το στρατηγικό αυτό όραμα, που συνδυάζει την οργανωτική αρτιότητα με την κοινωνική ενσωμάτωση, επιστεγάζεται από την περιβαλλοντική υπευθυνότητα. Η δέσμευση αυτή δεν είναι απλώς θεωρητική, αλλά αποτυπώνεται έμπρακτα στο περιβαλλοντικό σύνθημα της διοργάνωσης «lead the race leave no trace»

7.1 Προτάσεις

Με βάση τα ευρήματα της παρούσας έρευνας, διατυπώνονται ορισμένες πρακτικές προτάσεις που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη του Baja Greece, αλλά και άλλων διοργανώσεων μηχανοκίνητου αθλητισμού αντίστοιχης κλίμακας.

Αρχικά, προτείνεται η ενεργή συμβολή του Baja Greece στην ανάπτυξη ενός οργανωμένου Εθνικού Πρωταθλήματος Cross Country Rally στην Ελλάδα. Η δημιουργία ενός σταθερού αγωνιστικού πλαισίου σε εθνικό επίπεδο θα μπορούσε να ενισχύσει τη συμμετοχή ελληνικών πληρωμάτων, να διευκολύνει την είσοδο νέων αθλητών στο άθλημα και να δημιουργήσει μια ευρύτερη αγωνιστική βάση.

Παράλληλα, η ενίσχυση της παρουσίας Ελλήνων αγωνιζομένων σε διεθνείς διοργανώσεις μπορεί να συμβάλει στην προβολή της χώρας στον χώρο του cross country rally, να ενδυναμώσει τις διεθνείς συνεργασίες των ελληνικών διοργανώσεων και να καταστήσει την Ελλάδα ελκυστικότερο προορισμό για ξένες συμμετοχές. Επιπλέον, η ανάπτυξη ενός εθνικού πρωταθλήματος θα μπορούσε να λειτουργήσει ως κίνητρο για τη διοργάνωση περισσότερων αγώνων κατά τη διάρκεια του έτους, δημιουργώντας οφέλη για διαφορετικές περιοχές φιλοξενίας στην Ελλάδα.

Επιπλέον, προτείνεται η περαιτέρω ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής μόχλευσης, σύμφωνα με την προσέγγιση των O'Brien και Chalip (2008), μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δράσεων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Τα ευρήματα της έρευνας ανέδειξαν ότι το Baja Greece έχει ήδη αναπτύξει ισχυρούς δεσμούς με την τοπική κοινωνία συνεπώς, η συστηματική αξιοποίηση της διοργάνωσης ως εργαλείου κοινωνικής ανάπτυξης μπορεί να ενισχύσει περαιτέρω το κοινωνικό της αποτύπωμα και να δημιουργήσει μακροχρόνια οφέλη για την περιοχή φιλοξενίας.

Σε περιβαλλοντικό επίπεδο, προτείνεται η συνέχιση και περαιτέρω ενίσχυση των πρακτικών περιβαλλοντικής διαχείρισης που εφαρμόζει η διοργάνωση, με στόχο την αναβάθμιση της περιβαλλοντικής διαπίστευσης της FIA σε επίπεδο τριών αστερών. Η συνέχιση αυτής της στρατηγικής μπορεί να ενισχύσει τόσο την περιβαλλοντική επίδοση όσο και τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της διοργάνωσης.

Επιπρόσθετα, κρίνεται σκόπιμη η προώθηση και θεσμοθέτηση του ρόλου του Περιβαλλοντικού Παρατηρητή της FIA στο πλαίσιο των ελληνικών διοργανώσεων μηχανοκίνητου αθλητισμού, μια πρακτική που προς το παρόν απουσιάζει από το εγχώριο θεσμικό πλαίσιο. Η παρουσία εξειδικευμένων περιβαλλοντικών αξιολογητών μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για τη μετάβαση των διοργανώσεων σε βιώσιμα πρότυπα. Παράλληλα, η διαδικασία αυτή δύναται να ενισχύσει τη σχέση των διοργανωτών με τις τοπικές κοινωνίες και τους εμπλεκόμενους φορείς, να περιορίσει τις πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και να αναβαθμίσει συνολικά την εικόνα και την κοινωνική αποδοχή του μηχανοκίνητου αθλητισμού στην Ελλάδα.

Τέλος, προτείνεται η περαιτέρω αξιοποίηση της διεθνούς αναγνωρισιμότητας που έχει αποκτήσει το Baja Greece μέσω της ένταξής του στα έπαθλα της FIA, με στόχο την ανάπτυξη νέων διεθνών συνεργασιών με στόχο ο αγώνας να προσμετρά σε αντίστοιχα πρωταθλήματα γειτονικών χωρών, την προσέλκυση περισσότερων ξένων συμμετοχών και την ενίσχυση της εξωστρέφειας της περιοχής φιλοξενίας.

7.2 Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα

Η παρούσα έρευνα επικεντρώθηκε στη μελέτη μιας συγκεκριμένης περίπτωσης διοργάνωσης μηχανοκίνητου αθλητισμού μικρής κλίμακας. Παρότι η προσέγγιση της μελέτης περίπτωσης επέτρεψε τη σε βάθος κατανόηση της εξελικτικής πορείας του Baja Greece, αναδεικνύονται παράλληλα ορισμένες κατευθύνσεις για μελλοντική έρευνα, οι οποίες μπορούν να συμβάλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη της σχετικής βιβλιογραφίας.

Αρχικά, κρίνεται σημαντική η πραγματοποίηση συγκριτικών μελετών μεταξύ διαφορετικών διοργανώσεων Baja ή άλλων αγώνων cross country rally σε διαφορετικές χώρες, ώστε να διερευνηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν τη διεθνοποίηση, τη βιωσιμότητα και τη μακροχρόνια ανάπτυξή τους. Η σύγκριση διαφορετικών διοργανωτικών μοντέλων θα μπορούσε να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση των στρατηγικών που οδηγούν στην επιτυχημένη εξέλιξη ενός αθλητικού γεγονότος από τοπικό σε διεθνές επίπεδο.

Επιπλέον, μελλοντικές έρευνες θα μπορούσαν να εξετάσουν συστηματικότερα τον ρόλο της βιωσιμότητας ως στρατηγικού παράγοντα ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας στα αθλητικά γεγονότα μικρής και μεσαίας κλίμακας. Παρά τη διαρκώς αυξανόμενη σημασία της βιωσιμότητας στον χώρο του αθλητισμού, εξακολουθεί να υπάρχει περιορισμένη γνώση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι πρακτικές βιωσιμότητας επηρεάζουν τη διεθνή αναγνώριση, την προσέλκυση συμμετεχόντων και χορηγών, καθώς και τη μακροχρόνια ανθεκτικότητα των διοργανώσεων.

Τέλος, δεδομένου ότι η διεθνής βιβλιογραφία για τον μηχανοκίνητο αθλητισμό εξακολουθεί να επικεντρώνεται κυρίως σε διοργανώσεις μεγάλης κλίμακας, όπως η Formula 1, κρίνεται αναγκαία η ανάπτυξη περισσότερων εμπειρικών μελετών που να εξετάζουν διοργανώσεις μικρής και μεσαίας κλίμακας. Η διερεύνηση αυτή μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην κατανόηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, των προκλήσεων και των ευκαιριών που παρουσιάζει η βιώσιμη ανάπτυξη στον μηχανοκίνητο αθλητισμό, εμπλουτίζοντας παράλληλα τη θεωρητική γνώση γύρω από τον στρατηγικό σχεδιασμό και τη διοίκηση αθλητικών γεγονότων.

VIII.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

- Alkhodary, D. (2023). Integrating sustainability into strategic management: A path towards long-term business success. *International Journal of Professional Business Review*, 8(4), e01627. DOI :10.26668/businessreview/2023.v8i4.1627
- Al-Thani, M. J. (2025). Empirical insights into governance and planning for zero waste, risk reduction, and sustainability: a case study of the FIFA world cup 2022 in Qatar. *Discover Sustainability*, 6(1). DOI : <https://doi.org/10.1007/s43621-025-01115-x>.
- Balassone, P. (2021). *Management in the world of motorsport* (Bachelor's thesis) LUISS Department of Economics and Finance. https://tesi.luiss.it/39569/1/262981_BALASSONE_PIETRO.pdf
- Bryson, J. M. & Bert, G. (2024). *Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations: A Guide to Strengthening and Sustaining Organizational Achievement* (5th ed.). John Wiley & Sons. https://www.researchgate.net/publication/382254675_Strategic_Planning_for_Public_and_Nonprofit_Organizations_A_Guide_to_Strengthening_and_Sustaining_Organizational_Achievement_6th_Edition
- Chali, M. T., Eshete, S. K., & Debela, K. L. (2022). Learning how research design methods work: A review of Creswell's Research Design: Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches. *The Qualitative Report*, 27(12), 2956-2960. DOI: <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2022.5901>
- Couto, U. S., Tang, W. S. L., & Boyce, P. (2017). What makes a motorsports event enjoyable? The case of Macau Grand Prix. *Journal of Convention & Event Tourism*, 18(1), 26–40. DOI: <https://doi.org/10.1080/15470148.2016.1207121>
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2017). *Designing and conducting mixed methods research* (3rd ed.). SAGE Publications.

- Dingle, G. (2009). Sustaining the race: A review of literature pertaining to the environmental sustainability of motorsport. *International Journal of Sport Marketing and Sponsorship*, 11(1), 80–96. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJSMS-11-01-2009-B006>
- FIA Observer's Report, 2025. 2025 FIA OBSERVER'S REPORT, Cross-Country Baja, Baja: Baja Greece 2025, Championship: World Baja Cup (Εσωτερικό Έγγραφο)
- Fédération Internationale de l'Automobile (FIA). (2026). FIA World Baja Cup. <https://api.fia.com/events/fia-world-bajas-cup/season-2026/fia-world-baja-cup>
- Fédération Internationale de l'Automobile (FIA). (2021). FIA introductory guide for sustainable events. https://atcn.org.ng/wp-content/uploads/2024/02/FIA_guide_for_sustainable_events_2021_opt.pdf
- Fédération Internationale de l'Automobile. (2020). A report on the contribution of motorsport to health, safety and the environment. <https://www.fia.com/multimedia/publication/report-contribution-motor-sport-health-safety-and-environment>
- Gibson, H. J., Willming, C., & Holdnak, A. (2003). Small-scale event sport tourism: Fans as tourists. *Tourism Management*, 24(2), 181–190. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(02\)00058-4](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(02)00058-4)
- Gkarane, S., Kavoura, A., Vassiliadis, C., Kotzaivazoglou, I., Fragidis, G., & Vrana, V. (2025). The role of organizers in advancing sustainable sport tourism: Insights from small-scale running events in Greece. *Sustainability*, 17(14), 6399. DOI: 10.3390/su17146399
- Hassan, D. B. (2024). *Formula for the future: Enhancing sustainability in Grand Prix event management* (Bachelor's thesis), LUISS Department of Economics and Finance. https://tesi.luiss.it/39885/1/272501_BARILARI%20HASSAN_DANIEL.pdf
- Heracleous, L., & Jacobs, C. D. (2008). Crafting strategy: The role of embodied metaphors. *Long Range Planning*, 41(3), 309–325. DOI: [10.1016/j.lrp.2008.02.011](https://doi.org/10.1016/j.lrp.2008.02.011)

- Higham, J. (1999). Commentary - Sport as an avenue of tourism development: An analysis of the positive and negative impacts of sport tourism. *Current Issues in Tourism*, 2(1), 82–90. DOI: <https://doi.org/10.1080/13683509908667845>
- Holmes, K., Hughes, M., Mair, J., & Carlsen, J. (2015). *Events and sustainability*. New York: Routledge.
- Hugaerts, I., Scheerder, J., Helsen, K., Corthouts, J., Thibaut, E., & Könecke, T. (2021). Sustainability in participatory sports events: The development of a research instrument and empirical insights. *Sustainability*, 13(11), 6034. DOI: <https://doi.org/10.3390/su13116034>
- Jaaskelainen, J. (2024). *Sustainability and stakeholder theory in motorsports: A content study of FIA environmental reports and the FIA Environmental Strategy 2020-2030* (Bachelor's thesis) Aalto University. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202504273500>
- Kaushik, N., Bhardwaj, P., Sharma, S. K., Srivastava, N., & Rastogi, P. (2024). Integrating sustainability with strategic management: A framework for enhancing corporate resilience and competitive advantage. *European Economic Letters*, 14(4). DOI: <https://doi.org/10.52783/eel.v14i4.2202>
- Karagiorgos, Th., Ntovoli, A., & Alexandris, K. (2020). The impact of small-size outdoor sport events on local communities: The case of mountain destinations. *Journal of Sport and Recreation Management*, 17(2), 1-13. https://www.elleda.gr/sites/default/files/2.v._karagiorgos_th._1_ntovoli_a._2_alexandris_k._1.pdf
- Kolar, E., & Mammadov, E. E. (2025). Comprehensive framework of sport events management. *Sport Science Journal*, 7(2), 5–16. DOI: [10.28942/ssj.v7i2.864](https://doi.org/10.28942/ssj.v7i2.864)
- Kura, J. (2024). Regionalization and analysis of rally event visitors: A case study of Czech Rally Championship events. *AUC Geographica*, 60(1), 11–23. DOI: <https://doi.org/10.14712/23361980.2024.13>

- Lled, P. (2012). Project management inside Dakar: a successful logistic project. <https://www.pmi.org/learning/library/project-management-dakar-logistic-project-6015>
- McCullough, B. P., Pfahl, M. E., & Nguyen, S. N. (2016). The green waves of environmental sustainability in sport. *Sport in Society*, 19(7), 1040–1065. DOI : 10.1080/17430437.2015.1096251
- Mintzberg, H. (1987). Crafting strategy. *Harvard Business Review*, 65(4), 66–75. https://www.researchgate.net/publication/235360751_Crafting_Strategy/citations
- Mintzberg, H., & Waters, J. A. (1985). Of strategies, deliberate and emergent. *Strategic Management Journal*, 6(3), 257–272. DOI: [10.1002/smj.4250060306](https://doi.org/10.1002/smj.4250060306)
- Nguyen, J. (2023). FIA rally raid categories, Bajas Cups renamed for 2024. <https://www.thecheckeredflag.co.uk/2023/10/fia-rally-raid-categories-bajas-cups-renamed-for-2024/>
- Parra-Camacho, D., Alguacil, M., Gregori-Faus, B., & Pérez-Campos, C. (2021). Social impact of a participative small-scale sporting event. *Sport, Business, Management: An International Journal*, 11(3), 296–313. DOI: <https://doi.org/10.1108/SBM-12-2019-0119>
- Purokuru, L., & Paju, L. (2025). *Turning environmental sustainability into action: Case World Rally Championship calendar events* (Master's thesis) University of Jyväskylä. https://jyx.jyu.fi/jyx/Record/jyx_123456789_101640
- Ramos-Ruiz, J. E., Guzmán-Dorado, L., Ferreira-Gomes, P. C., & Algaba-Navarro, D. (2025). First time in the European Rally Championship: What's next for residents' perceptions of urban sustainability? *Urban Science*, 9(11), 441. DOI: <https://doi.org/10.3390/urbansci9110441>
- Right Hub. (2021). *Sustainable management in motorsport: Good practices collection from 1994 to 2021*. Seregno : Right Hub.

- Rossini, L. (2022). *Analysis of the Socio-Economic Impact of Small and Medium-sized Sports Events.: the Case Study of the National University Championships 2022 in Cassino, Italy* (PhD thesis), University of Cassino and Southern Lazio
https://tesidottorato.depositolegale.it/bitstream/20.500.14242/218758/4/Tesi_dottorato_Unicas_37_ROSSINI_Luca.pdf
- Safarpour, A., Soltani, S., & Rosen, M. A. (2025). How sport management can address sustainability: Creating and testing a scale. *Sustainable Futures*, 10, Article 101102. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.sftr.2025.101102>.
- Sapsanguanboon, W., Faijaidee, W., & Potasin, L. (2025). Strategic integration of sustainability for competitive advantage: A framework for balancing the triple bottom line. *Corporate Governance and Sustainability Review*, 9(2), 110–119. DOI: <https://doi.org/10.22495/cgsrv9i2p10>
- Sirerol, F. S. (2016). Organización y procesos en eventos deportivos. Caso Dakar. Villa María: Universidad Nacional de Villa María
http://catalogo.unvm.edu.ar/doc_num.php?explnum_id=1190
- Taks, M., Chalip, L., & Green, B. C. (2015). Impacts and strategic outcomes from non-mega sport events for local communities. *European Sport Management Quarterly*, 15(1), 1–6. DOI: <https://doi.org/10.1080/16184742.2014.995116>
- Wikipedia. (2024). Baja (cross-country rally). [https://en.wikipedia.org/wiki/Baja_\(cross-country_rally\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Baja_(cross-country_rally))
- Ziakas, V., & Trendafilova, S. (2018). Event planning and leveraging for sport tourism development: The case of a rural motorcycle event. *Case Studies in Sport Management*, 7(1), 11–16. DOI: https://doi.org/10.1123/cssm.2017-0034#_i2
- Ziakas, V., & Boukas, N. (2016). The emergence of ‘small-scale’ sport events in ‘small island’ developing states: Towards creating sustainable outcomes for island communities. *Event Management*, 20(4), 537–563. DOI: <https://doi.org/10.3727/152599516X14745497664479>.

Ziakas, V. (2013). A multidimensional investigation of a regional event portfolio: Advancing theory and praxis. *Event Management*, 17(1), 27–48. DOI: <https://doi.org/10.3727/152599513X13623342048095>.

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

Ανανιάδου, Κ. (2020). Οικονομικός και τουριστικός αντίκτυπος των αθλητικών διοργανώσεων μικρής κλίμακας (Διπλωματική εργασία), Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Αυγερινού, Β., Σκούλα, Ε., Παπαϊωάννου, Α., & Κριεμάδης, Θ. (2017). Strategic planning in the sport sector. *XOPHΓIA - Choregia: Sport Management International Journal*, 13(2), 35–54. <https://doi.org/10.4127/ch.2017.0123>

Baja Greece (2026). *Environmental Management Plan*.

https://www.rallygreeceoffroad.gr/_files/ugd/2c9e2d_9ea33b7fcc2c42c7a8ddac950bc9e2cb.pdf

Baja Greece (2025). *Σχεδιασμός, Προετοιμασία, Υλοποίηση, Αξιολόγηση Baja Greece 2025*. [Μη δημοσιευμένη έκθεση].

ΕΛΠΑ (2004). *50 Χρόνια Ράλλυ Ακρόπολις & Ελληνικός Μηχανοκίνητος Αθλητισμός*. Αθήνα: Εκδόσεις ΕΛΠΑ

Κριεμάδης, Θ., & Κωνσταντόπουλος, Ν. (χ.χ.). *Στρατηγικός και επιχειρηματικός σχεδιασμός αθλητικών οργανισμών*. ΠΕΓΑ – Οργάνωση και Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και Μεγάλων Γεγονότων. <https://advisor.eviachamber.gr/wp-content/uploads/2024/08/Στρατηγικός-και-Επιχειρηματικός-Σχεδιασμός-Αθλητικών-Οργανισμών.pdf>

Masterman, G. (2021). *Στρατηγικό μάνατζμεντ αθλητικών γεγονότων*. Αθήνα: Broken Hill.

Μαυραντζά, Σ. (2009). *Το αυτοκίνητο στην Ελλάδα του 20ού αιώνα* (Πτυχιακή εργασία), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

- Μορτοπούλου, Α.. (2018). *Διοργάνωση εκδηλώσεων Μηχανοκίνητου Αθλητισμού. Στρατηγικό σχέδιο Τουριστικού Μάρκετινγκ: Η περίπτωση του Αυτοκινητοδρομίου Σερρών*. (Διπλωματική εργασία), Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- MotorOne. (2025). *Baja Greece 2025: Ξεκινάει στη Δυτική Μακεδονία, με 38 οδηγούς και 860 χιλιόμετρα πρόκλησης*. <https://www.motorone.gr/agones/149688/baja-greece-2025-ksekinai-sti-dytiki-makedonia-me-38-odigous-kai-860-chiliometra-proklisis/>
- Ομοσπονδία Μηχανοκίνητου Αθλητισμού Ελλάδος. (2020). Οδηγός οργάνωσης αγώνων Ράλλυ - Ράλλυ Σπριντ: Παραρτήματα 3 & 4. Επιτροπή Αγώνων ΕΠΑ.
- Παρασκευόπουλος, Κ. (2024). Το BAJA GREECE ετοιμάζεται να υποδεχθεί την παγκόσμια ελίτ του μηχανοκίνητου αθλητισμού στη Δυτική Μακεδονία. Autotypos. <https://www.autotypos.gr/agones/to-baja-greece-etoimazetai-na-ypodechthei-tin-pagkosmia-elit-tou-michanokinitou-athlitismou-sti-dytiki-makedonia/>
- Press Release Office Baja Greece. (2025). *Δελτίο Τύπου: BAJA GREECE 4–7 Ιουνίου 2026 – Οι διαδρομές*. Rally Greece Offroad. <https://www.rallygreeceoffroad.gr/post/press-release-no-2-the-stages>
- Ραγκαβής, Σ. (2023). *Σχεδιασμός και Διοργάνωση Αθλητικών Γεγονότων: Η περίπτωση του αγώνα Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Ταχύτητας Formula 1 στο αυτοκινητοδρόμιο Πατρών*. (Διπλωματική εργασία), Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Rally Greece Offroad. a (χ.χ.). *Baja Greece history*. <https://www.rallygreeceoffroad.gr/history>
- Rally Greece Offroad. b (χ.χ.). *Environmental guidelines Baja Greece & Rally Greece Offroad*. <https://www.rallygreeceoffroad.gr/eco-guide>

Rally Greece Offroad. (2021). *Discover BAJA GREECE - Rally Greece Offroad* [Video]. YouTube.

https://youtu.be/nu6CPQaxyd8?si=3YDdKIRAHB1jbs_i

Τσικριτσή, Α. Σ. (2023). Οι αθλητικές διοργανώσεις μικρής κλίμακας και ο αντίκτυπος τους στις τοπικές κοινωνίες. Μελέτη περίπτωσης, Δήμος Πατρέων. (Διπλωματική εργασία), Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Χορτομάρης, Β. (2021). *Αξιολόγηση – αποτίμηση μικρών αθλητικών γεγονότων. Μελέτη περίπτωσης διοργάνωσης πολυήμερου αγώνα προσανατολισμού (orienteering) στην Ιταλία*. (Διπλωματική εργασία), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράρτημα Ι. Συνέντευξη Διευθυντή Αγώνα και Ιδρυτικό Μέλος του Baja Greece Ερώτηση 1

Πώς ξεκίνησε η ιδέα και η διοργάνωση του Baja Greece;

Απάντηση:

Το Baja Greece ουσιαστικά είναι η εξέλιξη του Rally Greece Offroad, που ξεκίνησε το 2013 από μια ομάδα τεσσάρων ανθρώπων με κοινό πάθος για τον μηχανοκίνητο αθλητισμό. Προσωπικά, οι αγώνες Cross Country Rally ήταν πάντα κομμάτι της ζωής μου. Αγωνιζόμουν από το 1987 μέχρι το 2006, συμμετείχα σε πάνω από 100 αγώνες, οπότε είχα μια πολύ καλή εικόνα του τι θέλει ένας αγωνιζόμενος και πώς πρέπει να είναι ένας σωστά οργανωμένος αγώνας.

Η ιδέα γεννήθηκε το 2012, μετά από παρότρυνση φίλων από την Ιταλία, που μας πρότειναν να διοργανώσουμε έναν αντίστοιχο αγώνα στην Ελλάδα. Έτσι ξεκινήσαμε, με τον πρώτο αγώνα να γίνεται στα Καλάβρυτα με 14 συμμετοχές.

Από την αρχή δεν θέλαμε απλά να κάνουμε έναν ακόμα αγώνα. Θέλαμε να αναβιώσουμε την κουλτούρα των αγώνων εκτός δρόμου στην Ελλάδα και να φέρουμε ξανά το διεθνές στοιχείο, όπως γινόταν παλαιότερα. Με τα χρόνια, από το 2013 έως το 2019, χτίσαμε σταδιακά μια διοργάνωση με διεθνή απήχηση, που έβαλε τις βάσεις για την εξέλιξή της σε κάτι μεγαλύτερο.

Ερώτηση 2

Ποιοι παράγοντες θεωρείτε ότι συνέβαλαν περισσότερο στην εξέλιξη του αγώνα;

Απάντηση

:

Ένας βασικός παράγοντας ήταν η επιλογή της τοποθεσίας. Η μεταφορά του αγώνα από τα Καλάβρυτα στη Δυτική Μακεδονία, αρχικά στην Φλώρινα μας έδωσε πολύ καλύτερες συνθήκες: μεγαλύτερες και πιο ασφαλείς διαδρομές, όμορφο φυσικό περιβάλλον και γενικά έναν συνδυασμό που δύσκολα βρίσκεις στην Ευρώπη.

Επίσης, η περιοχή προσφέρει καλή πρόσβαση, είτε μέσω Ηγουμενίτσας είτε μέσω αεροδρομίων, ενώ υπάρχει και πολύ καλή συνεργασία με τις τοπικές αρχές και υποδομές φιλοξενίας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η μετέπειτα μεταφορά του αγώνα στην Καστοριά αποτέλεσε μια φυσική εξέλιξη που βοήθησε ακόμη περισσότερο στην αναβάθμιση της διοργάνωσης.

Ένας δεύτερος σημαντικός παράγοντας ήταν ότι από την αρχή στοχεύσαμε στη διεθνή συμμετοχή. Μέσα από συνεργασίες με ομάδες του εξωτερικού, καταφέραμε να προσελκύσουμε αγωνιζόμενους από άλλες χώρες.

Τρίτος σημαντικός παράγοντας ήταν η απόφαση που λάβαμε το 2017 να συνεργαστούμε με άλλους διοργανωτές για τη δημιουργία ενός άτυπου επάθλου, του East European Tout Terrain Series. Η σειρά αυτή περιλάμβανε αγώνες σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Βουλγαρία, η Ρουμανία, η Τουρκία και αργότερα το Ισραήλ.

Αυτό είχε πολλαπλά οφέλη. Από τη μία πλευρά, αύξησε το ενδιαφέρον για τους αγώνες στην ευρύτερη περιοχή. Από την άλλη, έδωσε στους αγωνιζόμενους ένα ουσιαστικό κίνητρο να

συμμετέχουν σε περισσότερους αγώνες μέσα στη χρονιά, καθώς υπήρχε συνολική βαθμολογία και έπαθλο στο τέλος της σεζόν. Ουσιαστικά, δημιουργήθηκε ένα “πρωτάθλημα”, το οποίο βοήθησε σημαντικά στην αύξηση των συμμετοχών και στη γενικότερη εξέλιξη του θεσμού.

Ερώτηση 3

Πότε μεταφέρατε τον αγώνα από την Φλώρινα στην Καστοριά και γιατί;

Απάντηση:

Η μεταφορά στην Καστοριά έγινε το 2018 και ήταν μια πολύ σημαντική απόφαση για την εξέλιξη του αγώνα. Μέχρι τότε είχαμε ήδη αναπτυχθεί αρκετά και νιώσαμε ότι χρειαζόμασταν ένα επόμενο βήμα, κυρίως σε επίπεδο φιλοξενίας και συνολικής εικόνας.

Η Καστοριά προσφέρει πολύ καλές ξενοδοχειακές υποδομές, όμορφο φυσικό περιβάλλον και καλύτερη πρόσβαση, κάτι που είναι πολύ σημαντικό για έναν διεθνή αγώνα. Παράλληλα, μας έδωσε τη δυνατότητα να επεκταθούμε σε νέες διαδρομές για το αγωνιστικό κομμάτι του αγώνα.

Ήταν μια δύσκολη απόφαση, γιατί τέτοιες αλλαγές απαιτούν στήριξη από τους τοπικούς φορείς και αρκετές οργανωτικές προσαρμογές. Ωστόσο, είδαμε ότι η προηγούμενη τοποθεσία δεν μπορούσε πλέον να καλύψει τις αυξημένες ανάγκες του αγώνα.

Τελικά, η επιλογή αυτή αποδείχθηκε σωστή, καθώς αναβάθμισε την εμπειρία των συμμετεχόντων, αύξησε τις συμμετοχές και συνέβαλε σημαντικά στην ενίσχυση της διεθνούς εικόνας του αγώνα.

Ερώτηση 4

Πώς αποφασίσατε να αιτηθείτε τη συμμετοχή του αγώνα στο Ευρωπαϊκό Κύπελλο της FIA;

Απάντηση:

Το 2019 μάθαμε ότι η FIA σχεδίαζε τη δημιουργία ενός νέου Ευρωπαϊκού Κυπέλλου Bajás και ότι αναζητούσε έναν περιορισμένο αριθμό διοργανώσεων που θα εντάσσονταν αρχικά ως υποψήφια, δηλαδή candidate event.

Ουσιαστικά, αυτό σήμαινε ότι οι αγώνες αυτοί θα αξιολογούνταν τόσο σε αγωνιστικό επίπεδο όσο και σε οργανωτικό ώστε, αν πληρούν τα αυστηρά πρότυπα της FIA, να ενταχθούν στη συνέχεια στο επίσημο ημερολόγιο.

Εκεί ήταν που είδαμε την ευκαιρία. Μέχρι τότε είχαμε ήδη αποκομίσει την εμπειρία που απαιτεί ένας αγώνας τέτοιου βεληνεκούς και νιώθαμε ότι είχε φτάσει σε ένα επίπεδο που μπορούσε να σταθεί στις απαιτήσεις της FIA. Είχαμε χτίσει μια καλή βάση και, κυρίως, είχαμε μια ξεκάθαρη εικόνα του τι απαιτείται σε αυτό το επίπεδο.

Έτσι μπήκαμε στη διαδικασία να προετοιμάσουμε την υποψηφιότητά μας και να παρουσιάσουμε τη διοργάνωση στη FIA, στην Ελβετία. Ήταν μια κίνηση με ρίσκο, αλλά πιστεύαμε σε αυτό που είχαμε δημιουργήσει και θεωρούσαμε ότι έχουμε καλές πιθανότητες.

Ο στόχος μας ήταν ξεκάθαρος: να αναβαθμίσουμε το κύρος του αγώνα, να τον κάνουμε γνωστό σε περισσότερες χώρες της Ευρώπης και να προσελκύσουμε συμμετοχές και χορηγούς.

Παράλληλα, θέλαμε να δώσουμε ώθηση συνολικά σε αυτό το είδος μηχανοκίνητου αθλητισμού στην Ελλάδα, το οποίο για πολλά χρόνια είχε ουσιαστικά αδρανοποιηθεί.

Με την ένταξη σε έναν τέτοιο θεσμό, ξέραμε ότι ο αγώνας θα μπορούσε να εξελιχθεί πιο γρήγορα και να μπει πιο δυναμικά στον διεθνή χάρτη.

Ερώτηση 5

Στην πράξη, ποια είναι η διαδικασία για να ενταχθεί ένας αγώνας σε μια τέτοια διεθνή διοργάνωση;

Απάντηση:

Η διαδικασία είναι αρκετά απαιτητική και έχει συγκεκριμένα στάδια. Αρχικά, για να μπορέσει ένας αγώνας να αιτηθεί την ένταξη του σε θεσμό της FIA, πρέπει να υπάρχει η σύμφωνη γνώμη της OMAE, η οποία είναι και υπεύθυνη απέναντι στη FIA σε οργανωτικό και θεσμικό επίπεδο.

Αφού δοθεί αυτή η έγκριση και διαπιστωθεί ότι πληρούνται οι βασικές προϋποθέσεις, υποβάλλεται επίσημα η υποψηφιότητα προς τη FIA. Από εκεί και πέρα, ο αγώνας μπορεί να οριστεί ως candidate event, δηλαδή να διεξαχθεί υπό αξιολόγηση.

Στη δική μας περίπτωση, αυτό έγινε το 2021, που ήταν και μια κομβική χρονιά για τον αγώνα. Τότε μεταφέραμε και το κέντρο στο Άργος Ορεστικό, σε έναν χώρο με πολύ καλές υποδομές, ικανές να υποστηρίξουν μια διοργάνωση διεθνών προδιαγραφών.

Παράλληλα, ο αγώνας εκείνη τη χρονιά προσμετρούσε και στο Ιταλικό Πρωτάθλημα Cross Country Rally, κάτι που βοήθησε σημαντικά στην προσέλκυση ξένων συμμετοχών και λειτούργησε ως ένα επιπλέον τεστ της οργανωτικής μας ικανότητας σε διεθνές επίπεδο.

Κατά τη διάρκεια του αγώνα, παρευρίσκεται παρατηρητής της FIA, ο οποίος αξιολογεί τα πάντα: από την ασφάλεια και τη χάραξη των διαδρομών μέχρι την οργάνωση και τη συνολική εμπειρία των συμμετεχόντων.

Παρά τις δυσκολίες της περιόδου λόγω COVID, καταφέραμε να έχουμε μια πολύ θετική αξιολόγηση. Σημαντικό ρόλο έπαιξε και η παρουσία και στήριξη θεσμικών φορέων, όπως του Υπουργείου Αθλητισμού και της OMAE, που ανέδειξαν τη σημασία της διοργάνωσης σε εθνικό επίπεδο.

Η επιτυχής αυτή αξιολόγηση οδήγησε το 2022 στην επίσημη ένταξη του αγώνα στο FIA Cross Country Bajas European Cup. Ουσιαστικά, εκεί ήταν που ο αγώνας πέρασε σε ένα νέο επίπεδο και απέκτησε διεθνή αναγνώριση.

Γενικότερα, είναι μια διαδικασία που δεν γίνεται από τη μία μέρα στην άλλη απαιτεί συνέπεια, σωστή οργάνωση και σταδιακή απόδειξη ότι μπορείς να σταθείς σε αυτό το επίπεδο.

Ερώτηση 6

Πώς συνέβαλαν αυτά τα γεγονότα στην εξέλιξη του αγώνα;

Απάντηση:

Καταρχάς, ανέβηκε σημαντικά το επίπεδο οργάνωσης, γιατί έπρεπε πλέον να ακολουθούμε τα

αυστηρά πρότυπα που θέτει η FIA. Μέσα από αυτή τη διαδικασία αποκτήσαμε σημαντική τεχνογνωσία

Επίσης, αυξήθηκε το ενδιαφέρον από το εξωτερικό, κάτι που έδωσε στον αγώνα έναν πιο έντονο διεθνή χαρακτήρα.

Πολύ σημαντικό ρόλο έπαιξε και η στήριξη από τον Δήμο Άργους Ορεστικού. Η δημοτική αρχή αγκάλιασε τη διοργάνωση από την αρχή, όχι μόνο γιατί είδε την προοπτική της για την περιοχή, αλλά και γιατί υπήρχε πραγματικό ενδιαφέρον για τον μηχανοκίνητο αθλητισμό. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να έχουμε πολύ καλή υλικοτεχνική υποστήριξη και πρόσβαση σε κατάλληλους χώρους που μπορούσαν να καλύψουν τις απαιτήσεις μιας διεθνούς διοργάνωσης.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το κτίριο διοίκησης στο Άργος Ορεστικό συνολικής επιφάνειας 640 τ.μ., το οποίο δημιουργήθηκε ειδικά για τις ανάγκες του αγώνα. Πρόκειται για μια υποδομή μοναδική σε παγκόσμιο επίπεδο για αγώνα αυτού του τύπου και έχει συμβάλει σημαντικά στην αναβάθμιση της εικόνας και της λειτουργικότητας της διοργάνωσης.

Επίσης, ένα πολύ σημαντικό κομμάτι ήταν ότι αρχίσαμε να ταξιδεύουμε στο εξωτερικό και να παρακολουθούμε από κοντά άλλους αγώνες της κατηγορίας μας. Αυτό μας έδωσε τη δυνατότητα να δούμε πώς λειτουργούν άλλες διοργανώσεις, να συζητήσουμε με συμμετέχοντες να δούμε τι προσφέρει ο ανταγωνισμός και πού βρισκόμαστε εμείς σε σχέση με αυτούς.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία, καταφέραμε να εντοπίσουμε τα δυνατά μας σημεία αλλά και τα σημεία που μπορούσαμε να βελτιώσουμε. Ουσιαστικά, μας βοήθησε να εξελιχθούμε πιο στοχευμένα και να ανεβάσουμε το συνολικό επίπεδο της διοργάνωσης. Όλα αυτά συνέβαλαν στο να περάσει ο αγώνας σε ένα νέο επίπεδο, τόσο οργανωτικά όσο και σε επίπεδο αναγνωρισιμότητας.

Ερώτηση 7

Ο αγώνας έχτισε πολύ γρήγορα φήμη. Πού πιστεύετε ότι οφείλεται αυτό;

Απάντηση:

Πιστεύω ότι αυτό οφείλεται κυρίως στο ότι γνωρίζουμε πολύ καλά τι χρειάζονται οι αγωνιζόμενοι. Επειδή προέρχομαι από τον χώρο ως οδηγός, έχω την εμπειρία και τη γνώση των κανονισμών, αλλά κυρίως καταλαβαίνω τι ζητάει κάποιος που συμμετέχει σε έναν τέτοιο αγώνα. Οπότε μπορώ να προσαρμόζω τη διοργάνωση πάνω σε αυτές τις ανάγκες.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχει και μια ανθρώπινη σχέση με τους συμμετέχοντες. Δεν βλέπουμε τον αγώνα απλώς σαν μια διοργάνωση, αλλά σαν μια συνολική εμπειρία. Μετά το τέλος της αγωνιστικής ημέρας, υπάρχει επικοινωνία, είμαστε μια παρέα που μοιράζεται την ίδια αγάπη για το άθλημα και μέσα από αυτή την επικοινωνία λαμβάνουμε άμεσα ανατροφοδότηση πράγμα που μας βοηθάει να βελτιωνόμαστε.

Ερώτηση 8

Πώς φτάσατε στο επόμενο βήμα, δηλαδή να αιτηθείτε τη συμμετοχή του αγώνα στο Παγκόσμιο Κύπελλο της FIA;

Απάντηση:

Η απόφαση αυτή προέκυψε μέσα από τη σταδιακή εξέλιξη του αγώνα και αφού είδαμε τι γίνεται στην υπόλοιπη Ευρώπη, μέσα και από τη δική μας παρουσία σε άλλους αγώνες που είναι ενταγμένοι στο ημερολόγιο της FIA.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία, διαπιστώσαμε ότι σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες οι αντίστοιχοι αγώνες περιορίζονται είτε από τη νομοθεσία είτε από τη διαθεσιμότητα των περιοχών όπου μπορούν να διεξαχθούν. Για παράδειγμα, σε χώρες όπως η Ισπανία και η Πορτογαλία οι διαδρομές γίνονται κυρίως σε αγροτικούς δρόμους, κάτι που μειώνει σε έναν βαθμό το οδηγικό ενδιαφέρον.

Σε άλλες περιπτώσεις, όπως στην Ιταλία, οι αγώνες είτε πραγματοποιούνται σε συγκεκριμένες περιοχές, όπως κοίτες ποταμών, που επιβαρύνουν σημαντικά τα οχήματα και τα πληρώματα, είτε έχουν περιορισμένο μήκος διαδρομών, κάτι που επηρεάζει την αγωνιστική εμπειρία και αυξάνει το κόστος για τις ομάδες.

Αντίστοιχα, σε χώρες όπως η Πολωνία και η Ουγγαρία, οι αγώνες διεξάγονται κυρίως σε στρατιωτικές περιοχές, δηλαδή σε πεδία βολής, κάτι που περιορίζει τη μορφή και το μήκος των διαδρομών και δημιουργεί επιπλέον αβεβαιότητα ως προς τη διεξαγωγή τους.

Μέσα από αυτή τη σύγκριση, καταλάβαμε ότι η Ελλάδα έχει ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα τη δυνατότητα χρήσης δασικών διαδρομών, κατόπιν αδειοδότησης. Σε πολλές άλλες χώρες αυτό είτε δεν επιτρέπεται είτε είναι πολύ περιορισμένο, κάτι που επηρεάζει άμεσα το αγωνιστικό κομμάτι.

Έτσι, βλέποντας ότι βρισκόμαστε σε ένα καλό οργανωτικό επίπεδο και ότι οι υποδομές στο Άργος Ορεστικό μπορούν να υποστηρίξουν μια διοργάνωση τέτοιου επιπέδου, αποφασίσαμε να αιτηθούμε τη συμμετοχή στο Παγκόσμιο Κύπελλο της FIA.

Ερώτηση 9

Πώς συνέβαλε η ένταξη του αγώνα στο Παγκόσμιο Κύπελλο της FIA στην περαιτέρω εξέλιξή του;

Απάντηση:

Η ένταξη στο Παγκόσμιο Κύπελλο της FIA λειτούργησε ως επιβεβαίωση ότι ο αγώνας έχει φτάσει σε ένα υψηλό επίπεδο. Η συμμετοχή σε έναν τέτοιο θεσμό ανεβάζει σημαντικά το κύρος του αγώνα και φέρνει συμμετοχές από όλο τον κόσμο, τόσο από επαγγελματικές ομάδες όσο και από ερασιτέχνες.

Παράλληλα, μας δίνει πολύτιμη τεχνογνωσία και εμπειρία, που συμβάλλουν στην περαιτέρω αναβάθμιση της διοργάνωσης. Μέσα από αυτή τη διαδικασία εξελισσόμαστε συνολικά, τόσο οργανωτικά όσο και σε επίπεδο αγωνιστικού σχεδιασμού.

Βέβαια, θα ήθελα να διευκρινίσω ότι όσο υψηλότερο είναι το επίπεδο του θεσμού στον οποίο ανήκει ένας αγώνας μηχανοκίνητου αθλητισμού, δεν σημαίνει απαραίτητα ότι θα φέρει και περισσότερες συμμετοχές. Για παράδειγμα, και στη Formula 1 του 2026 συμμετέχουν 11 ομάδες με 22 οδηγούς.

Παρ' όλα αυτά, η επιτυχημένη παρουσία μας στο Παγκόσμιο Κύπελλο, σε συνδυασμό με την τεχνογνωσία και την εμπειρία που έχουμε αποκτήσει, δίνει στην Ελλάδα τη δυνατότητα να πάει ένα βήμα παραπέρα. Έχουν πλέον μπει οι βάσεις και υπάρχουν οι προϋποθέσεις, ώστε εφόσον το επιδιώξουμε, να διεκδικήσουμε στο μέλλον μια θέση στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Rally Raid (W2RC).

Ερώτηση 10

Κατά τη γνώμη σας, πώς μπορεί ένα αθλητικό γεγονός να διασφαλίσει τη βιωσιμότητά του σε ένα περιβάλλον αυξανόμενης και διαρκούς αβεβαιότητας;

Απάντηση:

Δεν υπάρχει μια συγκεκριμένη συνταγή. Προσωπικά, βασίστηκα πολύ στη διαίσθηση και στη δημιουργική σκέψη και έμαθα να βλέπω ως ευκαιρία καταστάσεις που εκ πρώτης όψεως φαίνονταν απειλητικές.

Για παράδειγμα, μια πρόκληση που χρειάστηκε να αντιμετωπίσουμε μέσα σε αυτή την πορεία του αγώνα ήταν ότι εταιρείες που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν χορηγικά ένα αθλητικό γεγονός μηχανοκίνητου αθλητισμού κατευθύνουν τον διαθέσιμο προϋπολογισμό τους σε άλλες διοργανώσεις, όπως το Rally Acropolis.

Στη δική μας περίπτωση, το γεγονός ότι υιοθετήσαμε τη λογική του sustainable event , κάτι που δεν αφορά μόνο το περιβαλλοντικό κομμάτι, αλλά αντικατοπτρίζει τη φιλοσοφία μας στον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζουμε και υλοποιούμε τον αγώνα ,δημιούργησε νέες δυνατότητες για εμάς. Δηλαδή, καταφέραμε να προσελκύσουμε χορηγούς που ενδιαφέρονται να συνδεθούν με ένα αθλητικό γεγονός που έχει στις προτεραιότητές του τη βιωσιμότητα και επιδιώκει να αφήσει ένα θετικό αποτύπωμα στην τοπική κοινωνία.

Θα έλεγα ότι η βιωσιμότητα λειτούργησε και ως εργαλείο διαφοροποίησης, που μας έδωσε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, ενώ το περιβαλλοντικό μας σύνθημα «lead the race leave no trace» αποτυπώνει αυτή τη σύνδεση μεταξύ του τρόπου που λειτουργούμε και της περιβαλλοντικής συνείδησης των διοργανωτών.

Οπότε, θα έλεγα ότι για να μπορέσει ένα αθλητικό γεγονός να αντέξει σε ένα περιβάλλον αβεβαιότητας, πρέπει να είναι ευέλικτο και να μπορεί να προσαρμόζεται συνεχώς στις νέες συνθήκες, χωρίς να χάνει την ταυτότητά του.

Ερώτηση 11

Θεωρείτε ότι η ανάγκη προσαρμογής στις εκάστοτε συνθήκες επηρέασε τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώθηκε η στρατηγική σας και συνέβαλε στην εξέλιξη του Baja Greece από μια μικρή, φιλική διοργάνωση σε ένα διεθνές γεγονός;

Ναι, σε πολύ μεγάλο βαθμό. Η ανάγκη προσαρμογής στις εκάστοτε συνθήκες επηρέασε καθοριστικά τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώθηκε η στρατηγική του αγώνα. Από την αρχή υπήρχε ένα όραμα και μια κατεύθυνση, όμως η πορεία του Baja Greece δεν βασίστηκε σε έναν αυστηρά προκαθορισμένο σχεδιασμό. Θα έλεγα ότι η στρατηγική εξελίσσεται διαρκώς μέσα από την εμπειρία.

Κάθε χρόνο αξιολογούμε τι λειτουργεί και τι όχι, παρατηρούμε άλλους αγώνες στο εξωτερικό, ακούμε τις ανάγκες των συμμετεχόντων και παρακολουθούμε τις εξελίξεις στο διεθνές πολιτικοοικονομικό περιβάλλον, όπως, για παράδειγμα, οι γεωπολιτικές εξελίξεις που επηρεάζουν άμεσα τη συμμετοχή αγωνιζομένων από συγκεκριμένες περιοχές, και προσαρμόζομαστε ανάλογα. Αυτή η διαδικασία συνεχούς μάθησης και βελτίωσης μας επιτρέπει να εξελισσόμαστε.

Επίσης, η εμπειρία μου ως αγωνιζόμενος, η γνώση των κανονισμών και η επαφή με το διεθνές περιβάλλον με βοηθούν πολλές φορές να λαμβάνω αποφάσεις διαισθητικά με αποτέλεσμα οι κινήσεις μας να προσαρμόζονται στα νέα δεδομένα.

Άρα, θα έλεγα ότι η πορεία του Baja Greece αποτελεί αποτέλεσμα ενός συνδυασμού αγάπης για το άθλημα, οράματος, εμπειρίας, διαίσθησης και συνεχούς προσαρμογής.

Σας ευχαριστώ!

Παράρτημα II. Συνέντευξη Δημάρχου Άργους Ορεστικού

1. Κύριε Δήμαρχε, τι σήμαινε για το Άργος Ορεστικό η πρώτη διοργάνωση του αγώνα στην πόλη το 2021, αμέσως μετά την περίοδο των lockdown;

Το 2021 ήταν μια χρονιά που τη θυμόμαστε όλοι πολύ έντονα. Ερχόμασταν από μια δύσκολη περίοδο, την περίοδο της πανδημίας και των περιορισμών. Η κοινωνία είχε κουραστεί, η οικονομία είχε πιεστεί και ειδικά οι τοπικές επιχειρήσεις, τα ξενοδοχεία, η εστίαση και οι υπηρεσίες είχαν ανάγκη από μια πραγματική επανεκκίνηση.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, η φιλοξενία του αγώνα, που τότε είχε την ονομασία Rally Greece Offroad, στο Άργος Ορεστικό λειτούργησε σαν μια ουσιαστική οικονομική, τουριστική και ψυχολογική ανάσα για τον τόπο μας. Δεν ήταν απλώς ότι ήρθε ένας αγώνας. Ήταν ότι, σε μια στιγμή που όλοι αναζητούσαμε ξανά την κανονικότητα, η περιοχή μας βρέθηκε στο επίκεντρο μιας διεθνούς διοργάνωσης.

Παρά τους περιορισμούς της εποχής, ο αγώνας προσέλκυσε αγωνιζόμενους από επτά χώρες: Ισραήλ, Ιταλία, Γαλλία, Βουλγαρία, Τουρκία, Κύπρο και Ελλάδα. Αυτό σήμαινε διανυκτερεύσεις, συνοδούς, μηχανικούς, κριτές, ανθρώπους της διοργάνωσης, ανθρώπους των ομάδων. Όλοι αυτοί κινήθηκαν στην τοπική αγορά, στα καταλύματα, στην εστίαση, στα πρατήρια καυσίμων και στις υπηρεσίες της περιοχής.

Ο Δήμος Άργους Ορεστικού, απέδειξε κάτι πολύ σημαντικό ότι όταν υπάρχει συνεργασία και αποφασιστικότητα ο δήμος μας είναι σε θέση να φιλοξενήσει με επιτυχία μια διεθνή αθλητική διοργάνωση.

2. Έχετε πει ότι ο αγώνας «άνοιξε μια νέα σελίδα» για τον τόπο. Τι εννοείτε με αυτό;

Όταν λέω ότι ο αγώνας άνοιξε μια νέα σελίδα, το εννοώ σε πολλά επίπεδα.

Πρώτα απ' όλα, άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο βλέπαμε τις δυνατότητες του τόπου μας. Πριν από λίγα χρόνια, αν έλεγε κάποιος ότι το Άργος Ορεστικό θα φιλοξενούσε έναν αγώνα με τη σφραγίδα της Διεθνούς Ομοσπονδίας Αυτοκινήτου, πολλοί θα δυσκολεύονταν να το πιστέψουν. Κι όμως, εμείς το πιστέψαμε.

Είμαστε ο Δήμος που ψάχνει πέρα από το φως, πέρα από τα προφανή. Ο Δήμος που τα ανέφικτα τα κάνει εφικτά. Και ένα από αυτά είναι και το Rally Greece OffRoad.

Πιστέψαμε από την αρχή ότι ο αγώνας αυτός δεν είναι απλώς ένα αθλητικό γεγονός. Είναι μια ευκαιρία ανάπτυξης, εξωστρέφειας και προβολής· μια ευκαιρία να αναδείξουμε το Άργος Ορεστικό, την Καστοριά και τη Δυτική Μακεδονία, και να αποδείξουμε ότι μπορούμε να φιλοξενήσουμε μία από τις σημαντικότερες διεθνείς διοργανώσεις μηχανοκίνητου αθλητισμού στην Ελλάδα.

Η επιτυχία του 2021 και η θετική αξιολόγηση από τη Διεθνή Ομοσπονδία Αυτοκινήτου αποτέλεσαν ουσιαστικά τη βάση για την αναβάθμιση του αγώνα. Από εκεί ξεκίνησε η πορεία προς το ευρωπαϊκό και στη συνέχεια προς το παγκόσμιο επίπεδο. Αυτό δεν είναι μικρό πράγμα για έναν τόπο σαν τον δικό μας. Σημαίνει ότι ο Δήμος αποκτά διεθνή προβολή και ότι η περιοχή εντάσσεται σε έναν νέο χάρτη, αυτόν του αθλητικού τουρισμού.

3. Ποιο ήταν το αποτύπωμα του αγώνα στην τοπική κοινωνία;

Το αποτύπωμα ήταν άμεσο και ορατό. Από την πρώτη χρονιά φάνηκε ότι ο αγώνας μπορούσε να λειτουργήσει ως μοχλός ανάπτυξης για την τοπική οικονομία. Τα καταλύματα του Άργους Ορεστικού και της ευρύτερης περιοχής της Καστοριάς δέχθηκαν σημαντική ζήτηση. Η εστίαση κινήθηκε. Τα πρατήρια καυσίμων, η εστίαση, τα catering, οι τοπικές υπηρεσίες, οι επαγγελματίες που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τη φιλοξενία και την εξυπηρέτηση επισκεπτών είχαν όφελος.

Ως Δήμος προσπαθήσαμε από την αρχή να συνδέσουμε τη διοργάνωση με την τοπική αγορά. Γι' αυτό δημιουργήθηκε ειδικός οδηγός εστίασης, ψηφιακός και έντυπος, με καφέ, εστιατόρια και ταβέρνες της περιοχής, ώστε οι ξένες αποστολές και οι επισκέπτες να γνωρίσουν και να στηρίξουν τις τοπικές επιχειρήσεις. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, γιατί ο στόχος μας δεν ήταν απλώς να περάσουν οι επισκέπτες από την περιοχή, αλλά να μείνουν, να καταναλώσουν, να γνωρίσουν τον τόπο και να επιστρέψουν.

4. Το 2022 δημιουργήθηκε το Κτίριο Διοίκησης του αγώνα στο Άργος Ορεστικό. Τι σημαίνει αυτή η υποδομή για τον Δήμο;

Το Κτίριο Διοίκησης είναι ίσως ένα από τα πιο χειροπιαστά παραδείγματα του πώς μια αθλητική διοργάνωση μπορεί να αφήσει μόνιμο αποτύπωμα σε έναν τόπο. Δεν μιλάμε για μια προσωρινή κατασκευή ούτε για μια υποδομή που χρησιμοποιείται μόνο λίγες ημέρες τον χρόνο. Μιλάμε για ένα σύγχρονο κτίριο 640 τετραγωνικών μέτρων, το οποίο δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες ενός διεθνούς αγώνα υψηλών προδιαγραφών, αλλά ταυτόχρονα να μείνει ως περιουσία και εργαλείο ανάπτυξης για την τοπική κοινωνία.

Η κατασκευή του έγινε με πρωτοβουλία του Αναπληρωτή Υπουργού Αθλητισμού και σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και τον Δήμο Άργους Ορεστικού. Αυτό από μόνο του δείχνει ότι η διοργάνωση δεν αντιμετωπίστηκε ως κάτι περιστασιακό, αλλά ως θεσμός με προοπτική. Το κτίριο κατασκευάστηκε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, οι προδιαγραφές του είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Διαθέτει πρότυπη μόνωση σύμφωνα με τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων, σύγχρονα ενεργειακά κουφώματα, συστήματα εξαερισμού και κλιματισμού, ενώ είναι πλήρως προσβάσιμο σε άτομα με αναπηρία.

Αυτό το τελευταίο για εμάς έχει μεγάλη αξία, γιατί μια δημόσια υποδομή πρέπει να είναι ανοιχτή και λειτουργική για όλους.

Αυτό το κτίριο είναι το κτήριο διοίκησης του αγώνα, αλλά είναι και κάτι παραπάνω: είναι μια πολυλειτουργική υποδομή για τον Δήμο. Δεν είναι ένας κλειστός χώρος που ανοίγει μόνο μία φορά τον χρόνο. Μπορεί να αποτελέσει χώρο εκπαιδευτικών δράσεων, ενημερωτικών ημερίδων, σεμιναρίων, δράσεων του Δήμου και άλλων κοινωνικών ή αθλητικών πρωτοβουλιών.

Το γεγονός ότι είναι προσβάσιμο σε άτομα με αναπηρία, ότι διαθέτει ιατρείο, αίθουσα τύπου, αίθουσες συσκέψεων και χώρους διοίκησης, το καθιστά μια πολύτιμη δημοτική υποδομή. Σε έναν μικρό ή μεσαίο Δήμο, τέτοιες εγκαταστάσεις δεν είναι αυτονόητες. Άρα, ο αγώνας λειτούργησε ως αφορμή για να αποκτήσει η περιοχή κάτι που μπορεί να υπηρετήσει και άλλες ανάγκες.

Για εμάς, λοιπόν, το Κτίριο Διοίκησης είναι η απόδειξη ότι ο αθλητισμός, όταν συνδέεται με τον τόπο, μπορεί να δημιουργήσει μόνιμη αξία. Δεν τελειώνει με την πτώση της καρό σημαίας.

5. Ποια είναι η σημασία της συνεργασίας ανάμεσα στον Δήμο, τους διοργανωτές και τους φορείς;

Χωρίς συνεργασία δεν θα μπορούσε να γίνει τίποτα. Αυτό το έχω πει πολλές φορές και το πιστεύω βαθιά. Μια τέτοια διοργάνωση απαιτεί συντονισμό, εμπιστοσύνη και κοινό στόχο. Ο Δήμος δεν μπορεί μόνος του. Οι διοργανωτές δεν μπορούν μόνοι τους. Η Περιφέρεια, οι κρατικοί φορείς, οι εθελοντές, οι επαγγελματίες, οι χορηγοί, όλοι αποτελούν κομμάτι της ίδιας προσπάθειας.

Η επιτυχία του Baja Greece στο Άργος Ορεστικό προέκυψε μέσα από συστηματική και πολυετή δουλειά. Είναι αποτέλεσμα προετοιμασίας, επιμονής και πίστης. Η συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων είναι καθοριστική, γιατί έδειξε ότι όταν ένας τόπος ενώνεται γύρω από έναν στόχο, μπορεί να πετύχει πράγματα που αρχικά φαίνονται δύσκολα ή ακόμη και ανέφικτα.

6. Πώς θα περιγράφατε τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας και των εθελοντών;

Για εμάς ήταν πολύ σημαντικό ο αγώνας να μη μείνει έξω από την πόλη ή να αφορά μόνο τους αγωνιζόμενους και τις ομάδες. Θέλαμε να γίνει υπόθεση της τοπικής κοινωνίας. Γι' αυτό και επιλέξαμε οι τελετές έναρξης και λήξης να πραγματοποιούνται σε κεντρικά σημεία του Άργους Ορεστικού, στην καρδιά της πόλης, στο ανακαινισμένο Πάρκο Εθνικής Αντίστασης.

Με αυτόν τον τρόπο ο αγώνας ήρθε κοντά στους κατοίκους. Οι δημότες έχουν τη δυνατότητα να δουν από κοντά τα πληρώματα, τα αγωνιστικά οχήματα, την πανηγυρική εκκίνηση και τις απονομές.

Επίσης οι εθελοντές διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο. Είναι άνθρωποι της περιοχής που προσφέρουν χρόνο, ενέργεια και διάθεση. Μέσα από τη συμμετοχή τους αποκτούν εμπειρία στη διαχείριση διεθνών αθλητικών γεγονότων, μαθαίνουν πώς λειτουργεί μια διοργάνωση μηχανοκίνητου αθλητισμού και γίνονται μέρος μιας συλλογικής προσπάθειας.

7. Πέρσι, ο Δήμος Άργους Ορεστικού, σε συνεργασία με τους διοργανωτές του αγώνα, υλοποίησε δράσεις σε σχολικές μονάδες. Ποιος ήταν ο στόχος αυτών των πρωτοβουλιών;

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας του Baja Greece 2025 πραγματοποιήθηκε ένα τριήμερο ενημερωτικών επισκέψεων σε γυμνάσια και λύκεια της περιοχής. Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν τον κόσμο των αγώνων off-road, αλλά κυρίως να ενημερωθούν για τη σημασία της οδικής ασφάλειας. Βασικός στόχος ήταν να γίνει ξεκάθαρη η διάκριση ανάμεσα στην καθημερινή οδική συμπεριφορά και τη συμμετοχή σε αγώνες, οι οποίοι διεξάγονται σε αυστηρά ελεγχόμενο περιβάλλον, με κανόνες και υψηλές προδιαγραφές ασφάλειας.

Για εμάς αυτό έχει μεγάλη παιδαγωγική αξία. Δεν θέλουμε τα παιδιά να μένουν μόνο στον ενθουσιασμό που προκαλούν τα αγωνιστικά οχήματα, αλλά να κατανοούν ότι ο μηχανοκίνητος αθλητισμός βασίζεται στην πειθαρχία, την ευθύνη και τον σεβασμό στους κανόνες. Το μήνυμα που θέλαμε να περάσουμε είναι ξεκάθαρο: ο δρόμος δεν είναι πίστα και η υπεύθυνη οδήγηση είναι θέμα παιδείας.

Παράλληλα, οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να δουν από κοντά ένα αγωνιστικό όχημα και να συνδέσουν τη θεωρητική ενημέρωση με μια βιωματική εμπειρία. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν και η παρουσία του Παραολυμπιονίκη Στέλιου Μαλακόπουλου, ο οποίος μέσα από την προσωπική του ιστορία μετέφερε ισχυρά μηνύματα για τη δύναμη της θέλησης, την υπευθυνότητα και την αξία της προσπάθειας.

Συνολικά, αυτές οι δράσεις δείχνουν ότι μια αθλητική διοργάνωση μπορεί να αποτελέσει και εργαλείο εκπαίδευσης, συμβάλλοντας στην καλλιέργεια οδικής παιδείας, στην έμπνευση των νέων και στη διαμόρφωση θετικών προτύπων.

8. Υλοποιήσατε επίσης, σε συνεργασία με το Baja Greece, τη δράση «Συνοδηγοί για μια μέρα». Σε τι αφορούσε αυτή η πρωτοβουλία;

Πραγματοποιήθηκε στο Ασπρονέρι και έδωσε τη δυνατότητα σε δέκα μαθητές και μαθήτριες της περιοχής να ζήσουν μια μοναδική εμπειρία, με ασφάλεια και υπό την επίβλεψη των υπευθύνων.

Τα παιδιά μπήκαν στη θέση του συνοδηγού, έζησαν την εμπειρία μέσα από μια ελεγχόμενη βόλτα με αγωνιστικό όχημα και ήρθαν σε επαφή με βασικές έννοιες όπως η οδική ασφάλεια, η αγωνιστική πειθαρχία και ο σεβασμός στους κανόνες.

Αυτή η δράση είχε διπλό χαρακτήρα. Από τη μία ήταν βιωματική που ενθουσίασε τα παιδιά και από την άλλη είχε έντονο εκπαιδευτικό περιεχόμενο. Γιατί όταν ένας νέος καταλαβαίνει ότι ο αγώνας γίνεται με κράνος, κανόνες, επίβλεψη, τεχνικό έλεγχο και συγκεκριμένες προδιαγραφές, τότε αντιλαμβάνεται και τη διαφορά από την επικίνδυνη οδηγική συμπεριφορά στον δημόσιο δρόμο.

9. Σε ποιο βαθμό οι διοργανωτές του αγώνα αναπτύσσουν δράσεις κοινωνικής ευθύνης και ποια είναι η σημασία τους για την τοπική κοινωνία;

Για εμάς έχει ιδιαίτερη σημασία ότι το Baja Greece δεν περιορίζεται μόνο στο αγωνιστικό του σκέλος, αλλά αποκτά μια ουσιαστική κοινωνική διάσταση μέσα από πρωτοβουλίες των ίδιων των διοργανωτών. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η δράση που υλοποιήθηκε σε συνεργασία με το Δημοτικό Ωδείο Άργους Ορεστικού, μέσω της οποίας προσφέρθηκαν δωρεάν μαθήματα μουσικής σε παιδιά κοινωνικά ευάλωτων και οικονομικά ασθενέστερων οικογενειών.

Παράλληλα, οι διοργανωτές ανέπτυξαν και δράσεις με έντονο χαρακτήρα συμπερίληψης, ανοίγοντας την εμπειρία του αγώνα σε ωφελούμενους του ΚΔΑΠ ΜΕΑ και μαθητές του ΕΕΕΕΚ Άργους Ορεστικού. Οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν το Service Park, να γνωρίσουν από κοντά τους αγωνιζόμενους και να δουν την προετοιμασία των οχημάτων, βιώνοντας τον αγώνα από μια διαφορετική, ανθρώπινη οπτική.

Ως Δήμος, θεωρούμε αυτές τις δράσεις εξαιρετικά σημαντικές, γιατί ενισχύουν την ισότιμη συμμετοχή και δείχνουν ότι μια διεθνής διοργάνωση μπορεί να είναι ανοιχτή και προσβάσιμη σε όλους και αυτό είναι για εμάς η ουσία της κοινωνικής προσφοράς.

Γιατί, τελικά, συμπερίληψη σημαίνει συμμετοχή. Σημαίνει να μη μένει κανείς απ' έξω και να μπορεί κάθε μέλος της κοινωνίας να νιώθει ότι αυτό το μεγάλο γεγονός τον αφορά και τον περιλαμβάνει.

Επιπλέον, η διοργάνωση δείχνει με τις πράξεις της ότι δεν επιδιώκει απλώς τη διεξαγωγή ενός αθλητικού γεγονότος, αλλά την ουσιαστική σύνδεση με τον τόπο και τους ανθρώπους του, αφήνοντας πίσω της μια μόνιμη παρακαταθήκη κοινωνικής και πολιτιστικής αξίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πρωτοβουλία του Διευθυντή του αγώνα να προσφέρει στον Δήμο ένα ψηφιδωτό έργο που απεικονίζει τον «Σκεπτόμενο», το σύμβολό μας. Το έργο αυτό, φιλοτεχνημένο ειδικά για τον Δήμο, κοσμεί πλέον το Δημαρχείο και αποκτά έναν ιδιαίτερο συμβολισμό, καθώς συνδέει τις ρίζες μας στον 5ο αιώνα π.Χ. με ένα σύγχρονο διεθνές γεγονός όπως το Baja Greece. Με αυτόν τον τρόπο, οι διοργανωτές έδειξαν έμπρακτα τον σεβασμό τους στην ιστορία μας, τιμώντας το παρελθόν και δημιουργώντας έναν ισχυρό δεσμό ανάμεσα στην παράδοση και το παρόν, που αναδεικνύει τη δύναμη του αθλητισμού να φέρνει κοντά τους ανθρώπους.

Σας ευχαριστώ!

Παράρτημα III. Συνέντευξη Υπεύθυνης Περιβάλλοντος Baja Greece

1. Πώς ορίζετε την περιβαλλοντική βιωσιμότητα στον αγώνα;

Για εμάς στο Baja Greece, η περιβαλλοντική βιωσιμότητα δεν είναι κάτι θεωρητικό ή επικοινωνιακό. Είναι μια καθημερινή πρακτική που διατρέχει όλο τον κύκλο ζωής του αγώνα από τον αρχικό σχεδιασμό μέχρι και την αποτίμηση μετά την ολοκλήρωσή του. Στην ουσία, μιλάμε για μια συνεχή προσπάθεια να μειώσουμε τις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, διατηρώντας παράλληλα την ποιότητα και την αυθεντικότητα του αγωνιστικού γεγονότος.

Αυτό μεταφράζεται σε πολύ συγκεκριμένες επιλογές. Για παράδειγμα, χρησιμοποιούμε μόνιμες υποδομές υψηλής ενεργειακής απόδοσης για το κέντρο διοίκησης, αποφεύγοντας προσωρινές εγκαταστάσεις και γεννήτριες. Αντίστοιχα, οι διαδρομές σχεδιάζονται αποκλειστικά πάνω σε ήδη υπάρχον δίκτυο δρόμων, χωρίς καμία νέα παρέμβαση στο φυσικό περιβάλλον. Η λογική είναι απλή: να «περάσουμε» από την περιοχή χωρίς να αφήσουμε ίχνος.

Μέχρι σήμερα, αυτή η προσέγγιση έχει αποτυπωθεί και στην πράξη, καθώς η διοργάνωση διατηρεί μηδενικό ιστορικό περιβαλλοντικών περιστατικών, γεγονός που επιβεβαιώνει ότι η πρόληψη και ο σωστός σχεδιασμός μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά στην πράξη.

2. Ποιοι είναι οι βασικοί τομείς βιωσιμότητας σε έναν αγώνα ράλλυ;

Σε έναν αγώνα όπως το Baja Greece, που διεξάγεται σε φυσικό περιβάλλον, υπάρχουν κάποιοι τομείς που είναι πιο κρίσιμοι από άλλους. Μέσα από το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης που εφαρμόζουμε, έχουμε εντοπίσει ως βασικούς άξονες τις μεταφορές και τις εκπομπές άνθρακα και τη διαχείριση αποβλήτων .

Αυτοί οι τομείς δεν προκύπτουν τυχαία. Συνδέονται άμεσα με τη φύση του αγώνα: πολλά οχήματα, μετακινήσεις, δραστηριότητα σε φυσικά οικοσυστήματα και προσωρινή συγκέντρωση μεγάλου αριθμού ανθρώπων σε συγκεκριμένα σημεία, όπως το Service Park.

3. Γιατί επιλέξατε αυτούς τους τομείς;

Η επιλογή έγινε μέσα από μια δομημένη διαδικασία. Αξιολογήσαμε κάθε πιθανή περιβαλλοντική επίδραση με βάση δύο βασικά κριτήρια: τη σοβαρότητα και τη συχνότητά της. Έτσι καταλήξαμε να εστιάσουμε σε εκείνες που έχουν είτε μεγάλη ένταση είτε εμφανίζονται συστηματικά.

Παρόλα αυτά, υπάρχει και ένας σημαντικός περιορισμός: δεν μπορούμε να ελέγξουμε πλήρως όλες τις επιπτώσεις, ειδικά αυτές που σχετίζονται με τους θεατές ή τις μετακινήσεις τρίτων. Αυτό είναι ένα από τα βασικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν συνολικά τα γεγονότα μηχανοκίνητου αθλητισμού

4. Έχετε περιβαλλοντική στρατηγική;

Ναι, έχουμε περιβαλλοντική στρατηγική, και είναι αναρτημένο ολόκληρο το Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης στο site του αγώνα και για εμάς αυτό είναι πλέον βασικό κομμάτι της διοργάνωσης. Δεν πρόκειται για ένα τυπικό έγγραφο, αλλά για ένα πλαίσιο που καθοδηγεί τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζεται και υλοποιείται ο αγώνας.

Ο αγώνας πραγματοποιείται σε ένα φυσικό περιβάλλον στη Δυτική Μακεδονία και αναγνωρίζει την ευθύνη μας να περιορίσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο το περιβαλλοντικό αποτύπωμα του αγώνα.

Για παράδειγμα, οι διαδρομές μας βασίζονται αποκλειστικά σε υφιστάμενους χωμάτινους και δασικούς δρόμους, χωρίς νέες παρεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον, ενώ αποφεύγεται κάθε διέλευση από προστατευόμενες περιοχές Natura 2000. Η συμμόρφωση με την εθνική περιβαλλοντική νομοθεσία και τις απαιτήσεις των αρμόδιων δασικών αρχών αποτελεί για εμάς βασική και αδιαπραγμάτευτη προϋπόθεση για τη χρήση των διαδρομών που χρησιμοποιούμε στον αγώνα που βέβαια για την χρήση τους λαμβάνουμε τις απαραίτητες άδειες από τις αρμόδιες αρχές.

Η στρατηγική μας βασίζεται σε ένα οργανωμένο σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης, το οποίο καλύπτει τον σχεδιασμό των διαδρομών, τη λειτουργία του Service Park, τη διαχείριση αποβλήτων, τη χρήση ενέργειας και νερού στο κτήριο Διοίκησης καθώς και την εκπαίδευση των ανθρώπων που συμμετέχουν στη διοργάνωση. Επίσης, λαμβάνουμε μέτρα για την πρόληψη ρύπανσης του εδάφους και των υδάτων, την προστασία της βιοποικιλότητας και την παρακολούθηση περιβαλλοντικών δεικτών. Μέχρι σήμερα, η διοργάνωση διατηρεί μηδενικό

ιστορικό περιβαλλοντικών περιστατικών, γεγονός που δείχνει ότι η πρόληψη και ο σωστός σχεδιασμός μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά στην πράξη.

Επίσης, η στρατηγική μας συνδέεται με το πρόγραμμα περιβαλλοντικής διαπίστευσης της FIA, καθώς στόχος μας είναι η συνεχής βελτίωση και η σταδιακή αναβάθμιση του επιπέδου περιβαλλοντικής διαχείρισης της διοργάνωσης. Για εμάς, η αξιολόγηση είναι απαραίτητη, γιατί χωρίς μέτρηση δεν μπορεί να υπάρξει ουσιαστική πρόοδος.

5. Πώς συνδέεται η στρατηγική σας με την προσέγγιση Triple Bottom Line;

Η στρατηγική μας δεν περιορίζεται μόνο στην περιβαλλοντική διάσταση. Βασίζεται στην ισορροπία ανάμεσα στο περιβαλλοντικό, το κοινωνικό και το οικονομικό αποτύπωμα της διοργάνωσης. Με άλλα λόγια, δεν αξιολογούμε την επιτυχία του Baja Greece μόνο από το πόσες συμμετοχές έχει ή πόσο καλά διεξάγεται αγωνιστικά, αλλά και από το τι αφήνει πίσω του στην περιοχή.

Στο περιβαλλοντικό επίπεδο, προσπαθούμε να μειώσουμε το οικολογικό αποτύπωμα μέσα από συγκεκριμένες πρακτικές: διαχείριση αποβλήτων σε συνεργασία με την Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας.

, περιορισμό των εκτυπώσεων με χρήση FSC χαρτιού όπου χρειάζεται, χρήση ενεργειακά αποδοτικού κτιρίου για το HQ και αποκατάσταση των διαδρομών μετά τον αγώνα.

Στο κοινωνικό επίπεδο, η διοργάνωση έχει έντονη τοπική διάσταση. Οι εθελοντές αποκτούν εμπειρία στη διαχείριση μιας διεθνούς αθλητικής διοργάνωσης, ενώ παράλληλα αναπτύσσονται δράσεις οδηγικής παιδείας, ενημέρωσης και συμμετοχής των νέων. Για εμάς είναι σημαντικό ο αγώνας να μην είναι κάτι «ξένο» προς την τοπική κοινωνία, αλλά κάτι στο οποίο οι κάτοικοι συμμετέχουν και το αισθάνονται δικό τους.

Στο οικονομικό επίπεδο, το Baja Greece λειτουργεί ως μοχλός ανάπτυξης για τη Δυτική Μακεδονία. Η διοργάνωση δημιουργεί τουριστική κίνηση, διανυκτερεύσεις, κατανάλωση στην εστίαση και συνεργασίες με τοπικούς προμηθευτές για εκτυπώσεις, έπαθλα, υλικά, παραγωγή περιεχομένου και άλλες υπηρεσίες.

Το όφελος αυτό προκύπτει από την τουριστική κίνηση που δημιουργεί το γεγονός, τις διανυκτερεύσεις, τη σίτιση και τις αγορές επισκεπτών, συμμετεχόντων και πληρωμάτων, καθώς και από τη χρήση τοπικών προμηθευτών για τις ανάγκες του αγώνα όπως είναι οι εκτυπώσεις, τα έπαθλα, το διαφημιστικό υλικό η παραγωγή τηλεοπτικού περιεχομένου, το catering και άλλα.

Άρα, για εμάς η βιωσιμότητα δεν είναι μόνο «να προστατεύσουμε το περιβάλλον». Είναι να οργανώσουμε έναν αγώνα που σέβεται το φυσικό τοπίο, στηρίζει την τοπική κοινωνία και δημιουργεί πραγματική αξία για τον τόπο που τον φιλοξενεί.

6. Ποιοι είναι οι βασικοί στόχοι της στρατηγικής σας;

Ο βασικός μας στόχος είναι η συνεχής βελτίωση της διοργάνωσης σε όλα τα επίπεδα. Πιο συγκεκριμένα, επιδιώκουμε να φτάσουμε στο ανώτατο επίπεδο περιβαλλοντικής διαπίστευσης της FIA, δηλαδή τα 3 αστέρια, όπου οι απαιτήσεις είναι σημαντικά αυξημένες

Επίσης, στόχος μας είναι η σταδιακή μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος του αγώνα, αλλά και η ενίσχυση του κοινωνικού μας αποτυπώματος στην τοπική κοινωνία.

Σε γενικές γραμμές, επιδιώκουμε να εξελίξουμε το Baja Greece σε ένα πρότυπο βιώσιμου μηχανοκίνητου αθλητισμού, όπου η περιβαλλοντική προστασία, η κοινωνική συνεισφορά και η τοπική ανάπτυξη λειτουργούν συμπληρωματικά, μέσα από συνεργασίες και μια προσέγγιση που δίνει έμφαση στην πρόληψη και όχι απλώς στη διαχείριση των επιπτώσεων.

7. Πώς διαμορφώσατε αυτή τη στρατηγική;

Η στρατηγική δεν προέκυψε αυθαίρετα. Βασίστηκε σε διεθνή πρότυπα και το πρόγραμμα περιβαλλοντικής διαπίστευσης της FIA.

Ακολουθούμε μια κυκλική διαδικασία: σχεδιασμός πριν τον αγώνα, παρακολούθηση κατά τη διάρκεια και αξιολόγηση μετά την ολοκλήρωσή της.

Συλλέγουμε δεδομένα που αφορούν την κατανάλωση καυσίμων, την ενέργεια, τις μετακινήσεις, τη λειτουργία των εγκαταστάσεων, τη διαχείριση αποβλήτων και τη συνεργασία με προμηθευτές. Τα στοιχεία αυτά καταγράφονται σε εσωτερικό περιβαλλοντικό μητρώο, ώστε να μπορούμε να παρακολουθούμε την πρόοδο της διοργάνωσης και να εντοπίζουμε σημεία βελτίωσης.

8. Ποιες δράσεις υλοποιεί η διοργάνωση και ποιοι είναι οι βασικοί συνεργάτες σας;

Οι δράσεις που υλοποιούμε στο Baja Greece είναι αποτέλεσμα μιας συντονισμένης προσπάθειας που καλύπτει τόσο το περιβαλλοντικό όσο και το κοινωνικό και οικονομικό κομμάτι της βιωσιμότητας, και σε αυτό παίζει καθοριστικό ρόλο το δίκτυο συνεργασιών που έχουμε αναπτύξει.

Σε περιβαλλοντικό επίπεδο, εφαρμόζουμε ένα οργανωμένο σύστημα διαχείρισης αποβλήτων με διαχωρισμό στην πηγή, σε συνεργασία με την Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας.

ενώ παράλληλα δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη της ρύπανσης, ειδικά στους χώρους συντήρησης των οχημάτων, όπου εφαρμόζονται συγκεκριμένοι κανόνες και διαδικασίες. Οι αγωνιστικές ομάδες συμμετέχουν ενεργά σε αυτή την προσπάθεια, καθώς υποχρεούνται να τηρούν συγκεκριμένες περιβαλλοντικές απαιτήσεις, όπως η χρήση προστατευτικών μέσων και η σωστή διαχείριση των αποβλήτων τους.

Παράλληλα, σε συνεργασία με τον Sustainability Partner του Baja Greece, υλοποιούμε δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, όπως τα περιβαλλοντικά webinars για τους εθελοντές, αλλά και πρωτοβουλίες με πιο μακροχρόνιο αποτύπωμα, όπως οι ειδικά διαμορφωμένες πεζοπορικές «eco-διαδρομές». Μέσα από αυτές τις δράσεις ενισχύεται η τουριστική και περιβαλλοντική ανάπτυξη της Δυτικής Μακεδονίας, προσφέροντας δυνατότητες ήπιας άθλησης, όπως πεζοπορία και ποδηλασία, και προωθώντας τον οικοτουρισμό.

Σε κοινωνικό επίπεδο, δίνουμε μεγάλη έμφαση στον εθελοντισμό και στην εκπαίδευση. Οι εθελοντές αποκτούν σημαντική εμπειρία, ενώ σε συνεργασία με τον Δήμο Άργους Ορεστικού υλοποιούνται δράσεις οδηγικής παιδείας στα σχολεία, με στόχο την ενίσχυση της οδικής

ασφάλειας. Ξεχωριστή στιγμή αποτέλεσε η παρουσία του Στέλιου Μαλακόπουλου, η οποία πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη του Sustainability Partner, προσφέροντας ένα ισχυρό μήνυμα έμπνευσης στους μαθητές.

Ιδιαίτερη σημασία δίνουμε και στη συμπερίληψη, φιλοξενώντας άτομα με αναπηρία από ΚΔΑΠ ΜΕΑ και μαθητές ειδικών σχολείων στο Service Park. Με τη στήριξη του sustainability partner, έχουν τη δυνατότητα να ζήσουν από κοντά την εμπειρία του αγώνα, να αλληλεπιδράσουν με τους αγωνιζόμενους και να συμμετέχουν σε μια δραστηριότητα που είναι για αυτούς μοναδική, σε ένα περιβάλλον φιλόξενο και προσβάσιμο.

Τέλος, σε οικονομικό επίπεδο, δίνουμε προτεραιότητα σε τοπικούς προμηθευτές και συνεργάτες, ενισχύοντας την τοπική αγορά και συμβάλλοντας ουσιαστικά στην οικονομική δραστηριότητα της περιοχής.

Συνολικά, θα έλεγα ότι η επιτυχία της διοργάνωσης βασίζεται σε αυτή τη συνεργασία μεταξύ δημόσιων φορέων, ιδιωτικών οργανισμών και της τοπικής κοινωνίας, με κοινό στόχο τη δημιουργία ενός αγώνα που είναι όχι μόνο αγωνιστικά επιτυχημένος, αλλά και περιβαλλοντικά και κοινωνικά υπεύθυνος.

9. Πώς έχει επηρεάσει η στρατηγική τον σχεδιασμό του αγώνα;

Η περιβαλλοντική στρατηγική έχει επηρεάσει σχεδόν κάθε πτυχή του σχεδιασμού. Από την επιλογή των διαδρομών και τη χρήση υποδομών, μέχρι την οργάνωση του Service Park και την εφοδιαστική αλυσίδα.

Η χρήση μόνιμων εγκαταστάσεων, η επιλογή τοπικών συνεργατών και η αποφυγή περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών είναι όλα αποτελέσματα αυτής της στρατηγικής. Με άλλα λόγια, η βιωσιμότητα δεν προστίθεται εκ των υστέρων είναι ενσωματωμένη από την αρχή.

10. Ποιες πρακτικές εφαρμόζονται για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος;

Οι βασικές πρακτικές που εφαρμόζουμε αφορούν την πρόληψη, τον περιορισμό των πόρων που χρησιμοποιούνται και την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Σε επίπεδο διαδρομών, λειτουργούμε αποκλειστικά σε υφιστάμενο δίκτυο χωμάτινων και δασικών δρόμων, χωρίς νέες παρεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον.

Στο Service Park εφαρμόζονται κανόνες πρόληψης ρύπανσης, κυρίως σε σχέση με πιθανές διαρροές καυσίμων ή λιπαντικών. Παράλληλα, εφαρμόζεται οργανωμένη διαχείριση αποβλήτων σε συνεργασία με την Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας, ενώ δίνεται έμφαση στον διαχωρισμό στην πηγή και στη σωστή διαχείριση των υλικών που προκύπτουν από τη λειτουργία της διοργάνωσης.

Επιπλέον, η χρήση μόνιμων εγκαταστάσεων μειώνει την ανάγκη για προσωρινές υποδομές και γεννήτριες, ενώ η ψηφιοποίηση διαδικασιών περιορίζει τις εκτυπώσεις και την κατανάλωση χαρτιού. Σημαντικό ρόλο παίζει και το γεγονός ότι οι προμήθειες μας καθώς οι περισσότεροι προμηθευτές και υπηρεσίες προέρχονται από την περιοχή, μειώνοντας τις ανάγκες μεταφοράς και ενισχύοντας ταυτόχρονα την τοπική οικονομία.

11. Πώς αξιολογείτε το ανθρακικό αποτύπωμα της διοργάνωσης και ποιες πρακτικές εφαρμόζονται για τη μείωσή του;;

Το Baja Greece παρουσιάζει ένα σχετικά χαμηλό ανθρακικό αποτύπωμα, το οποίο δεν προκύπτει τυχαία, αλλά είναι αποτέλεσμα συστηματικής παρακολούθησης και στοχευμένου σχεδιασμού. Συγκεκριμένα, έχουμε αναπτύξει ένα οργανωμένο πλαίσιο καταγραφής και αξιολόγησης των εκπομπών, βασισμένο στο GHG Protocol, το οποίο μας επιτρέπει να γνωρίζουμε με ακρίβεια από πού προέρχονται οι επιπτώσεις και πώς μπορούμε να τις περιορίσουμε.

Με βάση τα τελευταία δεδομένα, το συνολικό αποτύπωμα της διοργάνωσης ανέρχεται περίπου σε 11,98 τόνους CO₂e. Το μεγαλύτερο μέρος αφορά τις άμεσες λειτουργικές δραστηριότητες, ενώ οι έμμεσες εκπομπές παραμένουν σχετικά περιορισμένες, κυρίως λόγω της έντονης τοπικής συμμετοχής και του τρόπου με τον οποίο έχει σχεδιαστεί η διοργάνωση.

Για παράδειγμα, οι άμεσες εκπομπές διαχειρίζονται μέσω ενός περιορισμένου και αποδοτικού στόλου οχημάτων, που συμμορφώνεται με σύγχρονα πρότυπα εκπομπών και αξιοποιεί εναλλακτικά καύσιμα, όπως το LPG. Παράλληλα, η κατανάλωση ενέργειας παραμένει χαμηλή, καθώς χρησιμοποιούμε μόνιμες δημοτικές υποδομές υψηλής ενεργειακής απόδοσης, αποφεύγοντας προσωρινές εγκαταστάσεις και γεννήτριες.

Επίσης, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η εκτεταμένη αξιοποίηση τοπικών πόρων, καθώς τόσο οι προμηθευτές όσο και οι υπηρεσίες που χρησιμοποιούμε προέρχονται από την περιοχή. Επιπλέον, το γεγονός ότι περίπου το 90% των εθελοντών, αλλά και των θεατών, προέρχονται από την ευρύτερη περιοχή συμβάλλει στη μείωση των μετακινήσεων και ενισχύει τη βιωσιμότητα της διοργάνωσης.

Η συνολική μας προσέγγιση βασίζεται κυρίως στην πρόληψη των εκπομπών μέσα από τον σχεδιασμό. Η χρήση μόνιμης αποθήκης στο αρχηγείο, η λειτουργία εντός μικρής γεωγραφικής ακτίνας και η αξιοποίηση υφιστάμενων υποδομών μειώνουν σημαντικά τις ανάγκες μεταφοράς. Παράλληλα, η ψηφιοποίηση πολλών διαδικασιών και ο περιορισμός των διεθνών μετακινήσεων συμβάλλουν περαιτέρω στη μείωση του αποτυπώματος.

Θεωρώ ότι είναι σημαντικό ότι η παρακολούθηση γίνεται με διαφανή και μετρήσιμο τρόπο, μέσα από δεδομένα κατανάλωσης καυσίμων, ενέργειας και μετακινήσεων, ώστε να μπορούμε κάθε χρόνο να αξιολογούμε την πρόοδό μας και να βελτιωνόμαστε.

Σας ευχαριστώ!

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.1599/1986, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής μου εργασίας, δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα/εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης.